

„EXPRESS WIECZORNY”:
Miłość jest duchem świąt

Zbyt smutno, by ubierać choinkę

Powiedziałam dzieciom, że nigdzie nie sprzedają choinek, więc Wigilia będzie bez niej. Ale za parę godzin pojawił się Mateusz z choinką – pojechał do Pęgowa i wyciął drzewko. I mieliśmy pachnącą lasem Wigilię – mówi w wywiadzie dla „GP” Jadwiga Morawiecka, wspominając Wigilię w stanie wojennym.

s.3

**Gazeta
Polska**
codziennie

Czwartek-Niedziela
24-27/12/2020

cena **2,99** zł
(w tym 8% VAT)

#301 (2821)
NAKLAD 47 010
INDEKS 100625
WYDANIE 1

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Dziś w numerze
„Niecodzienna
Gazeta Polska”
oraz dodatek
telewizyjny

W dzisiejszym
świętecznym wydaniu
śpiewnik kołęd

Sandro Botticelli „Mistyczne Narodzenie” | fot. The National Gallery, London

**Nie ma piorunów,
Nie ma zarazy,
Nie ma Heroda,
Gdy Boże Dziecię Ci
rękę poda.**

POLSKA

s.5

Okruchy miłości na stadionie

Na Stadionie Narodowym w Warszawie wybudowano tymczasowy szpital covidowy. O pacjentów poza personelem medycznym dba ks. Ziębiec. Specjalnie dla nich wybudował na miejscu kaplicę. Postanowił opowiedzieć nam o swojej posłudze i potrzebach związanych z opieką nad chorymi.

GOSPODARKA

s.4,9

Kanał La Manche odblokowany

W wyniku porozumienia zawartego między Wielką Brytanią a Francją wznowiono ruch towarowy przez kanał La Manche. Tysiące kierowców ruszy w podróż na kontynent pod warunkiem przeprowadzenia szybkich testów na obecność koronawirusa. W operacji tej pomaga brytyjska armia.

ŚWIAT

s.6

Święta inne niż zwykle

Tegoroczne Boże Narodzenie różni się od tych, jakie znamy z poprzednich lat, i tak jest niemal w każdym kraju. Klubowicze „Gazety Polskiej”, rozsiani po całym świecie, opowiedzieli „Codzienniej”, jak spędzą ten wyjątkowy czas w dobie pandemii koronawirusa.

KULTURA

s.13

Ozdoby jak z dziecięcych marzeń

Malowane bombki, zdobione pierniczki, lukrowane jabłka, obrazki, figurki czy stworzone z cukru klimatyczne kościółki – pani Bernadeta Marczak, choć z wykształcenia nie jest plastykiem, z pasją tworzy przepiękne ozdoby świąteczne. – Kiedy tylko biorę do ręki lukier, zastanawiam się, co jeszcze z niego zrobić – mówi pani Bernadeta.

CZARNECKI \ Łamię się opłatkiem, życząc sobie zdrowia, pamiętajmy o tych, którzy te święta pragną nie tyle przeżyć w zdrowiu, co w ogóle je przeżyć. O naszych braciach zabijanych w wielu krajach tylko dlatego, że wyznają Jezusa Chrystusa.

s.2

LUBACH \ Roku pamiętnego 1981 na Łubiance zapewne jak zwykle katowano ludzi, wymuszano zeznania, a kilkadziesiąt metrów dalej w zatłoczonej do ostatniego miejsca świątyni śpiewaliśmy z szaloną nadzieją: „Bóg się rodzi – moc truchleje!”

s.14

9 772083 711043

5 2>

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

Jan Paweł II

(1920–2005) święty Kościoła katolickiego, papież w latach 1978–2005

„Jeżeli tak uroczysto obchodzimy narodzenie Jezusa, czynimy to dlatego, aby dać świadectwo, że każdy człowiek jest kimś jedynym i niepowtarzalnym.”

2

CZWARTEK-NIEDZIELA 24-27 GRUDNIA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-5 POLSKA

6-7 ŚWIAT

8-10 GOSPODARKA

12 O SZTUCE

13 KULTURA

14-15 PUBLICYSTYKA

16 SPOŁECZEŃSTWO

18 MOTORYZACJA

19 PODRÓŻE

20 SPORT

POGODA

Czwartek	24.12	Pochmurno. Opady deszczu.
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Adam, Adamina, Adela, Druzjan, Druzjanna, Ewa, Ewelina, Godzisława, Grzegorz, Grzymisława, Hermina, Herminia, Irmina, Tarsylia, Zenobiusz
07:44	15:26	

Gdańsk	Lublin
5°C	9°C
4°C	7°C
Katowice	Kraków
8°C	9°C
5°C	6°C
Łódź	Poznań
9°C	9°C
5°C	5°C
Warszawa	Wrocław
9°C	11°C
5°C	6°C

Piątek	25.12	Pochmurno. Opady deszczu. Na południu śnieg z deszczem.
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Eugenia, Piotr
07:44	15:27	

Gdańsk	Lublin
5°C	5°C
2°C	1°C
Katowice	Kraków
3°C	4°C
1°C	2°C
Łódź	Poznań
3°C	4°C
1°C	2°C
Warszawa	Wrocław
4°C	4°C
2°C	1°C

PIOTR NISZTOR

Szczepić się!

Szczepić się czy nie szczepić? – oto jest pytanie, które dziś, w dobie pandemii koronawirusa zadaje sobie każdy z nas. Odpowiedź na nie może być tylko jedna: tak, szczepić się. Dzięki szczepionkom udało się zwalczyć wiele bardzo groźnych chorób, które dziesiątkowały i mogłyby dalej dziesiątkować ludzkość. Dlatego rząd powinien położyć bardzo duży nacisk na to, aby przekonać Polaków do szczepionki na COVID-19, włącznie z publicznym zaszczepieniem się najważniejszych urzędników – z prezydentem i premierem na czele. Tak, jak dzieje się to w Stanach Zjednoczonych. I nie ma się co obrażać, że zarobi na tym jeden czy drugi zagraniczny koncern farmaceutyczny. Polska nie posiada na to sił ani środków. Tym bardziej że przez lata sektor farmaceutyczny został niemal całkowicie sprywatyzowany, a nasz kraj sprowadzony co najwyżej do roli producenta leków generycznych.

Rafał Zawistowski

JAN GALAROWICZ

Wigilijna odśłona polskości

Wigilia jest dla wszystkich: dla dzieci, dorosłych i seniorów, dla szczęśliwych i przeżywających osamotnienie, egzystencjalną pustkę i cierpienie, dla wierzących i niewierzących, dla dobrych i złych... W tamtą cichą i świętą noc narodziła się – co wydaje się czymś nieprawdopodobnym – wśród nas, w jednym z nas, w Betlejem, Miłość. A zasiana przez Narodzonego miłość jest przekazywana już przez ponad dwa tysiące lat z pokolenia na pokolenie. Wigilia jest wszędzie. Ale ta między Tatrami a Bałtykiem i w każdym zakątku świata, gdzie mieszkają Polacy, jest wyjątkowa i niepowtarzalna. Jej czar polega również na tym, że odsłania co rok piękną twarz polskości. Jest jednym z jej najważniejszych znaków rozpoznawczych oraz jednym ze sposobów jej przechowywania i pielęgnowania. „Niech się wali, niech się pali, a w Polsce obchodzi się Wigilię Bożego Narodzenia w tradycyjnej pięknej formie, zawsze takiej samej” (Stefan Kisielewski). „Jest taki dzień, bardzo ciepły, choć grudniowy...”. „O Boże niepojęty, kto pojmie miłość Twą?”.

Marcin Wolski

Życzenia

Wiadomo, czego życzyć,
gdy zaraza wokół:
Świąt rodzinnych i zdrowia
w nadchodzącym roku.
By niedługo nastąpił
ten wspaniały moment
– wspólna wielka pasterka
pośród śpiewu kolęd.
I stół od Świnoujścia |
do Via Carpatii.
Bez maseczek, dystansu,
samoizolacji,
bez strachu, bez obawy,
że bliscy nam zginą...
Daj nam tego, Kochana Maleńka
Dziecino.

Ryszard
CzarneckiWolne miejsca dla
brata w wierze

Łamiąc się opłatkiem z najbliższymi, będziemy życzyli sobie wzajemnie przede wszystkim zdrowia. Pamiętajmy jednak o tych, którzy te święta pragną nie tyle przeżyć w zdrowiu, co... w ogóle je przeżyć. O naszych braciach chrześcijanach zabijanych w wielu krajach tylko dlatego, że wyznają Jezusa Chrystusa. Co 5 minut na świecie ginie człowiek, który wierzy w tego samego Boga co my. W 50 krajach, gdzie żyje 650 mln ludzi, prowadzony jest przez organizację Open Doors Światowy Indeks Prześladowań Chrześcijan. Odnotowywane są nie tylko mordostwa i ataki terrorystyczne, szczególnie częste w okresie Bożego Narodzenia. Chodzi też o porwania, tortury, gwałty, zmuszanie do zmiany religii oraz dyskryminację, jak niemożliwość znalezienia pracy w administracji państwowej czy brak dostępu do studiów. Na czele „listy hańby” znajdują się Korea Płn., Afganistan, Somalia, Libia, Pakistan, Erytrea, Sudan i Jemen. Urodzony w Wigilię Bożego Narodzenia 1798 r. Adam Mickiewicz pisał: „Jeśli zapomnę o Nich – ty Boże na niebie zapomnij o mnie!”. Dlatego w te święta przy wigilijnym stole zostawmy symboliczne wolne miejsce dla chrześcijanina, który z dala od Polski modli się do naszego wspólnego Boga, żeby po prostu przeżyć.

Joanna
LichockaChwała Bogu,
Polsce cześć!

„Już nie w grobie, ale w żłobie/ z Bogiem staje polski duch;/ W niebo wznosi skrzydła obie/ i do lotu wprawia w ruch./ Śmiało, śmiało Boże ptaszę!/ Przeleć cale plemię lasze,/ zanieś smętnym dobrą wieść!/ Że nam w sercach Bóg się rodzi,/ Gwiazda wschodzi, Polska wschodzi/ chwala Bogu, Polsce cześć!” – pisał w 1863 r. Karol Baliński, poeta, autor „Polskiej kolędy”. Z okazji świąt Bożego Narodzenia proszę przyjąć życzenia dobrych, pełnych miłości i nadziei dni. Ten wyjątkowy czas niech przyniesie Państwu chwile wytchnienia i radości, wyciszenia od codziennego zgiełku, wyłączenia niepotrzebnych sporów. Nie spędzamy tych świąt tak jak zwykle – spotykając się rodzinnie, odwiedzając bliskich. Troska, by było jak najmniej kolejnych zachorowań, sprawia, że w czasie pandemii jesteśmy osobno, w małych gronach bliskich. Ale przecież wciąż jesteśmy tą samą wspólnotą – dzielimy się opłatkiem, pamiętamy o naszych bliskich, cieszymy się z narodzin Boga i... myślimy o Polsce. Przed nami, także za sprawą gigantycznych funduszy, jakie płyną do Polski, dobry, nowy czas. „Gwiazda wschodzi, Polska wschodzi” – powtórzmy zatem z otuchą. Radosnych, spokojnych świąt, w zdrowiu, dających siłę i nadzieję na dobrą przyszłość.

POMOC DLA ROLNIKÓW PRZYSPIESZY

WIEŚ \ Rolnicy, którzy wystąpili o tzw. pomoc covidową i „chryzantemową”, otrzymają pieniądze do końca bieżącego roku – zapewniła prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Halina Szymańska.

TEMAT DNIA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

CZWARTEK-NIEDZIELA 24-27 GRUDNIA 2020

3

WYWIAD \ Z JADWIGĄ MORAWIECKĄ rozmawia DOROTA KANIA

Zbyt smutno, by ubierać choinkę

Powiedziałam dzieciom, że nigdzie nie sprzedają choinek, więc Wigilia będzie bez niej. Ale za parę godzin zjawił się Mateusz z choinką – pojechał do Pęgowa i wyciął drzewko. I mieliśmy pachnącą lasem Wigilię, tyle tylko, że drzewko nie było ubrane – było zbyt smutno – mówi w wywiadzie dla „Gazety Polskiej” Jadwiga Morawiecka, wspominając Wigilię w stanie wojennym.

Mija 39 lat od dramatycznego 1981 r. Jak Pani go wspomina?

Ten rok był bardzo szczególny dla naszej rodziny. Pierwszego grudnia zmarł mój ojciec, który mieszkał w naszej chacie – „Kornelówce”, czyli domu, który sami wybudowaliśmy w Pęgowie. Była bardzo ciężka zima, musieliśmy przygotować pogrzeb. Został pies, zostały koty, został dom bez opieki. I wtedy Mateusz, który miał wówczas trzynaście lat, powiedział, że pojedzie do Pęgowa. I był tam aż do ostatniego pożegnania dziadka, które odbyło się na miejscowym cmentarzu.

13 grudnia 1981 r. generał Wojciech Jaruzelski ogłosił stan wojenny...

Przyszli do naszego mieszkania we Wrocławiu o 12 w nocy. Kornela nie było – byłam sama z dziećmi. Zawsze starałam się chronić dzieci, na nic ich nie narażać. Powiedziałam więc im przez drzwi, że męża nie ma w domu. „Proszę nam otworzyć” – usłyszałam. Powtórzyłam im, że nie otworzę, bo jestem sama. Zagrozili, że wyważą drzwi, na co stwierdziłam, że otworzę okno i będę krzyczała „ratunku”. I wtedy się wycofali. Myślałam, że nie chcieli hałasu i zamieszania.

Milicja data już pani spokój?

Ależ skąd! Przyszli pół godziny później, ale już spokojniejsi. Powiedzieli, że muszą

| fot. Robert Krauz/d

sprawdzić, czy rzeczywiście jestem sama z dziećmi. Odparłam, żeby w takim razie przyszli z sąsiadem, bo inaczej ich nie wpuszczę. Ku mojemu zaskoczeniu tak zrobili: obudzili go i weszli z sąsiadem do naszego mieszkania. Sprawdzali w szafach, w łózkach, pod kołderkami dzieci – poszli dopiero wtedy, gdy się przekonali, że rzeczywiście męża nie ma w domu.

A później były święta Bożego Narodzenia, z wojskiem i ZOMO na ulicach, z godziną milicyjną.

To był bardzo trudny czas. Nie było mojego taty, Kornel się ukrywał. Powiedziałam dzieciom, że nigdzie nie sprzedają choinek, więc Wigilia będzie bez niej. Ale parę godzin później zjawił się Mateusz z choinką – pojechał do Pęgowa i wyciął drzewko. I mieliśmy pachnącą lasem Wigilię, tyle tylko, że drzewko nie było ubrane – było zbyt smutno, by myśleć o strojeniu choinki.

Premier o szczepieniach i wyjściu z kryzysu

„GAZETA POLSKA” \ W najnowszym wydaniu „Gazety Polskiej” został opublikowany wywiad z premierem Mateuszem Morawieckim. W mediach szeroko cytowano wypowiedzi szefa rządu dotyczące m.in. wychodzenia z pandemii w 2021 r., programu masowych szczepień, które są warunkiem skutecznego wyjścia z koronakryzysu, oraz strategii ratowania gospodarki.

Media cytujące wypowiedzi premiera Morawieckiego zwracają uwagę na ogłoszony przez rząd program szczepień i jego konsekwencje. „Szczepienie jest patriotycznym obowiązkiem. Trzeba zachować zdrowy rozsądek. Nie da się przerwać łańcucha zakażeń, uruchomić gospodarki bez masowej akcji szczepień” – powiedział premier Morawiecki cytowany przez portal DoRzeczy.pl. Premier skomentował także pojawiające się w internecie krytyczne opinie o szczepionkach i związane z tym obawy wielu osób. Podkreślił, że trzeba zachować zdrowy rozsądek i przypominał m.in., że „przed nami tą konkretną szczepionką zaszczepiły się setki tysięcy wolontariuszy, a także już teraz szczepią się obywatele innych państw”.

Premier przypomniał, że szczepienia będą bezpłatne i nieobowiązkowe. „Nikt nikogo zmuszać do nich nie będzie. Ja mogę tylko apelować o odpowiedzialność. Bez szczepień nie zakończymy pandemii, nie powrócimy do normalnego życia, nie uchronimy tysięcy ludzi przed śmiercią i znacznie większej grupy przed ciężką chorobą oraz jej długofalowymi następstwami” – powiedział.

PAP cytuje także wypowiedzi premiera dotyczące programu ratowania gospodarki. „Przyjęta przez rząd strategia ratowania gospodarki była i jest słuszna. Zorganizowaliśmy ją sami, z własnych, a nie unijnych pieniędzy, nie czekając na jakąś zewnętrzną pomoc, i to przynosi efekty” – stwierdził premier cytowany przez PAP, ale także przez inne media za agencją.

Premier był proszony o komentarz na temat o danych o produkcji przemysłowej za listopad, która w porównaniu z listopadem 2019 r. wzrosła o ponad 5 proc. „Do ochrony gospodarki używamy wielu instrumentów. Podczas pandemii w sposób szczególny cierpią sektory usługowe i do nich kierujemy pomoc. Robiliśmy natomiast wszystko, by nie wyhamować produkcji przemysłowej. A jej wzrost, właśnie w szczycie pandemii i kryzysu, świadczy o sile polskiej gospodarki” – powiedział. Dodał, że produkcja przemysłowa jest papierkiem lakmusowym procesów gospodarczych – jej poziom pokazuje, ile mamy w sobie potencjału do powrotu na ścieżkę silnego wzrostu gospodarczego.

Paweł Tunia

Ruszają szczepienia przeciwko COVID-19

EPIDEMIA \ Pierwszymi osobami, które 27 grudnia zostaną zaszczepione w Polsce na COVID-19, będą pielęgniarka szpitala MSWiA w Warszawie oraz lekarz tego szpitala. Zapisy dla osób spoza priorytetowych grup ruszą 15 stycznia. Zabezpieczonych punktami szczepień jest już 96,2 proc. gmin i 98,5 proc. populacji.

Zgodnie z deklaracjami rządu zaraz po świętach Bożego Narodzenia w Polsce rozpoczną się szczepienia przeciwko COVID-19. Pierwsze dawki produktu trafią do tzw. grupy zero, w której znajdują się m.in. medycy. Wczoraj natomiast minister Adam Niedzielski zdradził, kiedy rozpoczną się zapisy na szczepienia dla osób spoza grup priorytetowych. – Ruszą od 15 stycznia. Mamy przygotowaną już infolinię pod numerem 989, pod którą będą zbierane te zapisy, ale te zapisy zbierać będzie można też innymi kanałami, np. w swojej pobliskiej przychodni czy poprzez elektroniczny formularz, który też będzie dostępny na stronach internetowych związanych z resortem zdrowia. Te metody wszystkie zostaną uruchomione 15 stycznia

– powiedział minister na antenie w Trzeciego Programu Polskiego Radia.

Liczba osób zarażonych koronawirusem na świecie najprawdopodobniej dziś przekroczy 79 mln, z czego już blisko 1,73 mln zmarło. Światowa Organizacja zdrowia podaje, że chorobę pokonało ok. 55,3 mln pacjentów. Środowe dane mówiły już o 1 226 883 zarażonych mieszkańcach Polski. Bilans ofiar śmiertelnych to już ponad 26 tys. Z kolei ozdrowieńców jest ok. 970 tys. Ministerstwo Zdrowia podało wczoraj, że z powodu koronawirusa w szpitalach przebywa 17 794 osób, stan 1639 wymagał podłączenia do respiratora. W kraju pula wolnych łóżek wynosiła nadal 17 640, a respiratorów – 1427.

(jp)

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

OBOSTRZENIA \ Polscy kierowcy samochodów ciężarowych utknęli na święta

Niezrozumiała decyzja Francji

O północy z wtorku na środę Francja częściowo przywróciła możliwość wjazdu na swoje terytorium z Wielkiej Brytanii. Na granicy utknęło ok. 3 tys. ciężarówek, wśród nich znajduje się wiele z naszego kraju. Polski rząd podjął działania, których celem jest umożliwienie powrotu Polakom do domu na święta.

Adrian Siwek

Francja wstrzymała w niedzielę wjazd na swoje terytorium osób i towarów z Wielkiej Brytanii z powodu szerzącego się w tym kraju nowego, bardziej zaraźliwego wariantu koronawirusa. Na drogach dojazdowych do portu w Dover utworzyły się potężne korki zmierzających na kontynent ciężarówek.

W miejscu zatoru pojawiły się ogromne korki. We wtorek wieczorem na wjazd do Francji czekało prawie 3 tys. ciężarówek, z tego ponad 600 na autostradzie M20 prowadzącej do Dover, a ok. 2150 na nieużywanym lotnisku Manston na wschodzie hrabstwa Kent. Wśród nich znalazło się wiele z Polski.

Polska ambasada i konsulaty w Wielkiej Brytanii włączyły się w udzielanie pomocy kierowcom czekającym na wjazd do Francji. Ambasador RP w Londynie Arkady Rzegocki zaapelował do kierowców, aby ci słuchali poleceń brytyjskiej policji.

We wtorek wieczorem Wielka Brytania porozumiała się z Francją w sprawie przywrócenia ruchu przez kanał La Manche. Kierowcy ciężarówek, podobnie jak kilka innych grup osób, mają od środy możliwość przekraczania kanału po okazaniu negatywnego wy-

Polska ambasada i konsulaty w Wielkiej Brytanii łączyły się w udzielanie pomocy kierowcom czekającym na wjazd do Francji
| fot. Andrew Matthews / PA Images/Forum

niku testu na obecność koronawirusa, nie starszego niż sprzed 72 godz. W środę rano przez kanał popłynęły pierwsze promy, działają również pociągi przejeżdżające przez tunel pod kanałem. Jednak zdaniem władz brytyjskich i obserwatorów rozładowanie korków, do czego niezbędne jest także przebadanie wszystkich chcących przekroczyć

kanal osób, może potrwać kilka dni. – Sytuacja się nieco poprawia na granicy brytyjsko-francuskiej, ale tylko nieco, w związku z czym nasze interwencje trwają. Cały czas przynaglamy, bo uważamy, że jest to środek nadmiarowy, że można ten korek rozładować inaczej, można zorganizować cały proces lepiej. Przynaglamy służby francuskie i służby

brytyjskie, żeby ten ruch został rozładowany – powiedział premier Mateusz Morawiecki.

Wiceminister aktywów państwowych Zbigniew Gryglas z Porozumienia w rozmowie z „Codzienną” poinformował, że w środę uczestniczył w posiedzeniu rządowego zespołu zarządzania kryzysowego. – To był jeden z głównych tema-

tów tego zespołu. Pan premier interweniował w tej sprawie. Rozmawiał z panem prezydentem Macronem oraz premierem Johnsonem. Mamy obietnice ze strony francuskiej, ale także brytyjskiej, że będą podjęte pilne działania w celu odblokowania tych zatorów – powiedział.

Polityk wyjaśnił, że są tworzone specjalne parkingi, na których kierowcy są testowani na obecność koronawirusa. – Ci, którzy otrzymają negatywny wynik badania, będą mogli odjechać. Niestety te zatory są tak olbrzymie, że mamy wątpliwości, czy uda się je rozładować przed świętami – ocenił.

– Bardzo duży odsetek tych kierowców to są Polacy, więc rząd robi wszystko, żeby te działania władz, głównie francuskich, przyspieszyć. Jest taki nacisk z naszej strony. Nasze MSZ wysłało tam polskich konsulów, żeby byli na miejscu i pomagali. Wiem, że część z tych osób jest bez podstawowych środków – bez żywności, bez wody, więc jest tam niesiona pomoc. Mamy nadzieję, że wszyscy polscy kierowcy będą mogli spędzić święta w domu, że nie utkną tam, ale niestety ryzyko jest wielkie – dodał.

Zbigniew Gryglas ocenił, że decyzja o zakazie wjazdu podjęta przez francuskie władze jest zupełnie niezrozumiała.

Gender i głupota

IDEOLOGIE \ Ideolodzy gender na siłę starają się zaśmiecić język nowymi pojęciami odnoszącymi się rzekomo do płci, np. enbysplaining. Minister edukacji i nauki nie ma wątpliwości co do „naukowości” tego rodzaju określeń i wysiłki genderowców – nowych marksistów – nazywa po prostu głupotą. – Hołdowanie głupocie to nie jest nauka – mówił wczoraj prof. Przemysław Czarnek.

W trakcie dyskusji na Twitterze rzeczniczka Lewicy, posłanka Anna Maria Żukowska użyła zupełnie niezrozumiałych dla zwykłego człowieka pojęć, które mają się rzekomo odnosić do osób, a brzmią one następująco: TERF, MTF, cisko-biety, cismężczyźni, mansplaining, enbysplaining. O słowa te we wczorajszym

programie #Jedziemy Michała Rachonia w TVP Info zapytany został prof. Przemysław Czarnek. – Nauka to poszukiwanie prawdy, a te rozważania cis-, nie-cisseksualni nie mają nic wspólnego z nauką. To głupota w czystej postaci. Hołdowanie głupocie to nie jest nauka – skomentował minister edukacji.

Zwrócił uwagę, że tworzy się nową rzeczywistość. – Nie ma dwóch rzeczywistości alternatywnych, jest tylko jedna. Prawda, mądrość, dobro jest po (jednej) stronie, po drugiej fałsz i głupota. To zerojedynkowe, ktokolwiek by mówił coś innego, ten po prostu kłamie. Tyle mam do powiedzenia, jako minister edukacji i nauki – dodał.

Ministra zapytano o gender studies i tytuły naukowe, które przyznawane są na tym kierunku studiów. – Chyba u nas się to jeszcze nie zdarza, na świecie owszem. Po to chcemy pakiet wolności akademickiej, żeby dyskutować na argumenty, bo w normalnej dyskusji racjonalnej, przy używaniu argumentów i rozumu, oni (zwolennicy ideologii gender) nie mają szans. Dlatego nie chcą wolności akademickiej, bo w ramach wolności akademickiej ich retoryka i argumentacja nie wytrzymuje próby przez 5 minut. A my chcemy pakietu wolności akademickiej, by nikt nie był pociągany do odpowiedzialności za to, że głosi racjonalne

argumenty w ramach swoich przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych – podkreślił prof. Czarnek.

Podał przykład braku racjonalności w argumentacji zwolenników ideologii gender. – Jeżeli ktoś na przykład mówi, że w związkach homoseksualnych rodzi się więcej dzieci niż w heteroseksualnych, to ta teza nie wytrzymuje żadnej próby przeciwstawienia się argumentowi rozumu. I on to wie, dlatego nie chce tej dyskusji – wyjaśniał minister. – To marksizm w czystej postaci, z tym że walka klas została zastąpiona walką płci – podsumował.

Paweł Tunia, Niezależna.pl

NOWE AUTA DLA POGRANICZNIKÓW

SPRZĘT \ Straż Graniczna odebrała kolejną partię samochodów terenowych. 32 jeepy wranglery w wersji Sahara trafią do trzech oddziałów SG. Łącznie za 60 aut zapłacono 14,5 mln zł.

fot. mat. pras./d

fot. mat. pras./d

WIĘŹNIOWIE BEZ ODWIEDZIN

ŚWIĘTA \ Osadzeni w więzieniach i aresztach śledczych w tegoroczne święta Bożego Narodzenia nie mogą liczyć na odwiedziny bliskich. Więźniom zostaną zapewnione inne formy kontaktu z bliskimi.

WYWIAD \ Z ks. Maciejem Ziębcem, kapłanem tymczasowego szpitala covidowego w Warszawie, rozmawia MARIA KOBYLIŃSKA

Okruchy miłości na stadionie

Na Stadionie Narodowym w Warszawie wybudowano tymczasowy szpital covidowy. O pacjentów poza personelem medycznym dba ks. Ziębec. Specjalnie dla nich wybudował na miejscu kaplicę. Postanowił opowiedzieć nam o swojej posłudze i potrzebach związanych z opieką nad chorymi.

Zorganizował Ksiądz kaplicę na Stadionie Narodowym. Dlaczego? Jest tam już kaplica wielowyznaniowa.

Kaplica ta jest daleko, w mało dostrzegalnym miejscu, zdaje się niefunkcjonalna. Jak wiadomo, przestrzeni na Stadionie

Narodowym nie brakuje i codzienna droga personelu przez podziemne parkingi raczej nie wchodzi w grę. Jezus musi być blisko! Dlatego chciałem, żeby kaplica była miejscem blisko ludzi, do którego będą mogli

wejść na chwilę, spędzić czas na modlitwie, wyciszyć się. Miało to być miejsce, gdzie mogliby poczuć się blisko Chrystusa, jak w domu. Przyklęknięcie na chwilę przed Najświętszym Sakramentem i krótka modli-

twa ma im dawać siłę na cały dzień pracy. Mam nadzieję, że taką rolę będzie odgrywała kaplica teraz, kiedy już prawie jest gotowa. Zresztą nie tylko ta kaplica, ale jeszcze jedna malutka, którą zrobiłem w tzw.

strefie brudnej szpitala. To ta strefa, gdzie leżą zakażeni.

Jaka jest potrzeba duchowa wśród chorych i personelu medycznego?

Potrzeby widzę wielkie, chociaż nie zawsze ujawniają się one przy pierwszym spotkaniu z chorymi czy personelem. Zdarza się, że na początku ktoś nie chce przyjąć Chrystusa, ale on działa i przemienia serce. Po czasie nawet osoby, które odwracały się na mój widok na drugi bok, machają do mnie i wołają, bym z nimi się pomodlił, pragną przyjąć Jezusa. Doświadczyłem już pięknych spowiedzi, wspólnych modlitw, radości i łez. Każde spotkanie daje siłę nie tylko mi, ale także chorym, cierpiącym.

Pacjenci covidowi będą mogli uczcić święta? Jak będą wyglądały ich Wigilia i Boże Narodzenie?

Tak, będziemy się wspólnie dzielić małymi okruciami miłości, nie zostawimy nikogo w samotności. Te okruciny to wspólne dzielenie się opłatkiem, choć pewnie utrudnione z powodu „ufostrojów” – kombinezonów bezpieczeństwa, które musimy nosić, ale chociaż nie będziemy mogli spożyć opłatków, rozdamy je i podzielimy się z chorymi. Takie okruciny to kartki świąteczne, które zrobiły dzieci, młodzież i klerycy z naszego seminarium. Te okruciny to także choinka w strefie „brudnej”, to wspólne – jeżeli uda mi się prześcignąć gitarę – kolędowanie z tymi, którzy zostaną. To w końcu obecność, w zasadzie najważniejsza dla każdego człowieka. Przygotowałem też małe prezenty pod choinkę dla personelu medycznego z życzeniami i zaproszeniem do naszej kaplicy na pasterkę i msze święte codziennie.

W jaki sposób można Księdzu pomóc w opiece nad chorymi i budowie w zasadzie dwóch kaplic?

Przede wszystkim proszę o modlitwę za chorych, a także za personel medyczny. Wiele z nich spędzi święta właśnie w szpitalu. Potrzeb materialnych zawsze też jest wiele, bo co chwila pojawiają się nowe pomysły. Do kaplic potrzebujemy takich prostych rzeczy: kwiaty, komunikanty, mała lodówka do wina, bo w cieple się psuje, obrazki. Pacjentom i personelowi przydałyby się książki, gazety i czasopisma, upominki, słodkości, czasami pomoc w opłaceniu rachunków chorym, szczególnie starszym. Jeżeli ktoś chce pomóc, już teraz wyrażam ogromną wdzięczność! To nr konta, przez który można podzielić się swoim okrucinem miłości: 83 1240 1037 1111 0011 0248 5960, z dopiskiem: „Kapelan”.

REKLAMA

Tarcza Finansowa PFR 2.0

35 mld zł dla firm poszkodowanych podczas drugiej fali COVID-19

Z programu Tarcza Finansowa PFR 1.0 dla mikro, małych i średnich firm ze wsparcia skorzystało ponad

347 tys. przedsiębiorstw

z całej Polski, zatrudniających ponad

3,2 mln pracowników.

Otrzymały one wsparcie w postaci subwencji finansowych na łączną kwotę:

60,5 mld zł.

Teraz, w obliczu 2 fali pandemii rząd premiera Mateusza Morawieckiego i Polski Fundusz Rozwoju przygotowały **Tarczę Finansową 2.0.**

To nowy program wsparcia finansowego w postaci subwencji umarzalnych nawet do 100 proc. dla firm z prawie 40 branż, które musiały ograniczyć lub zawiesić działalność w związku z COVID-19. Wartość pomocy dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw to ok. 10 miliardów zł, a dla dużych firm ok. 25 mld zł.

Tarcza Finansowa PFR

fot. Wikipedia/d

PAPIEŻ ZŁOŻYŁ POLAKOM ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

WATYKAN \ Drodzy bracia i siostry, narodzony w Betlejem Syn Boży niech napelnia pokojem, radością i nadzieją każdego i każdą z was oraz wasze rodziny – zwrócił się do Polaków papież Franciszek podczas śródowej audyencji generalnej. – Chwała Boża i pokój ludzi, w których ma upodobanie, niech zamieszkają w waszych sercach, w waszych domach i w waszej ojczyźnie – dodał Franciszek.

KLUBY „GAZETY POLSKIEJ” \ Boże Narodzenie w dobie pandemii

Święta inne niż zwykle

Tegoroczne Boże Narodzenie różni się od tego, które znamy z poprzednich lat, i tak jest niemal w każdym kraju. Klubowicze „Gazety Polskiej”, rozsiani po całym świecie, opowiedzieli „Codzienniej”, jak spędzą ten wyjątkowy czas w dobie pandemii koronawirusa. Niektórym COVID-19 pokrzyżował plany w ostatniej chwili. Inni będą się cieszyli towarzystwem tylko najbliższej rodziny.

Beata Mańkowska

Staramy się, żeby święta Bożego Narodzenia wyglądały w miarę normalnie – mówi szef klubu „Gazety Polskiej” w Nowym Jorku Maciej Rusiński. Zaznacza jednak, że sformułowanie „w miarę” trzeba tu mocno podkreślić. – Każdy spotyka się w najbliższym, rodzinnym kręgu. Mielśmy w środowisku polonijnym tradycję łamania się opłatkiem. Teraz jest to dużo trudniejsze. Spotkania opłatkowe nie mogą się w tej chwili odbyć. Są to takie święta w wycofanym stylu – mówi Maciej Rusiński. Jak dodaje, w USA nie ma ograniczeń dotyczących spotkań rodzinnych. – Jeszcze miesiąc temu, wokół znaczącego w Stanach Zjednoczonych dnia, jakim jest Święto Dziękczynienia, pojawiały się sugestie władz, by nie spotykać się w zbyt dużych rodzinnych kręgach. Jednak wokół Bożego Narodzenia nie ma takich obostrzeń. Są natomiast dotyczące publicznych zgromadzeń. Nabożeństwa w kościołach są ograniczone. Uczestnicy mszy św. muszą być rozstawieni w odpowiedniej odległości – kończy szef nowojorskiego klubu „GP”.

W australijskim Melbourne obostrzenia zostały poluzowane. – To kładło się cieniem na świętach, ale w tej chwili

Wielu klubowiczów „Gazety Polskiej” musiało zrewidować tegoroczne plany świąteczne. Część z nich pozostała w miejscu zamieszkania i nie spotka się z rodziną. Zgadzają się jednak co do tego, że obostrzenia są konieczne, by chronić zdrowie najbliższych | fot. AdobeStock/d

w Melbourne od dwóch miesięcy nie ma żadnego przypadku zakażenia koronawirusem. Obostrzenia nie są jednak zdjęte całkowicie, ponieważ wszyscy obowiązkowo muszą nosić maski. Nadal są limity osób, m.in. w kościołach. Pasterka w naszym lokalnym, polskim kościele Miłosierdzia Bożego będzie podzielona na dwie części – tłumaczy szef klubu „GP” w Melbourne Stanisław Zdziech. – Pierwsza pasterka odbędzie się o godz. 9, a o godz. 11 zostanie wyemitowane nagranie jasełek z ubiegłego roku, ponieważ w tym nie było możliwości przygotowania programu. Jeżeli chodzi o Wigilię, to ze względu na poluzowanie restrykcji w domu może być

30 osób, więc cała nasza rodzina zmieści się w tej liczbie. Niestety w sąsiednim stanie wykryto kilka nowych przypadków zakażeń wśród osób, które przyleciały z Londynu. W związku z tym granica między stanami zostanie ponownie zamknięta – dodaje Stanisław Zdziech. Szef klubu „GP” w Melbourne opowiedział, jak w tym roku przebiegną święta Bożego Narodzenia w jego rodzinie. – Wigilię zawsze spędzamy w domu. Pierwszy dzień świąt też z rodziną, a drugiego dnia świąt wyjeżdżamy na urlop na dwa tygodnie. W zeszłym roku byliśmy w Mallacoota, gdzie doszło do pożarów buszu. W tym roku jedziemy tam znowu. Jest to piękna miejscowość, choć

na pewno widoki nadal będą przygnębiające, bo mnóstwo domów i infrastruktury spłonęło – podkreślił Polak mieszkający w Australii.

Dla szefa paryskiego klubu „GP” Andrzeja Wody tegoroczne święta będą dość smutne. – W tej chwili powinienem być w samolocie, ale odwołał się lot w związku z tym, co się dzieje w kraju. Premier prosił, żeby się nie przemieszczać i nie stwarzać większego zagrożenia, dlatego zostajemy w domu. To będą nasze pierwsze święta, których nie spędzimy z rodziną w Polsce. Jednak musimy to przetrwać, nie chcemy stwarzać zagrożenia zarówno dla rodziny, jak i dla siebie – mówi nam dzień przed

Wigilią Andrzej Woda. W paryskich kościołach nabożeństwa odbywają się częściej, żeby wierni się w nich nie tłoczyli. – W sobotę mieliśmy spotkanie online z klubowiczami „GP”. Złożyliśmy sobie życzenia. Tradycyjnie zawsze spotykamy się pod koniec lub na początku roku. Do tej pory organizowaliśmy kolację w restauracji, ale ze względu na pandemię musieliśmy z tego zrezygnować – dodaje.

Z kolei szefowa klubu „GP” w Sztokholmie Anna Kremky tegoroczne święta spędzi w małym, ale rodzinnym gronie. – Ograniczamy się tylko do najbliższej rodziny. Władze zalecają spotkania w gronie maksymalnie ośmiu osób. W restauracjach jest duże ograniczenie. Siadać można co drugi stół i maksymalnie po cztery osoby, chyba że są z jednego gospodarstwa domowego – mówi Polka mieszkająca w Szwecji. Dodaje, że w Sztokholmie jest dość trudna sytuacja, jeśli chodzi o nabożeństwa. – Zamknięto nam duży kościół ze względu na remont i katedrę. Mamy taką małą kaplicę, w której może być najwyżej osiem osób, i sąsiednie pomieszczenie, w którym równocześnie może się odbywać msza św., więc księża salezjanie robią, co mogą. Na szczęście nabożeństwa można oglądać w internecie – podkreśla Anna Kremky.

Betlejem bez pielgrzymów, ograniczenia w Watykanie

ŚWIĘTA W CZASIE PANDEMII \ W tym roku w czasie świąt Bożego Narodzenia miejsca zwykle nawiedzane przez tysiące pielgrzymów i turystów będą świeciły pustkami. W Betlejem, Jerozolimie i Nazarecie w nabożeństwach wezmą udział miejscowi chrześcijanie, a liczba wiernych w świątyniach będzie ograniczona. Również w Watykanie w odprawianej przez papieża Franciszka pasterce weźmie udział niewielka liczba wiernych.

Z ulic Betlejem zniknęły tysiące pielgrzymów, którzy zazwyczaj przyjeżdżali o tej porze roku. Restauracje, hotele i sklepy są zamknięte. Słynna ceremonia zapalenia świateł choinki na placu Żłóbka była ograniczona do niewielkiej grupy osób. Dla Betlejem, które jest w dużej mierze uzależnione od turystyki, to katastrofa. Ograniczenia wprowadzone przez Izrael wstrzymały napływ

turystów. Również władze Autonomii Palestyńskiej, na terenie której leży Betlejem, wprowadziły kilka dni temu dwutygodniowy lockdown. Do świętowania Bożego Narodzenia przygotowują się palestyńscy chrześcijanie. Pasterka w bazylice Narodzenia Pańskiego odbędzie się jak zwykle o północy, ale nie będzie tłumy wiernych – ani w świątyni, ani na placu przed nią. Podobnie w le-

żącej 10 km od Betlejem Jerozolimie obchody Bożego Narodzenia będą inne niż zwykle. Zgodnie z zarządzeniami izraelskich władz w modlitwach może uczestniczyć maksymalnie 10 osób w pomieszczeniu lub 20 na zewnątrz. W bazylice Grobu Świętego nabożeństwa mogą się odbywać, pod warunkiem że grupy złożone z nie więcej niż dziesięciu wiernych będą od siebie od-

separowane. W Jerozolimie i w położonym 150 km na północ Nazarecie zostały odwołane bożonarodzeniowe uroczystości, jarmarki i koncerty.

We Włoszech w czasie świąt będzie utrzymana obowiązująca od 22.00 do 5 rano godzina policyjna. Kościoły pozostaną otwarte, ale władze apelują, aby nabożeństwa kończyły się wcześniej, tak by wier-

ni mogli wrócić do domów przed 22.00. Z powodu pandemii odwołano świąteczne jarmarki i koncerty. Papięskie msze będą sprawowane z udziałem niewielkiej liczby wiernych, obecnych w bazylice św. Piotra. W Wigilię papież Franciszek będzie przewodniczył pasterce, odprawianej już o godz. 19.30.

.....
Wespazjan Wielohorski

ARCYBISKUP WRACA DO OJCZYZNY

BIAŁORUŚ \ Alaksandr Łukaszenka na prośbę papieża Franciszka zgodził się na powrót do kraju metropolity mińsko-mohylewskiego abp. Tadeusza Kondrusiewicza. Duchowny bez żadnego powodu nie był wpuszczany do kraju od 31 sierpnia.

PODZIĘKOWANIE ZA WALKĘ

UE \ Przywódcy państw Unii Europejskiej na opublikowanym w internecie filmie skierowali przesłanie do swoich obywateli, dziękując im za wkład w walkę z koronawirusem. Zachęcali również do przyjęcia szczepionki przeciwko COVID-19.

ŚWIAT

7

BOŻE NARODZENIE \ Pandemia nie zmąci atmosfery świąt

Święty Mikołaj wyrusza do dzieci

Wszystkie dzieci na całym świecie mogą być spokojne. Mimo pandemii koronawirusa i obostrzeń z nią związanych Święty Mikołaj ani myśli zostawiać ich w tym szczególnym dniu i w Wigilię tradycyjnie ruszy swoimi saniami, by obdarować najmłodszych. Władze wielu krajów udostępniły świętemu własną przestrzeń powietrzną i zwolniły go z obowiązkowej kwarantanny, gdyż jak powszechnie wiadomo, Święty Mikołaj jest odporny na wszystkie wirusy świata.

Konrad Wysocki

Tegoroczne święta Bożego Narodzenia wcale nie muszą być smutne. Wiadomo, w wielu krajach przy wigilijnym stole usiądą tylko domownicy, zaś z resztą rodziny będzie można porozmawiać tylko telefonicznie lub przez internet. Obostrzenia wprowadzone przez większość państw są jednak po to, by każdy z nas mógł przeżyć ten wyjątkowy czas w zdrowiu i radości. Żaden wirus nie zabierze nam magii wynikającej z dźwięków kolęd i blasku lampek ozdabiających choinki. Nie sprawi, że zapomnimy o tym, co najważniejsze w tych dniach – narodzinach Zbawiciela Świata.

Wiele dzieci na całym świecie zastanawiało się, jak z tą wyjątkową sytuacją poradzi sobie Święty Mikołaj. Wia-

Świętemu Mikołajowi niestraszne wirusy i inne zagrożenia. Tradycyjnie wyrusza w podróż, by dotrzeć do wszystkich dzieci na świecie
| fot. AdobeStock/d

domo, ich ulubieniec nie jest już zbyt młody, na co dzień mieszka w odległym fińskim Rovaniemi, zaś do przebycia ma wiele tysięcy kilometrów. Jak tu jednak podróżować, skoro większość krajów wprowadziła zakaz przemieszczania się i obowiązek zachowania dystansu społecznego? Najmłodszy mogą być jednak spokojni. Świę-

ty nie zapomniał o tym, że dzieci były cały rok grzeczne i tradycyjnie uda się do nich z prezentami w wigilijny wieczór. Już wcześniej św. Mikołaj zadbał o sprawy formalne i na kilka tygodni przed Bożym Narodzeniem rozesłał do wszystkich krajów informację, że 24 grudnia zamierza je odwiedzić. Poczyniono więc odpowied-

nie kroki, związane m.in. z udostępnieniem przestrzeni powietrznej, tak by renifery zaprzęgnięte w sanie mogły spokojnie lądować w każdym miejscu na świecie. Odpowiednie zgody wydały m.in. władze Kanady, USA, Irlandii, Wielkiej Brytanii oraz Włoch. Również dzieci w Polsce nie muszą się obawiać, że św. Mikołaj o nich zapomni.

Wszędzie tam, gdzie się pojawi, nie musi odbywać obowiązkowej kwarantanny. Do informacji o zamiarze przylotu Święty Mikołaj dołączył bowiem specjalne zaświadczenie, które potwierdza, że jest odporny na wszystkie wirusy i choroby panujące na świecie. Jego autentyczność potwierdziły najważniejsze instytuty naukowe świata. Dlatego też każde dziecko w ten wigilijny wieczór powinno wypatrywać na niebie przelatujących sań ze św. Mikołajem, a na pewno nie zostanie przez niego pominięte.

Wszystkim dzieciom, jak również Państwu pragnę złożyć życzenia zdrowych i radosnych świąt Bożego Narodzenia. Niech radość z narodzenia Zbawiciela nie zostanie zmacona przez przeciwności losu, których doświadczamy w tym wyjątkowym czasie.

Koronawirus nie ma przerwy w święta

PANDEMIA \ To będzie wyjątkowe Boże Narodzenie, pełne obostrzeń i restrykcji w związku z pandemią koronawirusa. Władze UE i wielu europejskich krajów proszą, by ten czas spędzić w możliwie najmniejszym gronie, tak aby nie stwarzać ryzyka zakażeń. Dzień po świątach na terenie UE zaczynają się pierwsze szczepienia przeciwko COVID-19.

O tym, jak trudna jest walka z koronawirusem, przekonuje się dziś wiele państw na całym świecie, w których zmniejszeniu skali zakażeń nie pomaga nawet wprowadzenie pełnego lockdownu. Bardzo rozczarowani sytuacją epidemiczną są Niemcy, którzy jeszcze niedawno wierzyli, że wprowadzenie częściowych zakazów pozwoli im w miarę normalnie przeżyć czas świąt Bożego Narodzenia. Założenia się jednak nie sprawdziły i od tygodnia obowiązuje tam pełny lockdown, który potrwa co najmniej do 10 stycznia. W środę Niemcy poinformowały o 25 tys. kolejnych przypadków zakażenia koronawirusem. Zmarło blisko tysięcy osób.

Swojego rozczarowania nie kryją też Amerykanie. Prezydent elekt Joe Biden ocenił, że pomimo pojawienia się szczepionki w walce z koro-

nawirusem „najciemniejsze dni” są jeszcze przed obywatelami USA. Określił on przy tym przegłosowany właśnie przez Kongres pakiet gospodarczy na czas epidemii za pierwszy krok w najnowszej strategii i zapowiedział kolejny, już na przyszły rok. Pakiet opiewa na ponad 900 mld dol., z tego ok. 300 mld ma trafić do małych firm.

Poprawa sytuacji w Czechach nie zmniejszyła ostrożności tamtejszych władz, które zdecydowały o wprowadzeniu najwyższego, piątego stopnia zagrożenia epidemicznego od 27 grudnia. Godzina policyjna będzie rozpoczynała się o godz. 21 i potrwa do 5 rano kolejnego dnia. Zakazane będą zgromadzenia powyżej dwóch osób. Otwarte pozostaną tylko sklepy oferujące produkty pierwszej potrzeby. Zamknięte zostaną wszystkie stoki narciarskie.

Najwyższy stopień restrykcji epidemicznych będzie obowiązywał również w Szkocji, z wyjątkiem wysp. Jest to spowodowane pojawieniem się nowej odmiany koronawirusa. Taką decyzję wcześniej podjęły władze Walii, a zapowiedziały Irlandii Północnej. To zaś przyczynia się do zwiększenia prawdopodobieństwa wprowadzenia ich na całym terytorium Zjednoczonego Królestwa.

O pojawieniu się nowego typu koronawirusa poinformowały w środowe popołudnie również włoskie media. Nową odmianę patogenu potwierdzono u osoby z Loreto, która nie miała żadnych kontaktów bezpośrednich z Wielką Brytanią. Zakażona osoba jest w izolacji.

Petar Petrović
Autor jest dziennikarzem
Polskiego Radia

Zabił policjantów, potem siebie

FRANCJA \ Trzech funkcjonariuszy zostało zastrzelonych, a jeden poważnie ranny w wyniku interwencji, do której doszło w środę w środkowej Francji. Czterdzieści- ośmioletni mężczyzna, odpowiedzialny za masakrę, kilka godzin później popełnił samobójstwo.

Do tragedii doszło w odległej wiosce znajdującej się w pobliżu miejscowości Saint-Just. Policjanci zareagowali na zgłoszenie dotyczące przemocy rodzinnej, które odebrali w środę chwilę po północy.

Po przybyciu na miejsce funkcjonariuszy zaatakował agresywny 48-latek. Otworzył w stronę policji ogień, zabijając jednego z nich, a drugiego ciężko raniąc. Następnie napastnik podpalił dom oraz zastrzelił dwóch kolejnych funkcjonariuszy, którzy przybyli jako wsparcie. Sprawca wsiadł później do samochodu i uciekł z miejsca zbrodni.

Burmistrz Saint-Just François Chautard poinformował, że zdecydowano się wysłać uzbrojonych żandarmerów, których celem było zabezpieczenie obszaru, na którym mógł przebywać na-

pastnik. Kobieta, która była ofiarą przemocy domowej, schowała się na dachu i została przez funkcjonariuszy policji uratowana.

Do wydarzenia odniósł się prezydent Francji. „Naród łączy się w bólu z rodzinami zabitych mundurowych. Aby nas chronić, funkcjonariusze narażają swoje życie. To nasi bohaterowie” – napisał na Twitterze Emmanuel Macron.

Po kilku godzinach obławę funkcjonariusze natknęli się na samochód napastnika, w którym znaleźli jego ciało. Źródła policyjne w rozmowie z francuskim dziennikiem „Le Monde” poinformowały, że sprawca ataku popełnił samobójstwo. Według ustaleń śledczych mężczyzna prowadził spór ze swoją byłą partnerką o opiekę nad dzieckiem.

(pk)

2

OPINIE

3

TEMAT DNIA

4-5

POLSKA

6-7

ŚWIAT

8-10

GOSPODARKA

12

O SZTUCE

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

SPOŁECZEŃSTWO

18

MOTORYZACJA

19

PODRÓŻE

20

SPORT

POMOC \ Gminy i powiaty z górskich regionów dostaną miliardowe wsparcie

35 mld zł trafi do polskich firm

Do miliarda złotych trafi do gmin i powiatów na południu Polski, dotkniętych zakazem zimowej turystyki – zapowiedział w środę premier Mateusz Morawiecki po posiedzeniu gospodarczego sztabu kryzysowego. Przypomnił, że na publiczną pomoc w wysokości 35 mld zł dla poszkodowanych przez pandemię polskich firm zgodziła się KE.

Jan Kamieniecki

Szef rządu, informując o zgodzie Komisji Europejskiej na udzielenie pomocy w wysokości co najmniej 35 mld zł, powiedział o pomocy dla gmin i powiatów szczególnie zagrożonych wskutek ograniczeń turystyki. – To przede wszystkim piękne pasma górskie od Ustrzyk po Jelenią Górę, do których znaczną część Polaków udawała się zimą w minionych latach, a w tym roku będzie to niemożliwe, ponieważ różne rygory związane z epidemią na to nie pozwalają – zaznaczył Morawiecki. – Dlatego dziś na gospodarczym sztabie kryzysowym dyskutowaliśmy ten temat i uzgodniliśmy przyjęcie środków w wysokości nawet do miliarda złotych dla najbardziej dotkniętych lockdownem

35 mld zł pomocy, w tym miliard dla południowej Polski, zapowiedział premier Mateusz Morawiecki | fot. Krystian Maj/KPRM/d

gmin i powiatów – poinformował premier. Dodał, że poszczególne programy dla konkretnych regionów zostaną przedstawione w najbliższych dniach. – Środki na drugą tarczę branżową pochodzą z budżetu państwa i zostały wygoszczarowane

dzięki uszczelnieniu systemu podatkowego – podkreślił.

– Trochę długo czekaliśmy na zielone światło Komisji Europejskiej w sprawie zaangażowania krajowych środków w ramach tarczy branżowej 2.0, ale my jesteśmy gotowi z tymi instrumenta-

mi już od dawna – stwierdził Morawiecki. Jak dodał, zaakceptowana przez KE kwota 35 mld zł to szansa na uratowanie wielu przedsiębiorców i setek tysięcy miejsc pracy. 3 mld zł zostaną przekazane mikrofirmom 1–2 osobowym, ale w kategorii do 9 pracow-

ników. Kolejne 7–8 mld zł trafi do firm małych od 9 do 49 pracowników, a kolejne ponad 20 mld zł do firm średnich i większych.

Premier przypomniał, że w ramach pierwszej tarczy antykryzysowej przekazano ponad 150 mld zł w różnych instrumentach dla firm, w tym 60,8 mld zł w bezpośrednim zastrzyku finansowym z Tarczy Finansowej PFR. – Dzięki temu ochroniliśmy miejsca pracy i polska gospodarka ma szansę wrócić do stanu sprzed pandemii pod koniec 2021 lub na początku 2022 r. Jesteśmy w znacznie lepszej sytuacji niż inne państwa, bo np. Włochy cofną się o 20 lat, a Francja o osiem lat. Nasz rezultat będzie tu jednym z najbardziej budujących w skali Europy – podkreślił szef rządu.

(PAP)

PGNiG wchodzi z gazem do Ostrołęki C

ENERGETYKA \ PGNiG obejmie 49 proc. udziałów w spółce, która będzie odpowiedzialna za budowę elektrowni w Ostrołęce. Podpisana trójstronna umowa gwarantuje PKN Orlen i Enerdze główną pozycję w projekcie. – To kolejny krok przybliżający do rozpoczęcia tej ważnej inwestycji – powiedział Daniel Obajtek, prezes PKN Orlen.

Budowę elektrowni w Ostrołęce w technologii gazowej zrealizuje powołana nowa spółka Elektrownia Ostrołęka, w której Orlen i Energa łącznie będą posiadać większość udziałów na poziomie 51 proc. Pozostałe 49 proc. obejmie PGNiG. Spółki zakładają pozyskanie zgody odpowiednich organów antymonopolowych do 30 czerwca 2021 r.

PGNiG zobowiązał się w umowie, że zapewni dostawę gazu ziemnego na potrzeby elektrowni w Ostrołęce do końca 2027 r. Orlen podpisał również z PGNiG aneks do umowy na dostawę gazu, zabezpieczając do końca 2027 r., z opcją przedłużenia do końca 2028 r., paliwo do produkcyjnych instalacji grupy działających w Polsce.

Daniel Obajtek, prezes PKN Orlen, podkreślił rolę PGNiG przy budowie elektrowni gazowej w Ostrołęce. – Dzięki pozy-

skaniu do tego projektu takiego partnera, jak PGNiG, mającego mocną pozycję na rynku gazu ziemnego, wchodzimy na kolejny etap inwestycji – dodał.

– Wpisuje się ona w założenia nowej strategii PKN Orlen do 2030 r. związane z niskoemisyjnością oraz zabezpieczeniem systemu elektroenergetycznego opartego na odnawialnych źródłach energii – powiedział Obajtek. Wskazał, że jednocześnie zabezpieczono dostawę gazu, kluczowe dla niezakłóconej pracy instalacji produkcyjnych grupy Orlen. – To z kolei przekłada się bezpośrednio na gwarancję bezpieczeństwa energetycznego Polski – podkreślił Obajtek.

Paweł Majewski, prezes PGNiG, zwrócił uwagę, że współpraca PKN Orlen z PGNiG wnosi pozytywny impuls do transformacji polskiej energetyki w opar-

ciu o niskoemisyjne paliwo przejściowe, jakim jest gaz ziemny. – Dla PGNiG to pewny i wieloletni odbiorca dużych wolumenów gazu, którego użycie w Ostrołęce, zamiast węgla, zminimalizuje przedostawanie się do powietrza niebezpiecznych dla zdrowia pyłów i wydatnie zmniejszy poziom emisji gazów cieplarnianych – wyjaśnił Majewski.

W kwietniu br. Orlen wyraził chęć zaangażowania się w projekt budowy elektrowni Ostrołęka pod warunkiem zmiany technologii z węglowej na gazową. Następnie Orlen, Energa i Enea podpisały porozumienie ws. warunków budowy gazowego bloku energetycznego w Ostrołęce. We wtorek Enea poinformowała, że rezygnuje z projektu w Ostrołęce.

Paweł Woźniak

Rośnie dobrobyt w gospodarstwach domowych

STATYSTYKA \ W Polsce od lat systematycznie rośnie wskaźnik konsumpcji indywidualnej, będący miarą dobrobytu materialnego. Według najnowszych danych Eurostatu w 2019 r. wynosił już 79 proc. unijnej średniej.

Rzeczywista konsumpcja indywidualna (AIC) to miara dobrobytu materialnego gospodarstw domowych. Obliczana jest według parytetu siły nabywczej (PPS) dla wyrównania rozmaitych cen i płac w poszczególnych państwach. We wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej wskaźniki AIC obliczone w ten sposób wahały się od 58 proc. średniej unijnej w Bułgarii do 135 proc. w Luksemburgu.

Osiemnaście państw członkowskich było poniżej średniej, zaś dziewięć powyżej średniego wskaźnika konsumpcji na mieszkańca w Unii. W 2019 r. najwyższy poziom konsumpcji indywidualnej, 135 proc. unijnej średniej, zanotowano w Luksemburgu. Kraj ten wyprzedził Niemcy mające AIC o 22 pkt większe niż średnia.

Na dalszych miejscach znalazły się Austria, Dania, Belgia, Holandia, Finlandia, Francja i Szwecja z poziomami od 9 do 18 pkt powyżej unijnej średniej. We Włoszech, Irlandii, na Cyprze, Litwie i w Hiszpanii wskaźnik AIC był o 10 pkt słabszy. W granicach od 10 do 20 pkt poniżej unijnej przeciętnej znalazły się Portugalia, Czechy, Malta i Słowenia. Polska, Rumunia, Grecja i Estonia były w grupie mającej od 20 do 25 pkt mniej.

Warto dodać, że Polska jest jednym z dwunastu państw, w których poziom konsumpcji na mieszkańca wzrósł w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Łotwa, Słowacja, Węgry i Chorwacja wykazały AIC między 65 a 75 proc. unijnej średniej, zaś Bułgaria 58 proc. tego wskaźnika.

(a.mac.)

INWESTYCJE \ Umowę na modernizację 21 mostów, wiaduktów i przepustów na Centralnej Magistrali Kolejowej podpisała w środę spółka PKP Polskie Linie Kolejowe. Wartość inwestycji to prawie 45 mln zł. Dzięki inwestycji pociągi będą mogły pojechać CMK z prędkością do 250 km/h. – Mam nadzieję, że dzięki tej modernizacji jeszcze więcej osób będzie korzystało z usług polskich kolei – powiedział wiceminister infrastruktury Andrzej Bittel.

fol. <No data from link>/<No data from link>

TRANSPORT \ Rozładowanie korków może potrwać nawet 2–3 dni

Francja odblokowała kanał La Manche dla TIR-ów

W wyniku porozumienia zawartego między Wielką Brytanią a Francją wznowiono ruch towarowy przez kanał La Manche. Tysiące kierowców ruszy w podróż na kontynent pod warunkiem przeprowadzenia szybkich testów na obecność koronawirusa. W operacji tej pomaga brytyjska armia.

Lucyna Piwowarska

Zgodnie z porozumieniem władze brytyjskie będą przeprowadzać testy u kierowców ciężarówek mających wjechać do Francji, a w przypadku potwierdzenia u nich obecności wirusa, będą się oni musieli izolować przez 10 dni, zaś władze brytyjskie zapewnią im zakwaterowanie. I analogicznie – w przypadku kierowców mających wjechać do Wielkiej Brytanii – odpowiedzialna za to będzie Francja. Trasa przez kanał La Manche jest ważnym szlakiem handlowym, w okresie Bożego Narodzenia pomiędzy Dover a Calais przemieszcza się ok. 10 tys. ciężarówek dziennie, przewożąc w dużej mie-

rze świeże produkty. Zablokowanie tego kanału przez Francuzów pod pretekstem wykrycia mutacji koronawirusa na Wyspach wywołało ostre reakcje rządów. W sprawie polskich kierowców, którzy utknęli w gigantycznych korkach, interweniował u francuskiego prezydenta Emmanuela Macrona i brytyjskiego premiera Borisa Johnsona szef polskiego rządu Mateusz Morawiecki. Rozmowy z Andreaszem Scheuerem, ministrem transportu Niemiec, które obecnie sprawują w UE prezydencję, podjął także minister infrastruktury Andrzej Adamczyk. W sprawę zaangażowały się też polskie służby dyplomatyczne. Na posiedzeniu państw członkowskich

Rozładowanie korków, które powstały w czasie blokady francusko-brytyjskiej granicy może potrwać kilka dni | fot. Stephen Lock / Zuma Press/Forum

w Brukseli stały przedstawiciel RP przy UE Andrzej Sadoś wezwał, by sektor transportowy został wyłączony z ograniczeń przemieszczania się z uwagi na konieczność utrzymania niezakłóconego przepływu towarów. Polska zaapelowała o zapewnienie kierowcom powrotu do swoich państw możliwie jak najszybciej, najlepiej jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia. Mimo że w akcję testowania kierowców włączy się brytyjska armia, to – zdaniem komentatorów – rozładowanie kolejki zajmie sporo czasu, zwłaszcza że wyniki testów są uzyskiwane w ciągu 24 godzin. To oznacza, że w najlepszym przypadku zdecydowana większość kierowców ruszy z Wielkiej Brytanii do Francji dopiero w czwartek. Brytyjski minister transportu Grant Shapps ostrzegł, że rozładowanie korków, które powstały w czasie zamknięcia granicy, może potrwać nawet dwa, trzy dni. W niedzielę Francja zamknęła granicę dla podróżujących z Wielkiej Brytanii na 48 godzin. Dotyczyło to nie tylko ruchu pasażerskiego, lecz także transportu towarów.

(PAP)

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Prezent
do rocznej prenumeraty
„Gazety Polskiej”

ZAMÓW
PRENUMERATĘ

www.prenumerata.swsmedia.pl
tel. 605 900 002

OTRZYMASZ
KALENDARZ

Promocja z kalendarzem dotyczy prenumeraty zamówionej do dnia 15.01.2021

2021

GAZETA POLSKA
TYGODNIK NIEPODLEGŁEGO POLAKA
www.GazetaPolska.pl

STYCZEŃ 2021

Tydzień	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
53	28	29	30	31	1	2	
1	4	5	6	7	8	9	
2	11	12	13	14	15	16	
3	18	19	20	21	22	23	
4	25	26	27	28	29	30	31

Gazeta
Polska
codziennie

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

PANDEMIA \ Budżet na 2021 r. to finansowy plan powrotu do wzrostu PKB

Mimo kryzysu finanse są stabilne

Dzięki rządowej odpowiedzi na COVID-19 nasza recesja będzie należała do najłagodniejszych w Europie. Według Komisji Europejskiej średnia dla UE to 7,4 proc., czyli niemal dwa razy więcej niż w Polsce (3,6 proc.) – powiedział na konferencji podsumowującej kończący się rok minister finansów Tadeusz Kościński.

Andrzej Ratajczyk

Pandemia COVID-19 to główny czynnik, który wpłynął na tegoroczną działalność Ministerstwa Finansów i Krajowej Administracji Skarbowej. Przygotowane przez te instytucje rozwiązania służyły przeciwdziałaniu negatywnym efektom pandemii oraz wychodzeniu gospodarki z recesji. Dzięki rządowej odpowiedzi na pandemię nasza recesja sięgnie 3,6 proc., podczas gdy średnia dla UE według Komisji Europejskiej to 7,4 proc.

– Łagodnimy gospodarcze skutki wprowadzanych obustrzeń i zapewniamy pieniądze na pomoc, w tym na finansowanie Funduszu PFR i Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, dzięki którym uruchamiamy tarcze antykryzysowe dla tych branż, które po-

trzebują wsparcia. Na wprowadzenie kolejnych działań, takich jak np. przedłużenie zwolnień ZUS czy dopłaty do wynagrodzeń, mamy zabezpieczone fundusze – powiedział minister Kościński.

Aby zapewnić środki na finansowanie działań antykryzysowych, konieczna była nowelizacja budżetu na 2020 r. Przewidziany deficyt to ponad 109 mld zł. To pieniądze nie tylko na ratowanie firm, lecz także na rozkręcenie gospodarki, np. poprzez inwestycje publiczne. Z kolei budżet na 2021 r. to finansowy plan powrotu do wzrostu PKB.

Wydatki w wysokości 486,8 mld zł pozwolą zabezpieczyć środki na wzmocnienie rozwoju gospodarki. Na poziom dochodów (404,5 mld zł) wpływ będą miały powrót gospodarki na ścieżkę wzrostu oraz kontynuowane i nowe działania uszczelnia-

Minister Tadeusz Kościński: Mimo znacznego wsparcia polskiej gospodarki finanse publiczne pozostają w dobrej kondycji | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

jące system podatkowy. Deficyt wyniesie 82,3 mld zł.

– Mimo znacznego fiskalnego wsparcia polskiej gospodarki finanse publiczne pozostają w dobrej kondycji. A podejmowane przez rząd działania antykryzysowe są pozytywnie oceniane przez zagraniczne instytucje finansowe – podkreślił minister Kościński.

Ważne miejsce w pracach resortu finansów zajmuje uszczelnianie systemu podatkowego i walka z oszustwami podatkowymi. – Pomimo nowych okoliczności, z jakimi musieliśmy się mierzyć, Krajowa Administracja Skarbowa wykonywała swoje zadania w sposób ciągły i niezakłócony, koncentrując się na poborze podatków i cła, wsparciu podatników oraz walce z przestępczością ekonomiczną – zapewniła Magdalena Rzeczkowska, szefowa KAS.

Za godzinę pracy najwięcej płacą w Danii

STATYSTYKA \ Na 5,37 euro oszacował Eurostat najczęściej płaconą stawkę godzinową w Polsce w 2018 r. Dało to nam 22. miejsce wśród 28 ówczesnych członków UE. Za godzinę pracy najwięcej płacono w Danii (27,4 euro), Luksemburgu (19,6 euro), Szwecji (18,2 euro), Belgii i Irlandii (po 18 euro), Finlandii (17,5 euro) oraz w Niemczech (17,2 euro).

W najnowszym zestawieniu unijnego urzędu statystycznego, dotyczącym płac godzinowych, tuż za naszym krajem znalazły się m.in. Łotwa, Litwa, Węgry, Rumunia i Bułgaria. Jak wynika z obliczeń Eurostatu, średnia płaca godzinowa w Unii Europejskiej w 2018 r. wynosiła 13,54 euro. To kwota o 12,3 proc. wyższa niż osiem lat wcześniej, czyli w 2010 r. Od 2010 r. stawka godzinowa w Polsce wzrosła natomiast o 24 proc.

W październiku 2018 r. najwyższą medianę godzinowych zarobków brutto odnotowano w Danii (27,4 euro), przed Luksemburgiem (19,6 euro), Szwecją (18,2 euro), Belgią i Irlandią (po 18 euro). Mediana to wartość, która znajduje się pośrodku badanych kwot. Połowa badanych ma zarobki niższe, zaś druga wyższe od mediany. Najniższą media-

nę godzinową w wysokości 2,4 euro stwierdzono w Bułgarii. Następnym od końca krajem była Rumunia ze stawką 3,7 euro za godzinę. Na Węgrzech i Litwie stawki te wynosiły po 4,4 euro, na Łotwie 4,9 euro, zaś w Polsce 5 euro.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że oficjalna minimalna stawka godzinowa w naszym kraju w 2018 r. wynosiła 13,7 zł, czyli 3,17 euro, przy ówczesnym kursie 4,32 zł za euro. To oznacza, że Eurostat uwzględnił średnią ze wszystkich umów, dla których stosowano wynagrodzenie za czas pracy. Jeszcze w 2006 r. godzinowa stawka w Polsce wynosiła według Eurostatu 3,15 euro, co przy kursie 3,83 zł za euro (grudzień 2006 r.) oznaczało 12 zł za godzinę brutto.

Minimalne ustawowe stawki godzinowe jeszcze wtedy w Polsce nie obowiązy-

wały. Dzieląc obowiązującą wówczas minimalną pensję w kwocie 899 zł na 160 godzin pracy w miesiącu, można uzyskać kwotę ok. 5,6 zł brutto. Ustawowe minimalne stawki godzinowe wprowadzono dopiero od 2017 r. i wynosiły one 13 zł. Rok później wzrosły do 13,7 zł. W 2021 r. minimalna płaca godzinowa ma sięgać już 18,3 zł, a to przy obecnym kursie daje ok. 4,12 euro.

Jak wskazał Eurostat, można też zauważyć znaczne różnice w zakresie godzinowych zarobków w zależności od rodzaju działalności. Okazuje się, że w każdym państwie członkowskim UE praca w ubezpieczeniach jest zaliczana do najlepiej płatnych. Z kolei w branży usług noclegowych i gastronomicznych z reguły zarabia się najmniej.

(a.mac.)

Polska wśród liderów bombkowego biznesu

EKSPORT \ Pod względem wartości eksportu artykułów bożonarodzeniowych Polska znajduje się na trzecim miejscu na świecie, za Niemcami i światowym liderem – Chinami – poinformował Polski Instytut Ekonomiczny. Dodał, że na tegoroczne wyniki eksportu wpływ ma pandemia.

Polska jest uznanym na świecie producentem artykułów bożonarodzeniowych, z których większość to bombki choinkowe. W 2019 r. wartość polskiego eksportu artykułów bożonarodzeniowych wyniosła 80,4 mln euro, 2,4 razy więcej niż w 2015 r. „Pozwoliło to Polsce uplasować się na trzecim miejscu światowej chołdówki. Więcej eksportowały tylko Chiny, światowy lider sprzedaży z udziałem w rynku powyżej 80 proc., oraz Niemcy” – podał PIE w najnowszym wydaniu „Tygodnika Gospodarczego”.

W ubiegłym roku polskie bombki trafiły do 71 krajów położonych na wszystkich kontynentach, w tym także do Tanzanii, Ekwadoru czy Tadżykistanu. Prawie połowa całego eksportu tych wyrobów trafiła do Niemiec, a 18 proc. do Stanów Zjednoczonych. Ważnymi odbiorca-

mi naszych artykułów bożonarodzeniowych były także Francja, Rumunia, Słowacja, Czechy, Węgry i Rosja.

Z powodu pandemii ten rok będzie gorszy dla polskich eksporterów ozdób bożonarodzeniowych. „W okresie styczeń–październik 2020 r. wartość sprzedaży tych wyrobów za granicę zmniejszyła się o ponad 18 proc. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego” wyjaśnił PIE.

Jak podkreślono, wpływ na spadek sprzedaży bombek choinkowych mógł mieć też fakt, że Polska specjalizuje się w eksporcie produktów premium, np. ręcznie malowanych bombek z dmuchanego szkła. Kryzys gospodarczy mógł się przyczynić do wzrostu zapotrzebowania na produkty z niższej półki.

(jak, PAP)

*Spokojnych, zdrowych i pełnych radości
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wielu sukcesów
osobistych i zawodowych
w Nowym Roku*

*życzy
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo*

 PGNiG

RĘKOPISY \ Dziś w bibliotekarstwie nazwę „kodeks”, niemającą nic wspólnego z prawem, stosuje się najczęściej do rękopisów, które nie przekraczają daty powstania wieku XVI i są bogato iluminowane. Łacińskie „iluminare” znaczy oświeć, w tym przypadku pojęcie to wiąże się z bogactwem barw i złoceń zamieszczanych miniatur.

SCENY BOŻEGO NARODZENIA \ Mszały, modlitewniki, ewangeliarze

Święta Rodzina w średniowiecznych iluminacjach

Wzruszającą scenę narodzenia Jezusa podziwiać można na jednej z dwunastu całostronicowych iluminacji „Godzinek Sofii van Bylant” datowanych na rok 1475. Jeszcze widoczne są typowo późnogotyckie, ostro łamane fałdy szat świętych osób, ale już na ich obliczach i w gestach odzwierciedlają się głęboko ludzkie uczucia, dowodzące, że artysta jest świadom nadciągającego humanizmu epoki renesansu.

Jarosław Kossakowski

Symboliczny wręcz daszek szopki tylko trochę przysłania poprawnie wykreśloną, kolorystyczną perspektywę odległego krajobrazu ze wznoszącymi się nad szeroko rozlaną rzeką zamkowymi zabudowaniami. Matka Boża modlitewnie skłaniająca głowę przed spoczywającym na skrawku jej błękitnego płaszcza Dzieciątkiem i zatroskany niespodziewanym wydarzeniem św. Józef potraktowani są jeszcze dość konwencjonalnie. Ale widoczne po lewej stronie miniatury dwóch pięknych dam w efektownych sukniach z epoki (jedna z nich to z pewnością fundatorka i właścicielka „Godzinek”), trzymających w dłoniach jakieś dary, to dość nowe rozwiązanie ikonograficzne, pośrednio tylko nawiązujące do tradycji przedstawień dawnych donatorów klęczących u stóp świętych patronów.

Iluminacje i iluminatorzy

Wspaniale iluminowane „Godzinki Sofii van Bylant” przechowywane są obecnie w Kolonii, w Wallraf-Richartz-Museum. Ich kunsztowne miniatury przypisywane są nieznanemu z nazwiska Mistrzowi Ołtarza św. Bartłomieja, którego przydomek pochodzi od wizerunków owego świętego zamieszczonych około roku 1480 w ołtarzach kościoła św. Kolumby w Kolonii. Mistrz prawdopodobnie pochodził z Niderlandów, w jego dziełach można bowiem dostrzec wpływy wybitnego artysty niderlandzkiego Rogera van der Weydena (1399–1464). Dowodzą tego też inne zachowane prace Mistrza Ołtarza św. Bartłomieja, jak „Pokłon Trzech Króli” (ok. 1480 r.) z ołtarza Maryjnego w Monachium czy „Madonna z Dzieciątkiem i św. Anną” (1480 r.) przechowywana w Starej Pinakotece w Monachium.

Większość efektownie iluminowanych średniowiecznych kodeksów była dziełem anonimowych zakonników pracujących w klasztorach skryptoriach. Tylko nieliczni zapamiętani zostali jako twórcy dzieł

ołtarzowych i większych obrazów olejnych. Praca nad każdą, przeważnie jeszcze pergaminową kartą kodeksu rozpoczynała się od jej poliniowania oraz zostawienia stosownego miejsca na iluminację. Po wypełnieniu strony tekstem do pracy przystępował uzdolniony artystycznie iluminator. Malował on ozdobne inicjały, bogate w roślinne ornamenty bordiury, kreślił całostronicowe malarskie sceny stanowiące komentarz do zamieszczonego tekstu. Numerowane karty zszywane były baraniami strunami i przycinane do jednego formatu. Całość oprawiano w dębowe lub bukowe deski (stąd powiedzenie, że czyta się książkę od deski do deski), które z kolei pokrywano wyprawioną i barwioną skórą lub mocną tkaniną. Cena takiego kodeksu była bardzo wysoka – za podręczny brewiarz trzeba było zapłacić około 12 grzywien, za które można było nabyć 14 wołów albo 12 mórg ziemi.

Ewangeliarze

Przepisywane w skryptoriach rękopisy przeznaczone były przede wszystkim do celów liturgicznych. Były to zatem ewangeliarze (teksty czterech Ewangelii), lekcjonarze (wyjątki z Listów Apostolskich), psalterze (księgi psalmów), antyfonarze (teksty i nuty psalmów), gradualy (teksty z nutami śpiewanymi przez chór podczas mszy św.) czy późniejsze prywatne modlitewniki. W klasztorach oprócz skryptoriów, w których przepisywano i iluminowano kodeksy, znajdowały się pomieszczenia, gdzie wykonywano inne sprzęty kościelne: drewniane meble, rzeźby z kości słoniowej, ozdobne przedmioty metalowe. W pracowniach czynnych przy klasztorach żeńskich powstawały liturgiczne szaty i królewskie tkaniny. Stąd na wielu średniowiecznych iluminacjach oprócz przedstawień świętych widzimy motywy spotykane w liturgicznych tkaninach czy nawet w rzeźbionej kościelnej kamieniarce.

Modlitewnik królowej Bony

W niezwykle dekoracyjnym przedstawieniu „Adoracji Dzie-

ciątka”, jednej z kilkunastu iluminacji „Modlitewnika królowej Bony” datowanego na rok 1527, można dopatrzeć się pewnej prowincjonalności i ludowej stylizacji. Grupa aniołków otaczająca żłobek z Dzieciątkiem jakby przypomina ludowe wyobrażenia krasnoludków z licznych baśni i klechd, zaś Matka Boża porównywana jest do dobrej wróżki. Autor iluminacji „Modlitewnika”, zakonnik z opactwa cystersów z podkrakowskiej Mogiły, Stanisław Samostrzelnik (1480–1541) wykonał wiele innych iluminacji ilustrujących polskie kodeksy, w których udowodnił, że był artystą wybitnym i mimo pewnych związków z grafikami Albrechta Dürera samodzielnym. W scenie „Adoracja Dzieciątka” niezwykła uroda jawiła się w drobnych, subtelnych rysach Matki Bożej, cieszącej wraz z gromadką uwijających się wokół Jezusa aniołków z narodzin Dzieciątka, została świadomie wykreowana, by swoją intymnością bezpośrednio przemówić do serca i wrażliwości właścicieli „Modlitewnika”. Widoczny zaś przepych dekoracyjności prawie wszystkich iluminacji tworzonych przez brata Stanisława z Mogiły służył wizji głoszącej wspaniałość polskiego tronu, powagę dostojników Kościoła i szeroki gest możnowładców zamawiających kodeksy.

„Modlitewnik królowej Bony”, zwany też „Godzinkami”, przeznaczony był dla Bony, żony króla Zygmunta I Starego, pochodzącej z włoskiego rodu Sforzów, o czym przypomina herbowy wąż figurujący na tarczy herbowej kilku iluminacji. „Modlitewnik” liczy sobie 271 kart pergaminowych zawierających tekst godzinek w języku łacińskim oraz modlitwę zapisaną w języku włoskim. Jego dekoracja malarska obejmuje 15 całostronicowych iluminacji uważanych za wybitne dzieło polskiej sztuki wczesnego renesansu. Od roku 1834 „Modlitewnik królowej Bony” należy do grupy najcenniejszych kodeksów Bodleian Library w Oksfordzie.

Scena narodzenia, „Godzinki”,
Francja XV w.

| fot. Wikipedia/d

Boże narodzenie, Mistrz Ołtarza
św. Bartłomieja

| fot. Wikipedia/d

Boże narodzenie, „Modlitewnik
królowej Bony”

| fot. Wikipedia/d

CYTAT \ „Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny\ Przy wejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,\ Ludzie gniazda wspólnego łamią chleb biblijny\ Najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie.\ Ten biały kruchy opłatek, pszenna kruszyna chleba,\ a symbol wielkich rzeczy, symbol pokoju i nieba.” (Cyprian Kamil Norwid, „Opłatek”)

WYWIAD \ Z BERNADETĄ MARCZAK rozmawia ANNA KRAJKOWSKA

Ozdoby jak z dziecięcych marzeń

Malowane bombki, zdobione pierniczki, lukrowane jabłka, obrazki, figurki czy stworzone z cukru klimatyczne kościółki – pani Bernadeta Marczak, choć z wykształcenia nie jest plastykiem, z pasją tworzy przepiękne ozdoby świąteczne. – Kiedy tylko biorę do ręki lukier, zastanawiam się, co jeszcze z niego zrobić – mówi „Codzienniej” pani Bernadeta.

Pani prace ujęły mnie od pierwszego wejrzenia. Kiedy kilka dni temu na Facebooku portalu Niezależna.pl zobaczyłam zdjęcia zrobionych z cukru białych kościółków, nie mogłam oderwać od nich wzroku. Bije z nich niezwykle ciepło, co świadczy, że są wykonane z wielką pasją. Skąd pomysł, żeby te misterne, klimatyczne budynki wykonać z lukru?

Od bardzo dawna pragnęłam, aby mieć taki kościółek. Jako dziecko zobaczyłam go na jakimś obrazku, prawdopodobnie na kartce świątecznej z Ameryki, i zamarzyłam o czymś takim. Próbowałam go zrobić różnymi sposobami, m.in. z masy solnej. Nie wychodziło mi to. Aż w końcu sięgnęłam po masę cukrową i się udało. Z roku na rok próbowałam te kościółki udoskonalać, aż doszłam do formy, która mnie zadawała.

Jak Pani je wykonuje? Podejrzewam, że praca nad nimi zajmuje trochę czasu.

Te kościółki tworzę etapami. Zaczynam już w październiku. Wtedy robię masę plastyczną i na tekturce rysuję formy – wejście, ściany, dach, wieżyczki. Na ich podstawie wykrawam poszczególne elementy w lukrze i zostawiam na dłuższy czas, żeby wyschły. Składam je dopiero pod koniec listopada i na początku grudnia. Z kolei elementy ażurowe robię z lukru królewskiego. Każdy oddzielnie rysuję. Ale te są bardzo kruche, nietrwałe.

To ile taki kościółek postoi?

Jeśli jest przechowywany w dobrych warunkach, to rok, dwa lata, nie dłużej. To nie są mocne materiały, w końcu powstają z produktu spożywczego, a ja nie używam żadnych konserwantów.

Domyślam się, że są chętni, żeby go skubnąć. Któż z nas, czytając baśni o Jasiu i Małgosi braci Grimm, nie zapragnął skosztować chatki z piernika i cukru?

U mnie dzieci podjadały, kiedy mi się coś rozwaliło, ale generalnie kościółki traktuję jako ozdoby świąteczne, a nie produkty spo-

Kiedy tylko biorę do ręki lukier, zastanawiam się, co jeszcze z niego zrobić – mówi pani Bernadeta | fot. Archiwum prywatne/d

Kościółki w wersji pełnej powstają z lukru plastycznego, natomiast ażurowe z lukru królewskiego | fot. Archiwum prywatne/d

Nie mam czasu, żeby się nudzić. Chciałabym, żeby każdy mój dzień pozostawiał po sobie ślad – mówi pani Bernadeta | fot. Archiwum prywatne/d

Takie ozdoby mogą być wspaniałym prezentem świątecznym | fot. Archiwum prywatne/d

żywcze. Masy używam też do tworzenia innych rzeczy. Zdobię pierniki czy jabłka. Kiedy tylko biorę do ręki lukier, zastanawiam się, co jeszcze z niego zrobić (śmiech). To mnie wciąga. Przez kilka miesięcy tworzę ozdoby na święta Bożego Narodzenia, żeby sprawić przyjemność moim dzieciom i wnukom. Wiem, że bardzo to lubią, tak jak ja.

Święta w Pani w domu muszą być barwne i wyjątkowe...

Teraz przyszło nam żyć w innych czasach, ponadto dzieci się porożędzały po świecie. Ale one nawet za granicą kultywują tradycje. Kiedy spędzałam z nimi święta na obczyźnie, wszystko robiliśmy jak u nas w domu. Przygotowywaliśmy ozdoby, przyrządzaliśmy 12 dań, śpiewaliśmy kolędy, szliśmy na pasterkę. Ważnym elementem jest szopka. Moją zrobiłam, gdy mój syn był mały, niemal 40 lat temu. I co roku do niej dokładałam jakieś detale.

Czy tę pasję i talent do tworzenia ozdób przekazuje Pani dalej? Czy to już się stało rodzinną tradycją?

Myślę, że swoje zdolności plastyczne, tak jak i moje siostry, odziedziczyłam po mamie, która robiła precudne rzeczy na drutach, malowała obrazki i pisanek. Te geny przechodzą dalej. Bardzo mnie to cieszy. Mam wspaniałe wnuki – Maksymiliana, Maję i Marcelinkę. Młoda kadra rośnie. Dostałam właśnie zdjęcie 6-letniej Mai, która sama ślicznie ozdobiła pierniczki. To dla mnie wielka radość. Takie przekazywanie tradycji łączy rodzinę, a rodzina jest najważniejsza. Dzieci i wnuki są dla mnie siłą napędową. Myślę, że człowiek nieszczęśliwy może tworzyć, ale jak się ma miłość, rodzinę, takie zaplecze, dla którego warto się trudzić, wyjść z jakiejś strefy swojego komfortu, to daje to wielką satysfakcję. Dlatego staram się sprawiać bliskim przyjemność, a jak oni są szczęśliwi, to uszczęśliwiają innych.

fot. Wikipedia/d

Benedykt XVI

(ur. 1927) niemiecki duchowny, papież w latach 2005–2013

Wierzyć to nic innego, jak w nocy świata dotknąć ręki Boga, i tak – w ciszy – słuchać słowa i dostrzec miłość.

FELIETON \ O cudzie Bożego Narodzenia, który przeżyłem niegdyś w zimnej i wrogiej Moskwie

Moc truchleje – i dobrze!

Nie są to wesołe święta, choć treść jak zawsze radosna: Pan wszelkiego stworzenia przybył na stworzony przez siebie świat – też zresztą w niezbyt wesołym momencie – pod najbardziej bezradną formą istnienia, jako ludzkie dziecko. I wtedy, i dziś niezbyt wielu doceniło to wydarzenie, rozgrywające się gdzieś na głuchej prowincji światowego imperium, na pozór na marginesie wielkiej historii, tymczasem był to fakt tak znaczący, że zmienił wszystko. Nawet najzjadlejsi ateści – zgoda o tym nie wiedząc – święcą jego imię, nawet przeciwstawiając Nowy Rok obchodzeniu Bożego Narodzenia, bo wszak ów rok oznacza nie co innego, ale odległość w latach od tych narodzin, a więc hołd dla niego.

Jerzy
Lubach

Zwolennicy totalnej aborcji bluźniący dziś przeciw Matce Bożej poprzez nakładanie jej wizerunkowi maseczki z czerwonym piorunem sporo ryzykują, bo może on porazić ich samych. W Gruzji znana jest i udokumentowana historia sowieckiego bezbożnika, który wystrzelił z mausera do czczonej tam ikony Matki Boskiej – kula odbiła się od srebrnej koszulki i trafiła świętokradcę prosto w serce... Swoją drogą, panie rażone czerwoną błyskawicą w wątłe zwoje mózgowie powinny za swojego patrona uznać właśnie Heroda, inicjatora rzezi niewiątek, czyli według ich terminologii – aborcji postnatalnej.

Narzekamy dziś na nie-ludzkie ograniczenia w świętowaniu... Czego? Totalnego obżarstwa, jak można by sądzić z tego, co się dzieje w supermarketach. Godzinę czekałem pod sklepem, by kupić chleb, a przede mną przewalały się kawalkady załadowanych górami jadła wózków, jakby ci ludzie sądzili, że za chwilę zacznie się III wojna światowa; nikt im, biedakom, nie powiedział, że ona

trwa już od dawna, a obecna pandemia, czy raczej pandemonium, jest tylko jej kolejnym etapem. Histeryczny bunt świadczy tylko o słabej orientacji w rzeczywistości i totalnej niepamięci całkiem niedawnej wszak przeszłości. Czymże są bowiem dzisiejsze ograniczenia choćby w porównaniu z brutalnymi restrykcjami wprowadzonego tuż przed świętami Bożego Narodzenia stanu wojennego?

Z Solidarnością w klapie na zajęciach z marksizmu-leninizmu

13 grudnia „roku pamiętnego” siedziałem o godz. 12 w nocy w wygodnym przedziale sypialnym pociągu „Polonez” stojącego na stacji w Brześciu już po sowieckiej stronie granicy. Procedura przedstawiania składu na ruskie szerokie tory trwała normalnie około dwóch godzin, ale teraz jakoś dodatkowo się przeciągała. Wreszcie pociąg szarpnął i ruszył w stronę Moskwy, gdzie kończyłem studia w tamtejszej słynnej szkole filmowej WGIK (wtedy Wszechzwiązkowy Państwowy Instytut Kinematografii). Jak się potem okazało, był to ostatni pociąg, który opuścił PRL już po wprowadzeniu stanu wojennego, stąd moje domniemanie, że być może sam szef WRON-y, sowiecki generał w polskim mundurze, podjął tę decyzję osobiście!

Przyjechałem do akademika, nic o niczym nie wiedząc, i dopiero koledzy Polacy z grobowymi minami oświecili mnie, co się dzieje w kraju. Sytuacja wyglądała katastroficznie – reżim Jaruzelskiego dławił siłą karnawał Solidarności, a my, którzy też się rozbestwiliśmy, czuliśmy przez skórę, że wezmą się i za nas. Było nas dwunastu, na fali sukcesów Solidarności założyliśmy w Moskwie komórkę Niezależnego Związku Studentów, wymogliśmy na polskiej ambasadzie otwarcie klubu studenckiego, gdzie pokazywaliśmy rosyjskim kolegom obrazoburcze filmy z naszego zadżumionego kraju, woziliśmy worki znaczków Solidarności, które nosiło pół WGIK, na zajęciach z marksizmu-leninizmu opowiadaliśmy w obecności skołowanych wykładowców, że polscy robotnicy, tworząc Niezależny Samorządny Związek Zawodowy, realizują – ha, ha – idee wodza światowego proletariatu.

Arabscy katolicy z Libanu na mszy trydenckiej

Zwołaliśmy naradę bojową, a ponieważ do sytuacji pasowało jak ulał ruskie powiedzonko „Biez wodki nie razbieriosz”, opróżniliśmy parę flaszek, ale nie pomogło nam to w wybraniu właściwej strategii przetrwania. Ustaliliśmy jedynie dość niespodziewanie, że wybierzemy się gremialnie do jedynego czynnego katolickiego kościoła w Moskwie, znajdującego się o rzut beretem od monumentalnej siedziby KGB zwanej Łubianką od placu, na który spoglądał z wysokiego piedestału twórca sowieckiej tajnej policji Czeki nasz rodak Feliks Edmundowicz Dzierżyński.

W kościele pw. św. Ludwika kilka mszy niedzielnych odprawiano w paru językach. Wybraliśmy się na mszę łacińską, którą ktoś z księży Polaków ozdobił ku naszemu radosnemu zdu-

Na fali sukcesów Solidarności założyliśmy w Moskwie komórkę Niezależnego Związku Studentów, wymogliśmy na polskiej ambasadzie otwarcie klubu studenckiego, gdzie pokazywaliśmy rosyjskim kolegom obrazoburcze filmy z naszego zadżumionego kraju

mieniu polskimi kolędami! Malutki kościółek wypełniała dziwna publika – pracownicy ambasad krajów o tradycjach katolickich, garstka miejscowych autobusów z uporem trzymających się wiary dawno rozstrzelanych rodziców i my – polscy i arabscy studenci. Tak, arabscy – katolicy z Libanu. Studenci uczelni artystycznych, a co dopiero szkoły filmowej, do niezbyt bogobojnych nie należą i my nie stanowiliśmy wyjątku.

Na Łubiance zapewne jak zwykle katowano ludzi, zmuszano ich do składania zeznań przeciw własnym rodzinom i przyjaciółom, a kilkadziesiąt metrów dalej w zatłoczonej do ostatniego miejsca świątyni my śpiewaliśmy z szaloną nadzieją: „Bóg się rodzi – moc truchleje!”. Już wiedzieliśmy o śmiertelnych ofiarach ataku ZOMO na kopalnię Wujek i spodziewaliśmy się wszystkiego najgorszego...

Moja Ludmiła pokochała kolędy

Wraz ze mną oprócz kolegów była moja niedawno poślubiona żona, w tejże Moskwie urodzona, gdyż tu studiowali za czasów stalinowskich jej rodzice – ojciec Białorusin, ma-

larz, i matka – śpiewaczka operowa, dziecię Kozaków z Kubania. Moja Ludmiła przybyła z Mińska, by także studiować malarstwo, a zamiast tego spotkała podejrzanego inostranca. Ślub musieliśmy wziąć na Białorusi, bo nie chcieli jej wypuścić na tę okazję do zaróżonej wirusem Solidarności Polski. Był to lipiec, a oni już wiedzieli, że ta zabawa wkrótce się skończy.

Kościół katolicki stał się dla mojej żony pierwszą świątynią chrześcijańską, w której była obecna podczas mszy św. Pokochała wówczas nasze cudne kolędy i pastorałki, zawsze później, już w kraju, chodziliśmy razem na pasterkę i w Polsce odnalazła wiarę swoich dziadków Kozaków, studiując wreszcie wymarzone malarstwo w szczególnej formie – ikony, w znakomitym Studium Ikonograficznym w Bielsku Podlaskim. Razem witaliśmy w Polsce Jana Pawła II, mówiącego o katolicyzmie i prawosławiu jako o dwóch płucach jednego Kościoła, i razem stanęliśmy 12 lat później przed ołtarzem mojego kościoła parafialnego na warszawskim Kamionku, gdzie brali ślub moi Rodzice, a ja byłem chrzczony. Był to ślub eklektyczny, każde z nas pozostało przy swojej konfesji, a wszystko to zawdzięczamy ks. Hubertowi, który odwiedzając nas po kolędzie, zachwycił się ikonami napisanymi przez moją żonę i zadziwił, że nasz związek nie jest uświęcony sakramentem.

Tak, przedtem był ponury stan wojenny, strzelanie do robotników, łamanie losów i karier, także mojej, ale cud Bożego Narodzenia, który przeżyliśmy niegdyś wspólnie w zimnej i wrogiej Moskwie, trwa i żaden COVID, żadne ograniczenia nie przeszkodzą nam i w tegorocznej pasterce.

„Podnieś rękę, Boże Dziecię, błogosław Ojczyznę miłą...”

OGŁOSZENIE PŁATNE

Andrzej Cylwik prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowe „PODLASIAK” Andrzej Cylwik w Białymstoku informuje, iż wprowadzona do obrotu girlanda świetlna 500 LED, 24 m, NO. 280641 nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla sprzętu elektrycznego, z uwagi na niewłaściwy przekrój żył girlandy pomiędzy sterownikami, a źródłem światła LED oraz niewłaściwą długość przewodu zasilającego pomiędzy wtyczką, a pierwszym źródłem światła LED, co może stwarzać zagrożenie porażenia prądem w wyniku bezpośredniego kontaktu z elektrycznością. Ogłoszenie publikuje się w związku z prowadzonym postępowaniem przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

fot. Wikipedia/d

Matka Teresa z Kalkuty

(1910–1997) założycielka zgromadzenia Misjonarek Miłości, święta Kościoła katolickiego, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 1979 roku

\ Zawsze, ilekroć uśmiechasz się do swojego brata i wyciągasz do niego ręce, jest Boże Narodzenie. (...) Zawsze ilekroć pozwolisz, by Bóg pokochał innych przez ciebie, zawsze wtedy jest Boże Narodzenie. \

FELIETON \ Na czas najbardziej polskich ze wszystkich świąt garść myśli i sentencji, czyli...

Wigilia z Einsteinem, Monteskiuszem i Chestertonem

To będzie specjalny tekst, bo przecież bardzo rzadko zdarza się pisać artykuł, który ukaże się akurat w być może najważniejszy dzień roku – Wigilię. Dla Polaków to czas specjalny. Zawsze tak było. Przejmujące obrazy Wigilii powstańców-zesłańców na Syberii czy świąt w niemieckich obozach śmierci podczas II wojny światowej weszły do historii narodowej martyrologii.

Ryszard Czarnecki

Przy zachowaniu wszelkich proporcji: więzienne Wigilie w obozach internowania w 1981 r. też obrosły legendą. Przez lata śpiewano w Polsce pieśń, która miała powstać w obozach internowania naszych żołnierzy w Rumunii, jesienią 1939 r., ze znanymi słowami: „O Boże, skrusz ten miecz, co siecze kraj”. Przez lata śpiewano też: „Ojczyznę wolną racz nam wrócić, Panie”. Sam tak śpiewałem przez bez mała parędziesiąt lat. Teraz śpiewamy już – i Bogu dzięki – inaczej: „Ojczyznę wolną pobłogosław, Panie”. Owa pieśń, powstała w Rumunii przed 81 laty, jest natomiast zapisem polskiej wiary i nadziei żywej pod każdą szerokością geograficzną.

Anglicy o wierze

Właśnie w czasie Bożego Narodzenia można zacytować słowa, które nie straciły nic na aktualności, choć zostały wypowiedziane... 16 wieków temu. Święty Augustyn powiedział, że: „wiera polega na tym, że przyjmujesz za prawdę to, czego nie widzisz, a w nagrodę zobaczysz to, w co wierzyłeś”.

Z czasów dzieciństwa pamiętam w pokaźnej maminie bibliotece sporą kolekcję książek Gilberta Keitha Chestertona, wybitnego angielskiego pisarza, katolika – jak wielu innych najbardziej znanych ludzi pióra Albionu w XX w., takich jak: Graham Green, Bruce Marshall, Archibald Joseph Cronin – czy też książki filologa i filozofa chrześcijańskiego Johna Ronald Reuela Tolkiena.

Otóż tenże Chesterton, którego książki wydawane przez PAX nawet w okresie stalinizmu musiały być swoistym powiewem wolności, choć środowisko Bolesława Piaseckiego musiało sporo płacić za tę koncesję, pisał: „Gdy ludzie przestają

„Wiara polega na tym, że przyjmujesz za prawdę to, czego nie widzisz, a w nagrodę zobaczysz to, w co wierzyłeś” (św. Augustyn)
 | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

wierzyć w Boga, to nie znaczy, że w nic nie wierzą. Oni zaczynają wierzyć w cokolwiek”. Czy słowa te nie pasują wręcz doskonale do dzisiejszych czasów, gdy ci, którzy decydują się na akt formalnej czy faktycznej apostazji, gorliwie starają się zapłacić pustkę po Bogu?

Pozostając na Wyspach Brytyjskich, warto wspomnieć angielskiego pisarza, malarza, muzyka, myśliciela i podróżnika z XIX w., który tworzył przed Chestertonem i zmarł, gdy ten miał 28 lat (w 1902 r.) – Samuela Butlera. Ów autor słynnej satyry na wiktoriańską Anglię był raczej krytykiem chrześcijaństwa i instytucji kościelnych, o czym świadczy jego książka o wszystko mówiącym tytule „The Fair Haven”. Zapewne niebo jest bardziej „fair”, niż myślał ów tłumacz „Iliady” i „Odysei” na język angielski. Jednak jego słowa, człowieka sceptycznego wobec Kościoła, mogą jednak i zastanawiać, i inspirować: „Ludzie są przerażeni, zarówno widząc, że ktoś powątpiewa w religię, jak i wówczas, gdy ktoś jej ściśle przestrzega”. Inne słowa Samuela Butlera mogą dać

szczególnie dużo do myślenia w czasie olbrzymiej, często tak bardzo niesprawiedliwej krytyki duchowieństwa. Oto one: „Od kapłana oczekuje się powszechnie, że będzie wśród ludzi tym, czym niedziela jest wśród dni tygodnia”. Cóż, czy po upływie półtora wieku od napisania tych słów nie jest podobnie?

Einstein, czyli „żyć tak, jakby cudem było wszystko”

Wielki Albert Einstein, który przeszedł do historii jako odkrywca teorii względności i genialny fizyk, powiedział rzecz, którą chciałbym zadedykować wszystkim prostackom z tytułem profesora, którzy napędzani bądź ideologią komunistyczną, bądź skrajnie liberalno-materialistyczną, prowadzili przez dużą część wieku XIX, cały XX w. i pierwsze dwie dekady XXI w. prywatną wojnę z Panem Bogiem i wiarą. Oto słowa Einsteina brzmiące niczym motto bożonarodzeniowego artykułu: „Religijne przeżycie, odczuwane w zeknięciu z nieznanym, jest najpotężniejszą i najsłabszą siłą napędową wszelkich badań naukowych”.

Warto przytoczyć jeszcze jedną zmuszającą do refleksji myśl Einsteina: „Są dwie drogi, aby przeżyć życie. Jedna to żyć tak, jakby nic nie było cudem. Druga to żyć tak, jakby cudem było wszystko”.

Francuski katolicki pisarz, skądinąd z amerykańskimi korzeniami i piszący również po angielsku, Julien Green był kiedyś zafascynowany Freudem, ale potem zwrócił się w kierunku katolicyzmu. Pisał o walce dobra ze złem w czasach, kiedy tych pojęć jeszcze nie relatywizowano jak obecnie. Warto przytoczyć jego myśl, która naprawdę jak ułał pasuje, niczym najkrótszy komentarz, do fali dzisiejszych wściekłych antykatolickich wystąpień i działań (niszczenia kościołów, krzyży i figur Matki Boskiej, zakłócania mszy św., fizycznego atakowania ludzi wierzących). Oto słowa członka Akademii Francuskiej (wszedł do niej na miejsce laureata Nagrody Nobla z 1952 r. Francois Mauriac), które są niczym fotografia współczesnej antykatolickiej furii: „Wśród niewierzących antyklerykałów jest tyluż bigotów, ilu wśród wyznawców religii”.

Julien Green przeżył dosłownie niemal cały wiek, bo urodził się w 1900 roku w Paryżu, a zmarł w wieku 98 lat. Co myślał ten katolicki pisarz o Francji, „najstarszej córce Kościoła”, o której z takim bólem mówił polski papież, święty Jan Paweł II?

„Kiedy w jakimś państwie jest zbyt wiele nienawiści...”

Søren Kierkegaard, filozof, teolog i poeta romantyczny z Danii, był jednym z ojców filozofii egzystencjalnej, a w szczególności jej chrześcijańskiego nurtu. Ten „Sokrates Północy”, jak go nazywano, zmarł w wieku ledwie 42 lat, ale zdążył nie tylko nawiązać na najwyższym intelektualnym poziomie do św. Augustyna, lecz także ostro spierać się z Heglem. Ten ukształtowany przez własnego ojca w duchu religijnego posłannictwa filozof napisał kiedyś słowa, które na pierwszy rzut oka wydają się abstrakcyjną metaforą. Ale może taką nie są? Oto jego myśl: „Wielu ludzi sądzi, że chrześcijańskie nakazy moralne są trochę zbyt surowe, że przypominają nieco zegarek, który chcemy, by się spieszył, aby mieć pewność, że nie spóźnimy się na spotkanie”.

Proszę, niech będzie mi wolno, przed symbolicznym podzieleniem się opłatkiem – za pośrednictwem „Gazety Polskiej Codziennie” – z moimi rodakami, przypomnieć myśl Monteskiusza. Ten francuski filozof i pisarz czasów oświecenia, skądinąd członek zagraniczny Akademii Stanisławowskiej w Nancy (stworzonej przez polskiego króla Stanisława Leszczyńskiego), jest autorem sentencji, która chyba bardzo pasuje do sytuacji Polski A.D. 2020: „Kiedy w jakimś państwie jest zbyt wiele nienawiści, trzeba, aby religia dawała wiele sposobów pojednania”.

Wszystkim moim Czytelnikom życzę godnego i radosnego przeżywania świąt Narodzenia naszego Pana – najbardziej polskich ze wszystkich świąt.

fot. Wikipedia/d

TO ON NARYSOWAŁ BOHATERÓW „OPOWIEŚCI WIGILIJNEJ”

JOHN LEECH (1817–1864) \ Ten brytyjski karykaturzysta i ilustrator książek przeszedł do historii jako autor ilustracji do pierwszego wydania „Opowieści wigilijnej”. Pierwsze prace opublikował w wieku 18 lat. Był twórcą karykatur obyczajowych z życia londyńczyków, karykatur politycznych oraz ilustracji książkowych.

„OPOWIEŚĆ WIGILIJNA” \ Od rzeczywistości do fikcji literackiej tylko jeden krok

Ebenezer Scrooge naprawdę istniał!

„Opowieść wigilijna” – napisane w stylu wiktoriańskim opowiadanie Charlesa Dickensa, ukazujące wigilijną przemianę bezdusznego skąpca Ebenezera Scrooge’a w życzliwego i otwartego na potrzeby bliźnich człowieka, to absolutny numer jeden wśród literackich wyobrażeń o istocie świąt Bożego Narodzenia. Terapia szokowa Scrooge’a, nawiedzonego w wigilijną noc przez cztery duchy, uskrzydla wyobraźnię czytelników już od 177 lat! Ale, ale... Na kim mógł się wzorować Dickens, kreśląc postać jednego z najsłynniejszych dziś skąpców w historii literatury?

Łucja Czechowska

Kiedy 31-letni Charles Dickens zasiadał do pisania „Opowieści wigilijnej”, ziemia nieco osuwała mu się pod stopami. Wydawcy książek Dickensa w związku ze spadkiem sprzedaży pisanej przez niego w odcinkach powieści łotrzykowskiej „Martin Chuzzlewit” grozili obcięciem uposażenia. Sam pisarz, jak twierdzą jego biografowie, żył ponad stan, a pokrycie kosztów utrzymania sporego domu wynajętego w Londynie pochłaniało krocie. Finanse rodziny Dickensów topniały, długi rosły, a żona pisarza Catherine oczekiwała piątego dziecka. Jak pisze biograf autora Michael Slater, opowieść powstawała w niesamowitym pośpiechu i gorączce, w niespełna sześć tygodni, a ostatnie strony dostarczono wydawcy półtora tygodnia przed publikacją. W takich to okolicznościach powstawała „Opowieść wigilijna”.

Zaglądać w okna

Dickens szukał inspiracji na ulicach miast. Co noc udawał się na spacer, pokonując w blasku księżyca nawet ponad 30 km trasy. Zaglądał w okna bogatych domów i biednych mieszkank, a swoje obserwacje przełał na kartki książki, która skradła serca czytelników na całym świecie. „Opowieść wigilijna” ukazała się 19 grudnia 1843 r., a do końca 1844 r. ukazało się aż trzynaście jej wydań. Szacuje się, że Dickensowska przypowieść o prawdziwym duchu świąt Bożego Narodzenia została zekranizowana 20 razy i stała się inspiracją nie tylko dla filmowców, lecz także świata opery i musicalu.

Prawdziwy Scrooge był jeszcze gorszy...

„Trzeba też przyznać, że Scrooge miał silną rękę, gdy szło o interes. Chwytała ona, ścisnęła, obdzierała ze skóry swoją ofiarę, nie wypuszczając jej, aż do doszczętnego wyzyskania.

Był to jednym słowem chciwy i stary grzesznik. Twardy i ostry jak krzemień; zamknięty w sobie, milczący i samotny jak ostrzyga. Zimno wewnętrzne wyostrzyło jego starcze rysy, wydłużyło nos, zmarszczyło policzki, uczyniło jego chód sztywnym, zaczerwieniło oczy i zabarwiło na niebiesko usta. Gniewnie brzmiał jego ostry głos. Szron pokrywał jego głowę, brwi i chudą brodę. Wnosił ze sobą lodowatą temperaturę; zamrażał nią swoje biuro podczas upału i nie podwyższał jej ani o jeden stopień nawet podczas wigilii Bożego Narodzenia” – tak Charles Dickens charakteryzuje głównego bohatera „Opowieści wigilijnej” Ebenezera Scrooge’a. A na kim się wzorował, ożywiając postać skąpca, a potem prowadząc go wyboistą ścieżką do opamiętania? Zdania, jak zazwyczaj w takich historiach, są podzielone. Jedni znawcy twórczości Dickensa wskazują na Johna Elwesa, brytyjskiego parlamentarzystę znanego ze swojego niebywałego skąpstwa. Elwes odziedziczył fortunę po swoim ojcu, ale nie tolerował zbytków i ganił ekstrawagancją rozrzutność. Umiłował nie dla skąpstwa przejął prawdopodobnie po swoim wuju, który chlubił się tym, że wydaje na siebie rocznie zaledwie 110 funtów. Elwes nosił poszarpane, stare odzienie, więc niejednokrotnie brano go za żebraka i wkładano mu w dłoń monetę. Podróżował wyłącznie na chudej szkapie, a za prowiant służyło mu jajko na twardo, które w przerwie spożywał pod przydrożnym drzewem. Kładł się spać przed zmrokiem, by zaoszczędzić na świecach. Jadał rozkładającą się dziczyznę i nawet ptakom miał za złe, że... kradną mu słomę na budowę gniazda. Ponoć zdarzyło mu się nawet skosztować dzikiego ptaka wyciągniętego z wody na brzeg przez szczura. Poza tym dużo by jeszcze wymie-

Elwes nosił poszarpane, stare odzienie, więc niejednokrotnie brano go za żebraka i wkładano mu w dłoń monetę | fot. Wikipedia/d

Drugim pierwowzorem Ebenezera Scrooge’a mógł być James Wood, właściciel jednego z najstarszych prywatnych banków Wielkiej Brytanii Gloucester Old Bank, znany jako „Skąpiec Gloucester” | fot. Wikipedia/d

niać, skończmy na tym, że Elwes nawet w największe mrozy nie palił w kominku i jadał w lodowatej kuchni, twierdząc, że już samo spożywanie posiłku działa na niego rozgrzewająco. Drugim pierwowzorem Ebenezera Scrooge’a mógł być James Wood, właściciel jednego z najstarszych prywatnych banków Wielkiej Brytanii Gloucester Old Bank, znany jako „Skąpiec Gloucester”. W tamtym czasie Wooda z jego fortuną 900 tys. funtów określano jednym z najbogatszych poddanych Jej Królewskiej Mości. A jednak ten niebywale bogaty bankier, tak jak Elwes, nosił podarte ubrania i ponoć napełniał kieszenie kawałkami węgla, które w dokach Gloucester wypadły przy przeładunku. Potrafił też podróżować wozem transportującym zwłoki, wszystko po to, by zaoszczędzić na transporcie. Skąpstwo Wooda byłoby dziś pewnie materiałem na niejednego mema. W tamtych czasach żartownisie uciekali się do satyry i rękodzieła. Porcelanowe figurki uosabiające skąpego Wooda sprzedawały się jak świeże bułeczki, właściciel Gloucester Old Bank stał się więc sławny dzięki własnemu skąpstwu.

Trochę psychologizowania na koniec

Według niektórych znawców literatury Scrooge mógł po części odzwierciedlać stosunek Dickensa do jego ojca, którego z jednej strony kochał, a z drugiej nienawidził. Kto zna biografię pisarza, ten wie dlaczego – jego dzieciństwo nie należało do beztrudnych. A może to sam Dickens sportretował się w Scrooge’u? Dobro i zło, walka między trudnym charakterem a dobrymi intencjami? Krążą i takie teorie. Radosnych świąt Bożego Narodzenia! Może w tym roku warto sięgnąć po pokrzepiającą opowieść w starym stylu albo zamiast „Kevina” obejrzeć którąś z adaptacji „Opowieści wigilijnej”. Jest w czym wybierać.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-5

POLSKA

6-7

ŚWIAT

8-10

GOSPODARKA

12

O SZTUCE

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

SPOŁECZEŃSTWO

18

MOTORYZACJA

19

PODRÓŻE

20

SPORT

Wybierz instalację słoneczną Energa Grupa ORLEN

**Postaw na własną instalację słoneczną z Energą,
produkuj własny prąd i obniż swoje rachunki.
Zyskaj aż 25 lat gwarancji na panele oraz roczne ubezpieczenie
instalacji w wybranym wariancie.**

Zadzwoń pod 555 555 505 lub wypełnij formularz na www.energa.pl.

Koszt połączenia wg stawek Twojego operatora telefonicznego.

WYMOGI \ Od stycznia w Europie zaczną obowiązywać nowe przepisy dotyczące emisji spalin. Oznacza to, że samochody emitujące ich nadmiar i nieposiadające urządzeń monitorujących zużycie paliwa lub energii (w przypadku pojazdów elektrycznych) nie będą dopuszczone do ruchu.

Po liftingu Ateca prezentuje się bardzo oryginalnie | fot. Tomasz Hamrat/ Gazeta Polska (3)

Bagażnik został nieco zmniejszony w stosunku do wersji sprzed liftingu

W środku przydałoby się trochę więcej kolorów

DANE TECHNICZNE	
Silnik/pojemność (ccm)	1984
Moc (kW/KM/obr./min)	140 kW/190 KM 4200 obr./min
Maks. mom. obr. (Nm/obr)	320/1450-4200
Przyspieszenie 0-100 km/h (s)	7,1
Prędkość maks. (km/h)	212
Zużycie paliwa wg producenta (średnie)	8,6 l/100 km
Masa własna/Dopuszczalna masa (kg)	1466/2010
Wymiary (dł./szer./wys. mm)	4381/1841/1615
Pojemność bagażnika (l)	485-1579 l
Cena od (wersja Reference 1.0 115 KM)	87 800 zł
Samochód testowy (wersja FR):	ok. 150 000 zł

Wypożyczenie m.in. 7 poduszek, klima aut. dwustrefowa, ESP, alarm, felgi aluminiowe, system multimedialny z nawigacją (opcja), czujniki i kamera parkowania

nadzwyczajnym, za to w trasie przy normalnym obchodzeniu się z pedałem przyspieszenia możemy zejść do 7,5-8 l.

Poza asfaltem, na polnych drogach, dzięki napędowi 4x4, olbrzymim kołom i sporemu prześwitowi, Ateca radzi sobie bardzo dobrze. W środku pojemne wnętrze o regularnych kształtach i duży bagażnik zapewnią wygodną podróż pięciu pasażerom, a kierowca na desce rozdzielczej znajdzie wszystko, co potrzebne mu do zapewnienia sobie i pasażerom przyjemnej i bezpiecznej podróży. Szczególnie w wycenionej na 140 tys. zł wersji FR, w której jeśli chodzi o pożyteczne dodatki, trzeba dopłacać tylko do nawigacji (2932 zł).

MOTORYZACJA \ Seat Ateca 2,0 TSI 190 KM DSG 4x4 FR

Znakomity, chociaż łakomy

Igor Szczęsnowicz

Seat Ateca to pierwszy w historii hiszpańskiej marki model z niemieckiego koncernu VW SUV, który zadebiutował na naszym rynku w 2017 r. Hiszpanom udało się zbudować bardzo udane auto. Jednak gdy opisywaliśmy ten model przeszło trzy lata temu, pod-

kreślaliśmy, że z wyglądu brak Atece nieco hiszpańskiego charakteru. Pierwsza Ateca była ze wszech miar poprawna i neutralna, może aż do przesady. Teraz jednak przeprowadzono delikatny lifting, który okazał się bardzo udany – dzięki zaledwie kilku delikatnym pociągnięciom kreślowi projektanta samochód zyskał charakter. Nawet trudno opisać, co obje-

ły zmiany. One nieco Atece zaokrągliły (ale nie zabrały dynamiki), doszedł do tego nowy znaczek z tyłu i... już. Moim zdaniem auto zyskało to coś, czego nie miała jego pierwsza edycja.

Technicznie do tego auta już wcześniej trudno było mieć zastrzeżenia. 190-konny silnik benzynowy w połączeniu z dwusprzęgłowym automatem sprawnie napędza samochód, którym jazda w każdym zakresie obrotów jest bardzo przyjemna. Ateca jest bardzo dynamiczna, choć dynamika ta jest okupiona, trzeba przyspieszenia powyżej 10 l nie jest niczym

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

PRENUMERUJ I WSPIERAJ

Media Strefy Wolnego Słowa dla Fundacji Małych Stópek!

Życie jest najważniejsze!
#NieStrajkuję
#WybieramŻycie

Wspólnie możemy uczynić wiele dobra. Już od dziś do 24.12.2020 r.!

Kup prenumeratę elektroniczną „Gazety Polskiej” i/lub „Gazety Polskiej Codziennie”, a przychód ze sprzedaży w całości zostanie przeznaczony na Fundację Małych Stópek.

Nie od dziś idea obrony wartości ludzkiego życia od samego poczęcia aż do naturalnej śmierci oraz godności jego przekazywania jest bliska naszym redakcjom. W czasach, gdy ludzkie istnienie jest tak bezlitośnie niszczone w imię wolności drugiego człowieka, czujemy się zobowiązani do wsparcia działalności Fundacji ratującej życie i okazującej mu szacunek.

Poprzez niewielkie kroczki, Fundacja Małych Stópek, stanowi wielką opiniotwórczą siłę w przestrzeni publicznej. A dzięki wspólnemu działaniu, w sposób realny możemy wpływać na otaczającą nas rzeczywistość. Co więcej, możemy wspólnie uratować niejedno poczęte życie!

Wykupując prenumeratę elektroniczną pomożesz:

- przede wszystkim najmniejszym
- samotnym mamom
- w edukacji dla życia
- uratować poczęte życie.

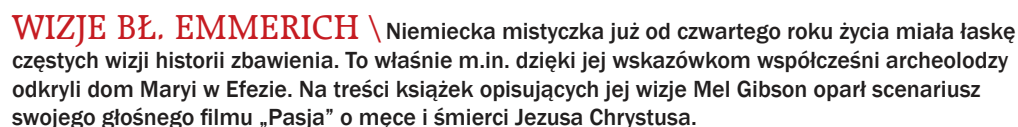
„Każdy dzień jest dobry, by bronić życia...”

MEDIA
STREFA WOLNEGO SŁOWA

Szczegóły na stronie

FUNDACJA
MAŁYCH STÓPEK

www.prenumerata.swsmedia.pl

SAMARIA \ Wędrówka Świętej Rodziny

Do Betlejem

Karty Pisma Świętego milczą na temat szczegółów drogi Józefa i brzemiennej Maryi z Nazaretu do Betlejem. Ewangelisci wspominają jedynie fakt, że taka wędrówka rzeczywiście miała miejsce. Na całe szczęście dysponujemy także prywatnymi objawieniami bł. Anny Katarzyny Emmerich.

ułożowanej w dolinie. Gospodyni nie będzie akurat w domu, zaś pan gospodarstwa odmówi przybyšom gošciny. Ošlica podprowadzi wiêc małżonków nieco dalej, do pewnej pasterkiej chaty. Tam Świêta Rodzina znajdzie życzliwość, a ubodzy pasterze przygotowują Brzemiennej posłanie na słomie. Dopiero gdy wiešć o przybyłej rodzinie rozniesie się po okolicy, gospodyni, pod której nieobecność mąż odmówił gošciny, przybędzie, aby przeprosić za jego zachowanie. Wraz z nią nadejdzie takŹe męŹczyzna. To właœnie od niego Józef dowie się o znajdującą na ich trasie oberŹy, do której będą mogli zaišć.

Gospoda okaże się pięknym domem otoczonym gajami i ogrodami. Niestety wszystkie miejsca będą już zajęte. Ujęci pięknem i pokorą małżonków gospodarze znajdą jednak dla nich miejsce w pobliskiej chacie. To właśnie tam zaczną wkrótce przychodzić dzieci z okolicznych wiosek, chwając się przed Maryją swoimi zapiskami na pergaminowych zwitkach. Dzieci nie będą mogły nasycić się słowem i naukami płynącymi z ust Niepokalanej.

Widząc, kim są przybyli ludzie, gospodarze oberży będą usilnie prosić, aby ci zostali u nich aż do czasu rozwiązania Maryi. Gospodyni zaofiaruje im nawet swoją prywatną izbę. Następnego dnia rano Józef i Maryja pójdą jednak dalej. Tam, gdzie przyjsie Mesjasza przepowiadali przecież prorocy.

Józef i Maryja będą iść, trzymając się bocznych dróg i traktów Samarii, ciągnących się aż od pobliskiego Jordanu. I dalej po syryjskie ziemie egipskiego pogranicza. Ścieżki te po dziś dzień prowadzą po urwistych i skalistych zboczach. Osłica wraz z idącym obok osłatką (przezorny Józef wziął je, by w razie niedostatku móc je oddać w zastaw) będą jednak iść rażno, nie robiąc sobie niczego z technicznych trudności podłoża.

Podczas swojej podróży Święta Rodzina natrafi jeszcze co najmniej na kilka rodzin. Większość udzieli im schronienia. Część zawstydzona swoją okazywaną w pierwszej chwili rubaszością względem przybyśzów. W niektórych domach małżeństwem zaopiekują się dobrodusznymi słudzy, gdzie indziej spotkają się z bezmiannością i ostryczym ludzi troszczących się bar-

dziej o pomyślne biznesy
aniżeli o pomoc potrzebują-
cemu.

Znisz trasa przez Galileę, Jordanię, Samarię wygląda momentami tak samo jak wówczas. Ten sam grudniowy chłód wieczora. Te same piaskowce. Te same skały. Ostrokrawędziste przepaści. Nie ma tylko podbetlejmskiego punktu, w którym

rymscy urzędnicy zbierali podatki. Jedynie uiszczając opłatę, można było wejść do miasta. To właśnie tutaj, podając swe pochodzenie i analizując genealogię spisana na wywieszonych pergaminach, Józef dowie się o pochodzeniu swojej żony. Że jako córka Joachima należy ona do rodu króla Dawida. Bedzie już wiedział.

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

WRACA KRAFT

SKOKI NARCIARSKIE \ Po zakażeniu koronawirusem i problemach z plecami do składu Austrii na Turniej Czterech Skoczni wrócił Stefan Kraft. Zwycięzca klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w poprzednim sezonie, w obecnym cyklu jeszcze nie zdobył nawet punktu. W składzie Austriaków zabrakło miejsca dla Gregora Schlierenzauera.

NBA \ W derbach Los Angeles lepsi Clippers

Porażka na początek

Broniący tytułu koszykarze Los Angeles Lakers sezon 2020/2021 ligi NBA zaczęli od porażki. W derbowym spotkaniu ulegli Los Angeles Clippers 109:116. W drugim wtorkowym meczu Brooklyn Nets gładko pokonali we własnej hali Golden State Warriors 125:99.

Krzysztof Oliwa

Od zakończenia poprzednich rozgrywek minęły niespełna trzy miesiące. Nigdy wcześniej nie było tak krótkiej przerwy, ale nigdy też okoliczności nie były tak nietypowe. Pandemia spowodowała wielomiesięczne zawieszenie sezonu 2019/2020 i dlatego zakończył się on dopiero w październiku.

Start nowego przyspieszył natomiast kwestie ekonomiczne. Początkowo koszykarze mieli wrócić do gry w styczniu, ale oszacowano, że będzie się to wiązało ze zmniejszeniem wpływów ligi o około miliard dolarów. Szlagierowe spotkania rozgrywane w święta Bożego Narodzenia to niemal tradycja.

Spotkanie w Los Angeles poprzedziła ceremonia wręczenia Lakers mistrzowskich pierścieni. Pod dach hali nie wciągnięto jednak tradycyjnego baneru informującego o zdobytym tytule. Klub zdecydował, że nastąpi to dopiero wtedy, gdy na trybunach będą mogli zasiąść kibice.

Mecz poprzedziło uroczyste wręczenie Lakers mistrzowskich pierścieni | fot. Kirby Lee / Reuters/Forum

Być może to podniosły nastroj spowodował, że Lakers zaczęli mecz słabo. Clippers uchodzą za ich najgroźniejszych rywali w Konferencji Zachodniej i szybko zaczęli to potwierdzać. Już po pierwszej kwarcie prowadzili różnicą 20 pkt. Lakers mozolnie odrabiali stratę i w trzeciej części gry doprowadzili do remisu. Na więcej nie było ich jednak stać. Rywale natychmiast podkręcili tempo i po kilku minutach znów mieli bezpieczną, kilkunastopunktową przewagę. – Skupiamy się na sobie,

nie na Lakers. Oni mieli świetny poprzedni sezon, zdobyli mistrzostwo i nikt im już tego nie zabierze. Teraz jednak wszystko zaczyna się od początku – podkreślił trener Clippers Tyronn Lue, który objął zespół w październiku.

Clippers do wygranej doprowadził Paul George, który zdobył 33 pkt, trafiając 13 z 18 rzutów z gry. Solidne wsparcie zapewnił mu Kawhi Leonard – 26 pkt. Wśród pokonanych najlepszy był LeBron James – 22 pkt. – Okoliczności nie są idealne. Mielismy bar-

dzo krótką przerwę i trzeba uważać z obciążeniem zawodników, aby nie złapali kontuzji. Nie zmienia to jednak faktu, że dziś każdy powinien zagrać lepiej – przyznał szkoleniowiec Lakers Frank Vogel.

O ile Lakers do gry wrócili po niespełna trzech miesiącach, to są też drużyny, które meczu o stawkę nie rozegrały od marca. Wszystko dlatego, że dokończenie sezonu 2019/2020 nastąpiło bez najsłabszych ekip w momencie przerwania. W tym gronie są Golden State Warriors.

W spotkaniu z Nets w ekipie Wojowników na wyróżnienie zasługuje jedynie James Wiseman. Wybrany z drugim numerem w tegorocznym drafcie 19-letni środkowy zdobył 19 pkt. Jego koledzy mieli natomiast duże problemy ze skutecznością. Stephen Curry, Andrew Wiggins i Kelly Oubre trafili łącznie tylko 14 z 51 rzutów z gry. W rezultacie Warriors praktycznie nie nawiązały walki. W pewnym momencie przegrywali różnicą aż 38 pkt.

Nowojorczycy za to wreszcie pokazali prawdziwy potencjał. Włodarze klubu już latem ubiegłego roku zakontraktowali Kevina Duranta, który potrzebował jednak wielu miesięcy, aby wyleczyć zerwane ścięgno Achillesa, jeszcze za czasów gry w Warriors. Debiutujący w nowym zespole Durant i drugi gwiazdor Nets Kyrie Irving na parkiecie przebywali tylko po 25 minut, a zdobyli w tym czasie odpowiednio 22 i 26 pkt. – Z mojego powrotu do gry starałem się nie robić wielkiej sprawy. Koszykówką zajmuję się, odkąd skończyłem osiem lat, więc musiałem tylko sobie przypomnieć to, co już potrafię – powiedział Durant.

Sezon zasadniczy 2020/2021 zakończy się 16 maja. Każda z drużyn rozegra w nim 72 spotkania, co oznacza o dziesięć mniej niż zwykle. Wszystko wskazuje na to, że tym razem nie będzie tradycyjnego meczu gwiazd. Mistrz natomiast najpóźniej zostanie wyłoniony 22 lipca, czyli tuż przed rozpoczęciem letnich igrzysk olimpijskich w Tokio.

KRZYŻÓWKA

POZIOMO

- 3) przysłowiowy wdowi
- 6) w gwiazdozbiornie Perseusza
- 7) łysiej na drodze
- 8) myśliwy z Syriuszem
- 11) mądry ptak
- 13) powab, uroda
- 14) formuła przysięgi
- 15) przy ramie

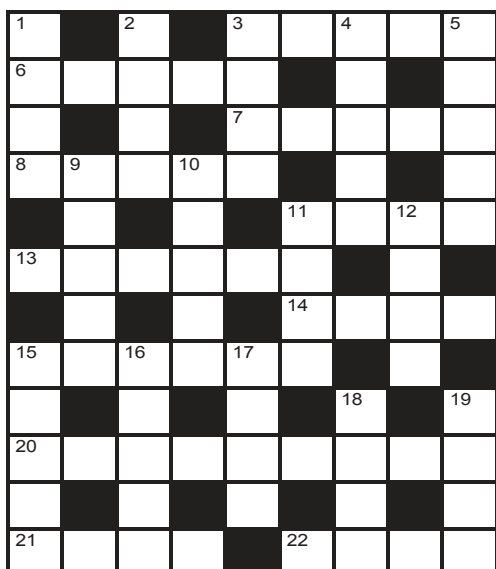
roweru

- 20) zbiera koty
- 21) inwazja, napad
- 22) stolica Egiptu

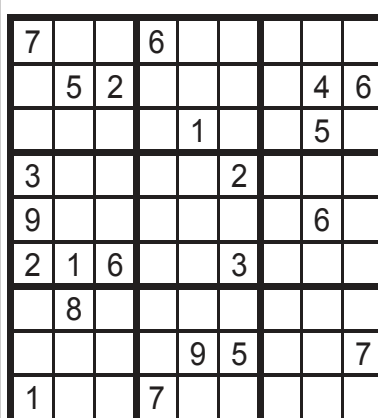
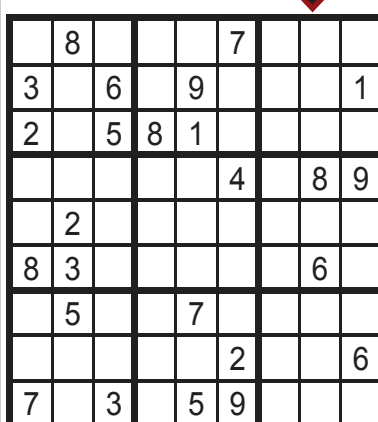
PIONOWO

- 1) ciepła pora roku
- 2) zniżki, bonifikaty
- 3) morski wodorost
- 4) w przybliżeniu
- 5) duch, mara
- 9) nadaje na falach
- 10) góra greckich bogów

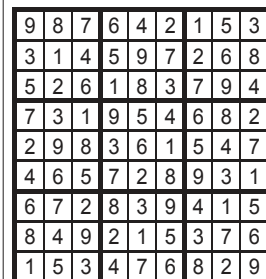
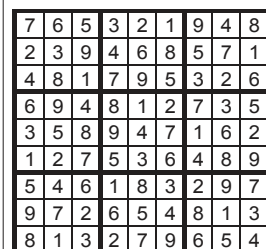
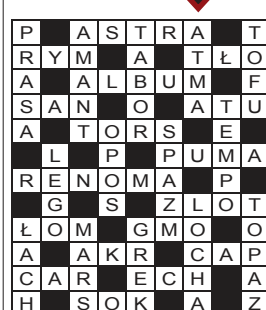
- 11) siatkarze z Bełchatowa
- 12) cukrowa na festynie
- 15) broń Dawida
- 16) święte miasto islamu
- 17) romb na karcie
- 18) wypływa z wulkanu
- 19) urok, powab

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Jarosław Molga
Sekretarz redakcji: Katarzyna Ruczkowska-Szczęsniewicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsniewicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczęsniewicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.),
Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoportery@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik,
tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: www.prenumerata.swsmmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

Express Wieczorny

Czwartek-Niedziela 24-27.12.2020
/ Bezplatny dodatek do „Gazety Polskiej Codziennie”

GRY WIDEO
**NOWY BIZNES
LEWANDOWSKIEGO**
Robert Lewandowski założył firmę RL9sportGames, która zajmie się produkcją gier wideo. Pierwszy produkt sygnowany przez czołowego napastnika świata ma ujrzeć światło dzienne w 2022 r.

KRYMINAŁEK

PRZESTĘPCZOŚĆ

Miał być zarobek, jest kłopot

W Zamościu doszło do oszustwa, w które aż trudno uwierzyć. Zapobiec przestępstwu mogła choć odrobina ostrożności.

„Na wnuczka”, „na policjanta” i mnóstwo innych metod stosują oszuści próbujący ukraść oszczędności ofiar. Dlatego nieustannie trwa akcja edukacyjna. Policjant nigdy nie prosi o gotówkę. Gdy zadzwoni krewny z prośbą o pożyczkę, należy oddzwonić i sprawdzić, czy to na pewno był on. Niewskazane jest klikanie w podejrzane linki i podawanie hasel do swoich kont. Jednak gdy dochodzi do zdarzeń takich jak niedawno w Zamościu, to przestaje dziwić, że przestępcy znajdują kolejne ofiary.

W zeszłym roku 49-letni mężczyzna próbował zarobić na handlu kryptowalutą, ale stracił. Od tamtej pory nie ryzykował. Kilka dni temu skontaktowała się z nim rzekoma firma inwestycyjna. Dzwoniący zapewniał, że podczas transakcji nie tylko nie stracił, ale wręcz zarobił 5 tys. dol. Oczywiście był jeden szkopuł. Mieszkaniec Zamościa został przekonany, że musi zainstalować w komputerze system sterujący, który upoważnia inne osoby do dostępu do urządzenia. Na dodatek przestał kopiować dowodu osobistego i karty bankomatowej. Z każdą chwilą podejmował coraz gorsze decyzje. Podał kod dostępu do systemu zdalnego sterowania, zalogował się na pocztę elektroniczną i... konto bankowe!

Co się później wydarzyło, łatwo przewidzieć. Cytat z komunikatu policji: „Widział, jak rozmówca wykonuje czynności na jego koncie, zwiększa limit na wykonywanie operacji finansowych, składa wniosek o kredyt, wykonuje przelew i płatności kartą debetową. Pokrzywdzony wykonywane przez oszusta operacje na swoim rachunku bankowym zatwierdzał kodami, które na bieżąco otrzymywał z banku”. 49-latek stracił 100 tys. zł. Na szczęście zdążył zablokować realizację kredytu.

EW
(gb)

fot. Marcin Bielecki/PAP

BOŻE NARODZENIE

Miłość jest duchem świąt

Tegoroczne święta Bożego Narodzenia będą nieco inne. Wiele rodzin spędzi ten czas w niewielkim gronie. Jak zachować spokój i równowagę w tym pięknym, ale i trudnym okresie?

Eksperci zalecają, by ze względu na panującą pandemię zachować ostrożność i unikać dużych spotkań rodzinnych, aby zapewnić sobie i innym bezpieczeństwo. To będzie inne Boże Narodzenie niż zwykle, ale wcale nie musi być mniej radosne. – Ważne, aby w kontekście świąt nie wymagać od siebie zbyt wiele. Dajmy sobie czas na przeżywanie tego szczególnego czasu, ale nie za wszelką cenę. Skupmy się na bliskich nam osobach, z którymi się spotkamy. To ważniejsze niż snucie marzeń o kolejnych 30 osobach, których z nami nie będzie przy świątecznym stole – mówi „Expressowi Wieczornemu” Lucyna Kicińska, pedagog, trener i wykładowca.

Specjalistka zwraca uwagę, by wsłuchać się w tym szczegól-

nym czasie w swoje potrzeby. – Dajmy sobie czas. Przy chocin nie staniemy się od razu szczęśliwsi, nie miną lęk i poczucie zagrożenia. Mamy stan destabilizacji i nie szukajmy na siłę magicznych sposobów na ich obejście. Bezradność w tym wszystkim to normalny stan, nie bójmy się szukać okazji do rozmowy czy prosić o pomoc – tłumaczy Kicińska.

To od nas zależy, jak będą wyglądały te święta. Może warto pomyśleć o wspólnym spacerze, obejrzeniu filmu? W dobie rozwiniętej technologii komunikacyjnej można połączyć się z bliskimi np. za pomocą Skype’a czy wideotelefonu. Zadbajmy o osoby starsze, one wymagają troski i pamięci. To, czego potrze-

bują, to poczucie przynależności i pewność, że obok są kochający ich bliscy.

Radość świąt Bożego Narodzenia nie bierze się z pośpiechu czy kupowania prezentów, ale z miłości i skupienia swojej uwagi na Zbawicielu. Miłość jest duchem tych świąt, którą można usłyszeć, poczuć i ofiarować drugiej osobie. – Święta Bożego Narodzenia to nie folklor czy jakaś tradycja chrześcijańska, ale to Jezus Chrystus, który narodził się, aby nas zbawić. To nie historia, On przychodzi w lękach, zwątpieniu, chce być z nami w codzienności. Oby udało się nam go spotkać – mówi nam ks. Roman Trzcński, duszpasterz akademicki, misjonarz miłosierdzia.

EW
(agb)

■ Zrób prezent – podaruj życie

Święta Bożego Narodzenia kojarzą się z dobrocią, ciepłem, ale i wzajemnym obdarowywaniem się. Jedni podarki przygotowują z dużym wyprzedzeniem, inni szukają na ostatnią chwilę czegoś, co sprawi bliskim radość. Jednak w tych dniach można obdarować nie tylko rodzinę. Można podarować drugiemu człowiekowi życie. Mimo że wiele urzędów i placówek jest dziś zamkniętych, otwarte pozostaje Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Radomiu. Krew potrzebna jest również w czasie świąt, dlatego w godz. 7–12.30 będzie można zarejestrować się jako dawca krwi. Jak pokazuje licznik na stronie centrum, bardzo niski stan jest krwi grup: 0RH, A RH+, A RH-, B RH-, AB RH-. Niewielki zapas jest również krwi grupy B Rh +. Jednocześnie centrum apeluje o oddawanie osocza przez osoby, które przechorowały COVID-19.

EW
(nkk)

BEZPŁATNY SPRZĘT MEDYCZNY Władze Ostrowa Wielkopolskiego przekazały lokalnej stacji Caritasu 15 koncentratorów tlenu i 15 pulsoksymetrów. Urządzenia są wypożyczane bezpłatnie mieszkańcom miasta. Z budżetu miasta przeznaczono na ten cel 50 tys. zł.

PASTERKA Z WIELICZKI W tym roku z powodu pandemii tradycyjna podziemna pasterka w kaplicy św. Kingi w zabytkowej kopalni soli w Wieliczce zostanie odprawiona rano w Wigilię w niewielkim górniczym gronie, ale każdy chętny będzie mógł w niej uczestniczyć dzięki transmisji online.

JAKIE MA PLANY KOSINIAK

POLITYKA

Tygrysek
w skarpetka

Mierzył wysoko, ale to nie wystarczyło, by został prezydentem. Skończyło się gorzej – 2,36 proc. Mimo tej klęski Władysław Kosiniak-Kamysz w polityce

Jego partia miała swoje pięć minut, kiedy Waldemar Pawlak był premierem. Od tamtej pory balansują na progu 5 proc. Już przyzwyczailiśmy się, że chociaż sondaże na to nie wskazują, to i tak zawsze uda się przekroczyć próg wyborczy. Pracowity, jak wół w bajce Krasickiego, Kosiniak-Kamysz niedawno pozbył się swojego niedawnego sojusznika i koalicjanta Pawła Kukiza. O okolicznościach tej frondy napisano już wiele, skupmy się zatem na tym, co zyskał prezes i jego ugrupowanie.

Przede wszystkim to, że teraz mogą wiązać się z innymi postępowymi partiami czy ruchami społecznymi. Nie naraża-

jąc się na zarzut, że współpracują z kimś, kto ma narodowe naleciałości. Czy to będzie ruch Hołowni, czy Lewica, czy Platforma, a może wszyscy razem wzięci, to czas pokaże. Niemniej pierwszy krok ku przyszłości został zrobiony.

Teraz prezes co rusz przypomina o sobie mniej lub bardziej dowcipnymi newsami. A to proponuje prezydentowi, że go zaszczerpi, a to pogrozi rządowi za rzekomą opieszałość i brak wyników w walce z epidemią, a to znowu skarci za upadek przedsiębiorstw. Niczym jak w wierszu Tuwima: „Zgroza zimowa, ciemne konanie. / Od rana bełkot. Bełkocą, bredzą, / Że deszcz,

Władysław Kosiniak-Kamysz podczas prezydenckiej kampanii wyborczej | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Programująca
zmienność krajobrazu

Odnoszę wrażenie, że większość warszawiaków zaskoczona jest pojawiającymi się co pewien czas informacjami o działaniach mających na celu chronienie budowli wzniesionych w latach 90. minionego stulecia. Czy warto obejmować ochroną gmachy i domy mające ok. 30 lat? Czy są to zabytki? Z takimi pytaniami spotykałem się wielokrotnie.

Odpowiedzi bywają różne i każda z nich wydobywa odmienny aspekt otaczania opieką budowli powszechnie ocenianych jako zbyt nowe, by przejmować się ich losem. Wskazuję się więc, że kryterium dawności – nawet w procesie wpisywania obiektów do rejestru zabytków – nie jest czynnikiem rozstrzygającym. Często mówi się też o potrzebie zachowania nawet stosunkowo nowych budynków, by mogły przetrwać do momentu uznania ich za obiekty zabyt-

kowe. Rzadko pojawiają się natomiast argumenty nawiązujące do kwestii ochrony względnej stałości miejskiego krajobrazu, traktowanej jako wartość.

Płynny charakter współczesnej nam zabudowy miejskiej, która potrafi być wymieniana nawet co kilkanaście lat, to nie tylko kwestia interesu ekonomicznego inwestorów. Taka metoda modelowania miasta bardzo skutecznie programuje jego mieszkańców, odzwyczajając ich od przywiązywania się do materialnego otoczenia. Bezustanna zmienność krajobrazu to brak identyfikacji z miejscem, czyli m.in. uzyskanie mobilnego pracownika, który bez emocjonalnych problemów odnajdzie się w dowolnym punkcie. Globalistyczny totalitaryzm nowej generacji nie toleruje relikwów. Pamiętajmy o tym, oceniając inicjatywy chronienia dóbr kultury współczesnej.

EW
(js)

SONDA „EXPRESSU”

O tradycjach bożonarodzeniowych

Zapytaliśmy mieszkańców Warszawy o to, jakie tradycje bożonarodzeniowe zachowały się u nich w domu. Oto co powiedzieli.

MARIA, 68 LAT, EMERYTKA: Wiem, że teraz można jeść mięsne potrawy w Wigilię, jednak u mnie w domu wciąż przyjmujemy, że jest to dzień postny i do wieczery wigilijnej zjadamy zaledwie dwa lekkie posiłki, oczywiście bezmięsne. Gdy za oknem pojawi się pierwsza gwiazdka, a pilnuje tego moja wnuczka, zasiadamy do wieczery. U nas Pismo Święte czyta mąż, jako głowa rodziny. Śpiewamy kolędy i całą rodziną idziemy na pasterkę.

MARTYNA, 27 LAT, EKSPEDIENTKA: U nas w rodzinie jest tak jak pewnie w większości domów. Wigilię rozpoczynamy po zmroku. Pod obrusem mamy sianko, czytamy Pismo Święte, modlimy się, dzielimy opłatkiem. Później wspólnie jemy kolację i obdarowujemy się prezentami. W tle zawsze leżą kolędy.

GRAŻYNA, 58 LAT, BANKOWIEC: Powiem państwu

o czymś. Swoją córkę, a trochę lat już ma, muszę namówić do tego, aby starym zwyczajem wyszła po kolacji wigilijnej przed dom i posłuchała szczekania psów. Zobaczymy dzięki temu, z której strony przyjdzie jej przyszły mąż. Mam nadzieję... Jak nie usłyszysz, to będzie musiała powiedzieć: „Hop, hop, z której strony mój chłop?” i z której strony echo jej odpowie, z tej przyjdzie przyszły wybranek. Dbam też o to, aby w Wigilię pierwszym gościem odwiedzającym mój dom był mężczyzna, bo to zapewnia mi powodzenie i dostatek w kolejnym roku.

KONRAD, 48 LAT, ELEKTRYK: Ja zajmuję się rybami i zawsze wszystkim rozdaję do portfela łuski od karpia. Babcia mówiła, że dzięki temu nie zabraknie pieniędzy. Do mnie należy też przyniesienie jemioły, bo bez jemioły człowiek goły. Żona dba, żeby na stole było 12 potraw. Musi być kilka rodzajów ryb: karpie, ryba po grecku, śledzie. Jest modlitwa, wspólny posiłek, kolędujemy, dzielimy się opłatkiem i na koniec przychodzi Święty Mikołaj.

EW
(nkk)

■ Z nawigacją do Wisły

70-letni kierowca tak zaufał swojej nawigacji, że wjechał nowym samochodem z nabrzeżnego pirsu wprost do Wisły. Przeprawa promowa w miejscowości Gassy była w tym miejscu możliwa, ale tylko do listopada – poinformował nadkom. Jarosław Sawicki z Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie. Tuż przed godz. 18 we wtorek dzielnicowi z komisariatu w Konstancinie-Jeziornie zostali wezwani do miejscowości Gassy (województwo mazowieckie). Powodem wezwania była informacja o tym, że w miejscu przeprawy promowej z pirsu do Wisły wpadł samochód. Na miejscu policjanci zastali 70-letniego kierowcę, mieszkańca Warszawy, który zdołał wydostać się z zatopionego pojazdu o własnych siłach. Jechał, kierując się informacjami przekazywanymi mu z nawigacji satelitarnej, a z uwagi na opady deszczu widoczność była bardzo ograniczona. – Po prostu nie zauważył końca drogi i wjechał z impetem do Wisły. Na szczęście nie odniósł żadnych obrażeń – wyjaśnił Sawicki.

EW

(masz, PAP)

ZAGŁĘBIE

ZŁAPALI OSZUSTA 37-latek z Sosnowca, który ponad dwa tygodnie temu brał udział w wyłudzeniu od starszego małżeństwa ze Sławkowa 35 tys. zł, odpowie za pomoc w oszustwie. Złodzieje działali metodą „na policjanta”, informując małżonków o rzekomym wypadku drogowym z udziałem kogoś z rodziny.

WYPADEK

TRAGEDIA NA DRODZE Dwóch młodych mężczyzn zginęło w wypadku drogowym, do którego doszło w środę rano w powiecie kozienickim (Mazowieckie). Trzy inne osoby jadące audi A6, które wypadło z drogi na zakręcie i uderzyło w drzewo, trafiły do szpitali w Radomiu i Kozienicach.

EXPRESSEM

■ Szopka bożonarodzeniowa na słodko

Jednym z nieodłącznych elementów Bożego Narodzenia są szopki. W wielu miastach i miasteczkach ogromną popularnością cieszą się te, w których znajdują się żywe zwierzęta. W Rzeszowie mają jeszcze inną tradycję. Jedna z cukierni, mieszcząca się przy ul. Miodowej, przyciąga klientów słodką szopką. Tu nie czujemy zapachu sianka – roznosi się zapach piernika, czekolady i marcepana. Artystyczne dzieło kulinarne waży blisko 60 kg.

■ Popowo znowu rozświetlone

Od 2007 r. w miejscowości Popowo, w której mieszka zaledwie 300 osób, rozbłyskają tysiące światełek. Mieszkańcy ozdabiają swoje domy i posesje, nie szczędząc lampe. Aby podziwiać jedną z najbardziej rozświetlonych miejscowości, przejeżdżają tam mieszkańcy całego województwa. Niekiedy instalacje to istne dzieła sztuki.

Popowo

■ Mikołaj zapukał do DPS-ów

1700 – tylu pensjonariuszy domów pomocy społecznej w Łodzi odwiedził św. Mikołaj. Wszystkie w ramach akcji „List do Mikołaja z DPS”. Wolontariusze współpracujący z DPS zebrali listy od pensjonariuszy, którzy prosili często o produkty codziennego użytku. Zorganizowano zbiórkę pieniędzy i udało się przygotować 1700 paczek.

■ Pasterka w dobie epidemii

Wielu wiernych kościoła katolickiego nie wyobraża sobie świąt Bożego Narodzenia bez uczestniczenia w mszy pasterskiej, upamiętniającej oczekiwanie i modlitwę pasterzy udających się do Betlejem. W tym roku z uwagi na stan epidemiiczny w nabożeństwach może uczestniczyć ograniczona liczba wiernych. O północy w sanktuarium św. s. Faustyny na Woli w Warszawie kard. Kazimierz Nycz będzie przewodniczył mszy pasterskiej, która będzie transmitowana na parafialnej stronie internetowej. (zeb. nkk)

K-KAMYSZ?

ch

się jak zwykle, a nawet jeszcze e trzyma się nieźle.

że drogo, że to, że tamto. / Trochę pochodzą, trochę posiedzą, / I wszystko widmo. I wszystko fantom”. Z zawodu lekarz, ale – jak przyznaje – praktykował raptem 10 lat temu. Teraz twierdzi, że codziennie udziela porad.

Nie przebiera w słowach, jak mówi, to mówi. – Te wszystkie działania nie mają logicznej spójności – mówi Kosiniak w radiu ZET o tym, co rząd zaplanował po świętach. Twierdzi, że narodowa kwarantanna skończy się narodowym bankructwem. Taki ci jest człowiek o spojrzeniu niewinnego aniołka, chociaż dla żony to tylko tygrysek w skarpetkach.

EW (jw)

WARSZAWSKA CZAJKA

Rura tylko na pogodę

Rurociąg pod Wisłą działa prawidłowo, a ścieki są nieprzerwanie przesyłane z lewobrzeżnej Warszawy do zakładu Czajka – poinformowała zastępca rzecznika prasowego MPWiK Marta Pytkowska. Dodała, że nieprawdziwe jest twierdzenie prezesa PGW Wody Polskie, jakoby uruchamianie przelewów burzowych było nielegalne. Okazuje się jednak, że rurociąg działa dobrze, ale tylko wtedy, gdy nie pada.

We wtorek prezes Wód Polskich Przemysław Daca na swoim Twitterze poinformował, że po raz kolejny zrzućane są ścieki do Wisły. „Zgodnie z naszymi ostrzeżeniami podziemny rurociąg jest niewydolny i nadmiar ścieków właśnie jest kolejny raz zrzucany do Wisły” – napisał prezes Wód Polskich. Przypominał przy tym, że MPWiK nie ma na ten rzrzut pozwolenia. Według Dacy nowa rura pod Wisłą jest niewydolna już przy małym deszczu. „Oznacza to, że spełnia się czarny scenariusz. A ostrzegałem! Za to MPWiK próbował mnie zastraszyć” – napisał.

| fot. Twitter/d

Marta Pytkowska z MPWiK odpowiedziała: „Odpowiadając na zarzut, jakoby rurociąg pod Wisłą, uruchomiony 13 grudnia 2020 r., miał zbyt małą przepustowość, informujemy, że jest ona wystarczająca dla Warszawy w trakcie pogody suchej. Rurociągiem tym nieprzerwanie od 13 grudnia 2020 r. transportowane są wszystkie ścieki z części lewobrzeżnej Warszawy do zakładu Czajka przy pogodzie suchej”.

„Ponadto nieprawdą jest, jakoby uruchamianie się przelewów burzowych było nielegalne. W trakcie intensywnych opadów deszczu Warszawa, podobnie jak i inne miasta w Polsce i na świecie, dokonuje zrzutów burzowych. Funkcjonowanie przelewów burzowych zapewnia warszawiakom ochronę przed zalaniem, co w przypadku gwałtownych zjawisk pogodowych, jak

nawalne, intensywne opady, jest priorytetem” – podkreśliła zastępca rzecznika prasowego MPWiK.

Do awarii układu przesyłowego transportującego ścieki z lewobrzeżnej Warszawy do położonej po prawej stronie Wisły oczyszczalni Czajka doszło 29 sierpnia. Od tego czasu do 27 października MPWiK rzuciło do Wisły – według Wód Polskich – ponad 10 mln metrów sześć. nieoczyszczonych ścieków. Jak dowiedział się portal Wp.pl, urzędnicy wiedzieli o zagrożeniu, a o samej ekspertyzie głośno było w branży kanalizacyjnej. „Z utajnionego przez urzędników dokumentu wynika, że dwa lata przed tymi wydarzeniami, miejska spółka kanalizacyjna MPWiK zaobserwowała, że coś niepokojącego dzieje się z najważniejszymi rurociągami w mieście” – napisano.

EW (masz, PAP)

PITAVAŁ POLSKI

Banda Stolorza

Grasowali na Śląsku, bez litości dla ofiar, łatwo sięgali po broń. Młodzi bandyci zabili kilku policjantów. Gdy wpadli w pułapkę, herszt szajki zginął podczas strzelaniny.

Na archiwalnym zdjęciu (z przedwojennego pisma „Tajny Detektyw”) Jan Stolorz wygląda niepozornie. Młody, szczupły, z niewielkim wąsikiem. Taką aparycją mógł oszukać wielu – ale on mając nieco ponad 20 lat, już był bezwzględny bandziorem. Ojciec zginął podczas I wojny światowej, matka wychowywała chłopaka, który jednak szybko wsiąkł w szemrane towarzystwo. Będąc nastolatkiem, dokonywał napadów na ulicach Szopienic (obecna dzielnica Katowic). Później zebrał grupę podobnych sobie bandziorów – jego zaufanymi byli Rudolf Chmura, inteligentny psychopata, oraz Jan Swoboda, mało rozgarnięty mięśniak. Działali długo, ale sławę zyskali tym, co zrobili w 1923 r.

W styczniu grupa uzbrojonych przestępców wtargnęła

do mieszkania Steinitz, bogatego kupca z Katowic. Zabrali mu 6 mln marek w gotówce. Gdy uciekali, na ich drodze stanął przypadkowy świadek – zastrzelili go bez wahania. Przez kilka tygodni nie udało się trafić na trop sprawców, ale w marcu doszło do kuriozalnego zdarzenia. Steinitz poszedł do Teatru Miejskiego i nagle wśród publiczności zobaczył dwóch elegancko ubranych mężczyzn – rozpoznał w nich rabusiów. Kupiec powiadomił policjantów. Niestety nie wiedząc, z jak groźnymi ludźmi mają do czynienia, mundurowi poprosili ich o dokumenty. Jeden funkcjonariusz zginął, drugi został ciężko ranny. Odkryto później, że bandyci wcześniej adorowali aktorki z teatru. Kobiety namówiono, aby zapro-

siły gangsterów na spotkanie. Przygotowano zasadzkę, ale doszło do masakry. Podczas strzelaniny ludzie Stolorza zabili policjanta, sami także zginęli. Jednym z zabitych był Jan Swoboda.

Pomimo tych wydarzeń banda nadal grasowała. Dopiero w połowie września policjanci dostali cynk, że szykowany jest napad na kasę skarbową w Pszczynie, a sprawcy mają melinę w sąsiedniej kamienicy. Natychmiast wysłano oddział mundurowych, którzy otoczyli budynek. Gdy próbowali oni wejść do środka, padły strzały. Jeden policjant zginął. Wymiana ognia trwała wiele minut. „Przerwał ją nagle głośny wybuch granatu. Któryś z bandytów cisnął go w okno, chcąc wykorzystać moment eksplozji na ucieczkę. Poderwał się nawet do skoku, by za sekundę paść bez życia na podłogę. Dosięgły go policyjne kule” – czytamy w tekście Biura Edukacji Historycznej Komendy Głównej Policji. To był Jan Stolorz. Po śmierci szefa bandę szybko rozbito.

EW (gb)

WIGILIA W 1941 R.

Święta w obozach

O tym, jak wyglądała wigilia w obozach internowanych polskich oficerów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, coraz więcej wiadomo. Jak pisał 24 grudnia 1941 r. kronikarz 13 Pułku Piechoty, tzw. Rysiów, którzy kilka lat później zdobywali Monte Cassino: „Z rana licznie wzięli udział w przystępowaniu do sakramentów św. O godz. 16 wieczera wigilijna. [...] Po przemówieniu naszego Dowódcy Pułku zaśpiewano kolędę »W dzień Bożego Narodzenia«. Życzenia złożył Pan Generał, całując się z poszczególnymi żołnierzami, zaznaczając, że jesteśmy jedną rodziną polską. [...] Następnie udali się wszyscy na pasterkę [...] – 1/20 mogła pomieścić się w kaplicy, reszta stała wśród mrozu i wichru zimy tak charakterystycznej dla Wyżyny Nadwołżańskiej”.

Kiedy w wigilijną noc udamy się do naszych ogrzewanych świątyń, nie zapominajmy o tych, którzy wtedy mieli tylko dwa wielkie marzenia – niepodległa ojczyzna oraz święta w rodzinnym gronie.

EW

(jg)

GRANERUD O ŚWIĘTACH Po raz pierwszy w życiu będę głównym kucharzem i sam przygotuję cały stół oraz wszystkie smakołyki. Moi koledzy będą trenować w Trondheim, lecz ja do wyjazdu na TCS nie oddam żadnego skoku, będę je trenował na sucho w głowie. Potrzebuję takiej symulacji, aby się zresetować po przeżyciach z ostatnich tygodni.

172 Tyle meczów z rzędu rozegrał Iñaki Williams. Piłkarz Athletic Bilbao nie opuścił żadnego kolejnego meczu w ostatnich czterech latach w Primera División. Dzięki temu poprawił osiągnięcie Alfredo Di Stéfano. Gwiazdor i ikona Realu Madryt w latach 1953–1959 zagrał w 171 spotkaniach z rzędu.

PIŁKARZ ZAJMIE SIĘ PRODUKCJĄ GIER WIDEO

PIŁKA NOŻNA

Nowy biznes Lewandowskiego

Robert Lewandowski wchodzi do wirtualnego świata. Kapitan reprezentacji Polski założył firmę RL9sportGames, która zajmie się produkcją gier wideo. Pierwszy produkt sygnowany przez czołowego napastnika świata ma ujrzeć światło dzienne w 2022 r.

Kilka dni temu zaprezentowano trailer Football Coach the Game | fot. BERND THISEN / Reuters/Forum

Kilka dni temu zaprezentowano trailer Football Coach the Game. Lewandowski nie odchodzi od piłkarskich korzeni. W nowym projekcie firmy „Lewego” wcielimy się w rolę trenera. Gra nie będzie jednak kopią doskonale znanego na całym świecie Football Managera. Rozrywka ma się skupić w dużej mierze na anima-

cjach. Zostając trenerem, stanemy się baczny obserwatorami wydarzeń boiskowych z udziałem prowadzonej przez nas drużyny. Wybierzemy skład, dokonamy zmian, ale też pochwalimy lub skrytykujemy piłkarzy w czasie meczu. Dostępna będzie cała paleta zachowań, łącznie z... rzucaniem bidonu o zie-

mię. Do naszych zadań zaliczają się także prowadzenie treningu czy dobór taktyki. Gra ma być dostępna na komputerach stacjonarnych, konsolach i urządzeniach mobilnych, z możliwością zabawy online. Jej premierę zapowiedziano na początek przyszłego roku. Lewandowskiemu w wirtualnym świecie

pomoże Rafał Cymerman, twórca kultowego tytułu Liga Polska Manager 95.

– Naszą grą to będzie właściwie platforma do prowadzenia rozgrywek ligowych. Większość naszego wysiłku to budowa komponentów komunikacji sieciowej oraz części serwerowej, która będzie udostępniała funkcjonalność rozwoju klubu, zawodników oraz trenera. Zakładamy, że gra bez sieci tak naprawdę nie będzie miała sensu. Rywalizacja ze znajomymi czy z rywalami w globalnych ligach pozwoli nam zbudować ogromną społeczność wokół Football Coach the Game – mówił w rozmowie ze Strefą Inwestorów Cymerman.

To nie pierwszy mariaż Lewego z wirtualnym światem. – Z innowacjami staram się być na bieżąco, chętnie korzystam z nich na co dzień. Sam rynek związany z nowoczesnymi technologiami, w tym rynek gier komputerowych, obserwuję od dłuższego czasu i widzę ogromny potencjał w tym segmencie – mówił przed kilkoma miesiącami, nawiązując współpracę z Movie Games.

Spekulowano wówczas, że kolejną grą Movie Games będzie symulacja bycia piłkarzem. Jak na razie nie wiadomo, czy studio wspólnie z kapitanem naszej drużyny narodowej pracuje nad nowym tytułem.

EW
(krol)

24
OKRĄŻENIA

Wyróżnienia dla naszych

Polscy lekkoatleci zostali docenieni przez ekspertów prestiżowego amerykańskiego magazynu „Track and Fields News”. Wojciech Nowicki został uznany za najlepszego młociarza sezonu, a w czołowych trójkach poszczególnych konkurencji znalazła się jeszcze piątka Biało-Czerwonych. W klasyfikacji młota na trzeciej pozycji znalazł się Paweł Fajdek, a Polaków rozdzieli Węgier Bence Halász. Malwina Kopron została sklasyfikowana na drugim miejscu wśród kobiet w tej konkurencji, a lepsza okazała się Francuzka Alexandra Tavernier. Podobną lokatę przyznano kulomiotowi Michałowi Haratykowi, który w typowaniu amerykańskich fachowców uległ jedynie reprezentantowi USA Ryanowi Crouserowi. Na trzecich pozycjach, oprócz Fajdka, umieszczono również tyczkarza Piotra Lisaka (najlepszy Szwed Armando Duplantis, drugi Amerykanin Sam Kendricks) oraz oszczepnika Marcina Krukowskiego (wygrał Niemiec Johannes Vetter przed Szwedem Kimem Ambem).

COVID-19 na zgrupowaniu

Sześć kolejnych przypadków koronawirusa stwierdzono wśród zawodników i sztabu szkoleniowego kadry, która w niedzielę wróciła do kraju ze zgrupowania z portugalskiego Lago Azul – poinformował we wtorek Polski Związek Towarzystw Wioślarskich. Zakażenie wioślarzy nastąpiło w ubiegłym tygodniu, jeszcze podczas zgrupowania w Portugalii. Dwukrotnie przeprowadzone testy na obecność wirusa dały pozytywny wynik u 19 osób, które zostały odizolowane i poddane kwarantannie. W Lago Azul została jeszcze jedna osoba z objawami przeziębienia. Z kolei 22-osobowa grupa, która uzyskała wyniki ujemne, wróciła w niedzielę do Polski.

Wstrząsający raport

Jeden na pięciu graczy zawodowej ligi rugby w Anglii doznał wstrząśnienia mózgu w sezonie 2018/2019. Pod tym względem był to drugi najgorszy sezon w historii – poinformowała tamtejsza federacja. Łącznie odnotowano 166 wstrząśnień mózgu w meczach oraz 38 podczas treningów. Ten rodzaj urazu jest główną przyczyną kontuzji w zawodowym rugby. Raport federacji opublikowano w czasie, gdy wielu byłych rugbistów, w tym reprezentanci Anglii i Walii, zapowiedziało złożenie pozwów sądowych, domagając się odszkodowania od swoich macierzystych federacji. Niektórzy z nich cierpią na wczesną demencję lub przewlekłą encefalopatię pourazową.

EW
(krol)

POMOC

Pięściarze i piłkarki dla Kamila

Dwaj znani pięściarze Rafał Jackiewicz i Mariusz Wach, a także piłkarska reprezentacja Polski kobiet zaangażowali się w pomoc Kamilowi Stawiarzowi, który walczy o odzyskanie słuchu.

Urodziłem się z nieukształtowaną małżowiną uszną i brakiem przewodów słuchowych, jako noworodek walczyłem 11 miesięcy o życie w szpitalu i cudem z tego wyszedłem – opowiada Stawiarz. – Rodzice musieli zdać specjalny kurs medyczny, by wyciągać i prawidłowo wsadzać rurkę. Do tego była kolejna wada: nieukształtowane ucho i słuch. Jako nastolatek przeszedłem w Krakowie nieudane operacje ucha. Do tego zarażono mnie gronkowcem złocistym – wspomina na-

stolatek. Po nieudanych operacjach w Krakowie zaczął szukać ratunku gdzie indziej. W końcu trafił na prof. Adama Maciejewskiego, u którego odbył konsultację. – Powiedział, że podejmie się operacji naprawczej ucha i słuchu i operacja będzie na skalę światową. Operacja nie jest refundowana i że względu na to założyłem zbiórkę na Siepomaga – mówi Kamil, którego zbiórkę można znaleźć na stronie: <https://www.siepomaga.pl/kamil-stawiarz>. „To będzie trudna operacja. Pierwsza,

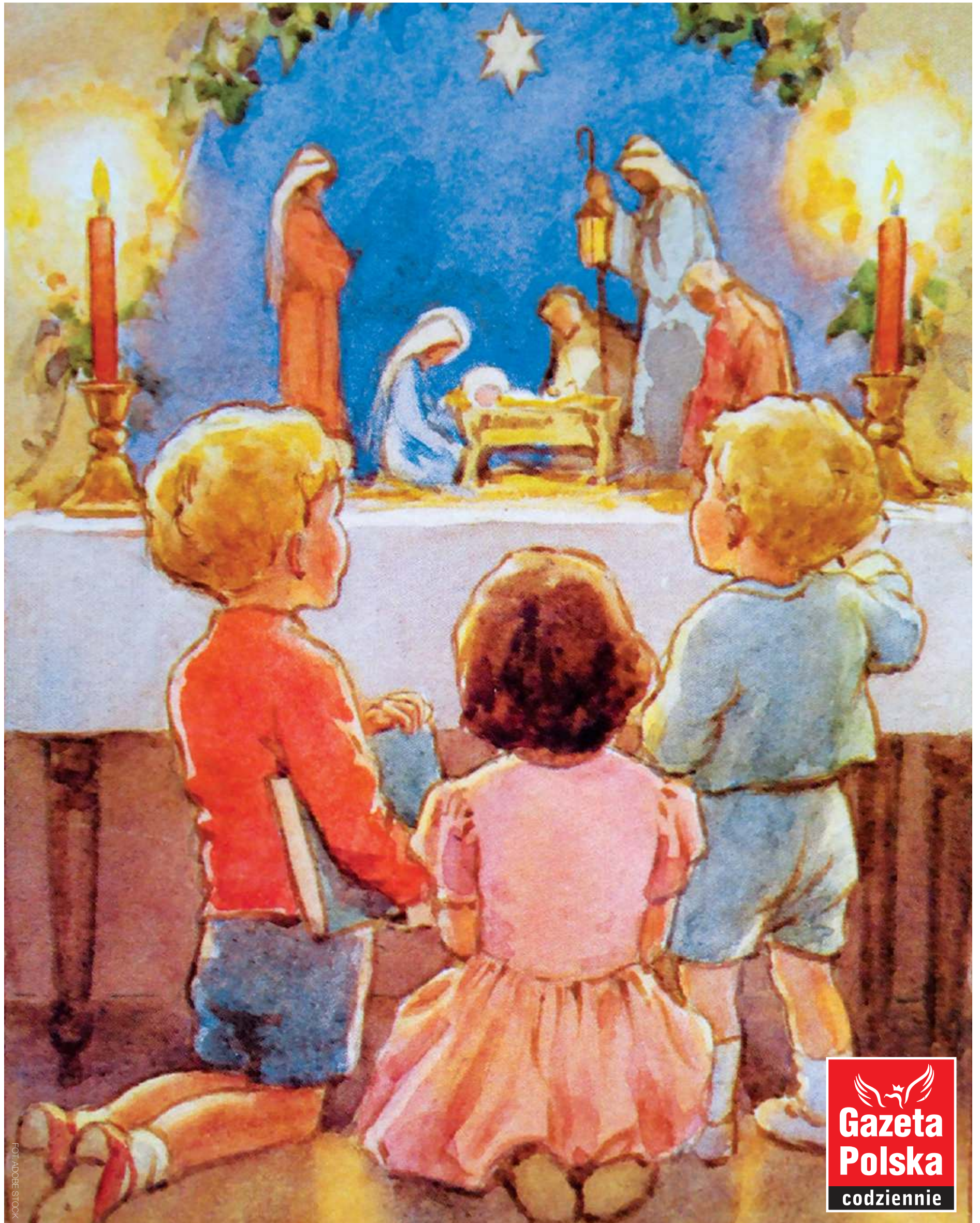
| fot. mat. pras./d

która może się udać! Dzięki temu mógłbym w końcu założyć okulary, bo nie będą mi spadać z prawej strony. Będę mógł w końcu usłyszeć świat tak, jak brzmi naprawdę” – pisze Kamil, którego wsparli czołowi polscy pięściarze Rafał Jackiewicz i Mariusz Wach, przekazując na licytację swoje pamiątki. Podobnie jak piłkarki z reprezentacji Polski.

EW
(asz)

BOŻE NARODZENIE \ ŚPIEWNIK KOŁĘD I PASTORAŁEK

Kołoduj z „CODZIENNA”

FOT. ADOBE STOCK

**Gazeta
Polska**
codziennie

Dzisiaj w Betlejem

Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem
wesoła nowina,
że Panna czysta, że Panna czysta
porodziła Syna.

Ref. Chrystus się rodzi,
nas oswobodzi,
anieli grają,
króle witają,
pasterze śpiewają,
bydłęta klękają,
cuda, cuda ogłaszają. (2x)

Maryja Panna, Maryja Panna
Dzieciątko piastuje
i Józef święty, i Józef święty
Ono pielęguje.

Ref. Chrystus się rodzi...

Choć w stajeneczce, choć w stajeneczce
Panna Syna rodzi,
przecież On wkrótce, przecież On wkrótce
ludzi oswobodzi.

Ref. Chrystus się rodzi...

I trzech królowie, i trzech królowie
od wschodu przybyli
i dary Panu, i dary Panu
kosztowne złożyli.

Ref. Chrystus się rodzi...

Pójdźmy też i my, pójdźmy też i my
przywitać Jezusa,
Króla nad królami, Króla nad królami
uwielbić Chrystusa.

Ref. Chrystus się rodzi...

Bądź pochwalony, bądź pochwalony
dziś, nasz wieczny Panie,
któryś złożony, któryś złożony
na zielonym sianie.

Ref. Chrystus się rodzi...

Bądź pozdrowiony, bądź pozdrowiony
Boże nieskończony,
wsławimy Ciebie, wsławimy Ciebie,
Jezu niezmierzony.

Mędrcy świata, monarchowie

Mędrcy świata, monarchowie,
gdzie spiesznie dążycie?
Powiedzcież nam, trzej królowie,
chcecież widzieć Dziecię?
Ono w żłobie nie ma tronu
i berła nie dźwierży,
a proroctwo Jego zgonu
już się w świecie szerzy.

Mędrcy świata! *Złość okrutna*
Dziecię prześladuje!
Wieść okropna, wieść to smutna,
Herod spisek knuje.
Nic monarchów nie odstrasza,
ku Betlejem spieszą,
gwiazda Zbawcę im ogłasza,
nadzieją się cieszą.

Przed Maryją *stoją społem*,
niosą Dziecku dary,
przed Jezusem biją czołem,
składają ofiary.
Trzykroć szczęśliwi królowie!
Któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie,
pałając z miłości?

Oto jak każą nam kapłani,
damy dar troisty.
Modły, pracę niosąc w dani
i żar serca czysty.
To kadzidło, mirrę, złoto
Niesiem, Jezu, szczerze,
dajem to z serca ochotą,
przyjm od nas w ofierze.

Wśród nocnej ciszy

Wśród nocnej ciszy głos się rozchodzi:
wstańcie, pasterze, Bóg się wam rodzi!
Czym prędzej się wybierajcie,
do Betlejem pospieszajcie
przywitać Pana.

Poszli, znaleźli Dzieciątko w żłobie
z wszystkimi znaki danymi sobie.
Jako Bogu cześć Mu dali,
a witając zawołali
z wielkiej radości:

Ach, witaj, Zbawco, z dawna żądany,
cztery tysiące lat wyglądany,
na Ciebie króle, prorocy
czekali, a Tyś tej nocy
nam się objawił.

I my czekamy na Ciebie, Pana,
a skoro przyjdiesz na głos kapłana,
padniemy na twarz przed Tobą,
wierząc, żeś jest pod osłoną
chleba i wina.

Cicha noc

Cicha noc, święta noc,
pokój niesie ludziom ws
A u żłóbka Matka święta
czuwa sama uśmiechnięta
nad Dzieciątka snem (2x)

Cicha noc, święta noc,
pastuszkowie od swych
biegną wielce zadziwieni
za anielskich głosem pi
gdzie się spełnił cud. (2x)

Cicha noc, święta noc,
narodzony Boży Syn,
Pan wielkiego majestatu
niesie dziś całemu światu
odkupienie win. (2x)

Błogi czas, święty czas
niesie ludziom łaski łup
jasna gwiazda wiedzie
aby zbawienie odczuli,
do Dzieciny stóp. (2x)

Błogi czas, święty czas
weselmy się w Panu wr
Jezu, z *miłosierdzia Tw*
w głębinie serca naszę
łaska cieszy nas. (2x)

Błogi czas, święty czas
od niebiańskich płynie
bo Tve Jezu Narodzeni
przynosi ludziom zbawie
Jezu, króluj nam. (2x)

Lulajże, Jezuniu

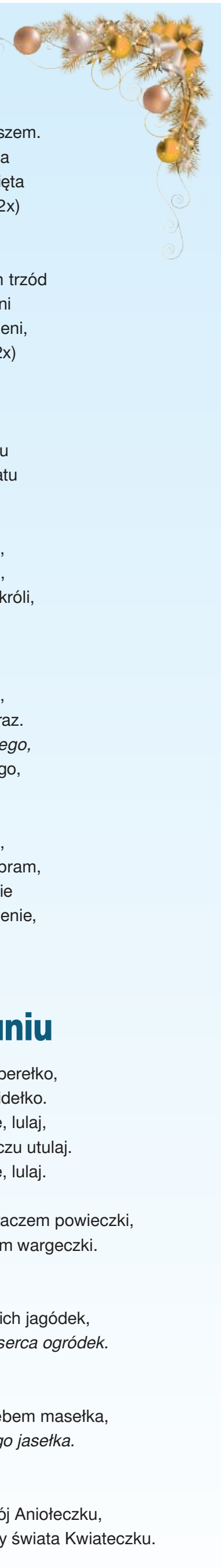
Lulajże, Jezuniu, moja p
lulaj ulubione me pieści
Lulajże, Jezuniu, lulajże
a Ty Go, Matulu, w płac
Lulajże, Jezuniu, lulajże

Zamknijże zmrużone p
utulże zemdlone tkanie
Lulajże, Jezuniu (...)

Dam ja Jezusowi słodki
pójdę z Nim w Mamuli s
Lulajże, Jezuniu (...)

Dam ja Jezusowi z chle
włożę ja kukiełkę w Jeg
Lulajże, Jezuniu (...)

Lulajże, piękniuchny m
Lulajże, wdzięczniuchny
Lulajże, Jezuniu (...).

Gdy się Chrystus rodzi

Gdy się Chrystus rodzi i na świat przychodzi,
ciemna noc w jasnościach promienistych brodzi.
Aniołowie się radują, pod niebiosa wyśpiewują.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Mówią do pasterzy, którzy trzód swych strzegli,
aby do Betlejem czem prędzej pobiegli.
Bo się narodził Zbawiciel, wszego świata Odkupiciel.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

O niebieskie duchy i postowie nieba,
powiedzcież wyraźniej, co nam czynić trzeba.
Bo my nic nie pojmujemy, ledwo od strachu żyjemy.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Idźcież do Betlejem, gdzie Dziecię zrodzone,
w pieluszki powite, w żłobie położone.
Oddajcie Mu pokłon boski, On ośodzi wasze troski.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

A gdy pastuszkowie wszystko zrozumieli,
zaraz do Betlejem czem prędzej pobieżeli.
I tak zupełnie zastali, jak im anieli zeznali.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Stanąwszy na miejscu, pełni zadumienia,
iż się Bóg tak zniżył do swego stworzenia.
Padli przed nim na kolana i uczcili swego Pana.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Nareszcie gdy pokłon Panu już oddali,
z wielką wesołością do swych trzód wracali.
Że się stali być godnemi Boga widzieć na tej ziemi.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Jezus malusieńki

Jezus malusieńki, leży nagusieńki,
płacze z zimna, nie dała mu Matusia sukienki.
Bo uboga była, rąbek z głowy zdjęła,
w który Dziecię owinąwszy, siankiem go okryła.
Nie ma kolebeczki ani poduszeczki,
we żłobie mu położyła siana pod główeczki.
Dziecina się kwili, Matusieńka lili,
w nóżki zimno, żłóbek twardy, stajenka się chyli.
Matusia truchleje, serdeczne łzy leje,
o mój Synu! Wola Twoja, nie moja się dzieje.
Przestań płakać, proszę, bo żalu nie zniosę,
dosyć go mam z męki Twojej, którą w sercu noszę.
Józefie starejki, daj z ogniem fajerki
grzać Dziecinę, sam co prędzej podpieraj stajenki.
Pokłon oddawajmy, Bogiem Go wyznajmy,
to Dzieciątko ubożuchne ludziom ogłaszaamy.

Z narodzenia Pana

Z narodzenia Pana dzień dziś wesół,
wyśpiewują chwałę Bogu żywioły!
Radość ludzi wszędzie słynie,
anioł budzi przy dolinie
pasterzy, co paśli pod borem woły!

Wypada wśród nocy ogień z obłoku!
Dumają pasterze w takim widoku.
Każdy pyta, co się dzieje,
czy nie świta, czy nie dnieje,
skąd ta łuna bije tak miła oku?

Ale gdy anielskie głosy słyszeli,
zaraz do Betlejem prosto bieżeli.
Tam witali w żłobie Pana,
poklękali na kolana
i oddali dary, co z sobą wzięli.

I my z pastuszkami dziś się radujmy,
chwałę z aniołami wraz wyśpiewujmy!
Bo ten Jezus z nieba dany
weźmie nas między niebiany,
tylko Go z całego serca miłujmy!

Gore gwiazda Jezusowi

Wół i osioł w parze służą przy żłobie, przy żłobie,
huczą, buczą delikatnej osobie, osobie.

Ref. Hejże ino dyny dyna, narodził się Bóg dziecina
w Betleem, Betleem.

Pastuszkowie z podarunki przybiegli, przybiegli,
wkoło szopę o północy obiegli, obiegli.

Ref. Hejże ino dyny dyna, narodził się Bóg dziecina...

Anioł Pański, sam ogłosił te dziwy, te dziwy,
Których oni nie słyszeli jak żywi, jak żywi.

Ref. Hejże ino dyny dyna, narodził się Bóg dziecina...

Anioł Pański kuranciki wycina, wycina,
Skąd pociecha dla człowieka jedyna, jedyna.

Ref. Hejże ino dyny dyna, narodził się Bóg dziecina...

Już Maryja Jezuleńka powiła, powiła,
nam wesele i pociecha stąd miła, stąd miła.

Ref. Hejże ino dyny dyna, narodził się Bóg dziecina...

FOT. ADOBE STOCK

Przybieżeli do Betlejem

Przybieżeli do Betlejem pasterze,
grając skoczno Dzieciąteczku na lirze.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Oddawali swe ukłony w pokorze
Tobie z serca ochotnego, o Boże!
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Anioł Pański sam ogłosił te dziwy,
których oni nie słyszeli jak żywi.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Dziwili się na powietrzu muzyce
i myśleli, co to będzie za Dziecię.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Któremu się wół i osioł kłaniają,
trzej królowie podarunki oddają.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

I anieli gromadami pilnują,
Panna czysta wraz z Józefem piastują.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Poznali go Messyjaszem być prawym,
Narodzonym dzisiaj Panem łaskawym.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi!

Pójdźmy wszyscy

Pójdźmy wszyscy do stajenki, do Jezusa i Panienki,
powitajmy Maleńkiego i Maryję, matkę Jego. (2x)

Witaj, Jezu ukochany, od patriarchów czekany,
od proroków ogłoszony, od narodów upragniony. (2x)

Witaj, Dzieciąteczko w żłobie, wyznajemy Boga w Tobie,
coś się narodził tej nocy, byś nas wyrwał z czarta mocy. (2x)

Witaj, Jezu nam zjawiony, witaj, dwakroć narodzony,
raz z Ojca przed wieków wiekiem, a teraz z matki człowiekiem. (2x)

Któż to słyszał takie dziwy, Tyś człowiek i Bóg prawdziwy,
Ty łączysz w Boskiej osobie dwie natury różne sobie. (2x)

Tyś świat stworzył, a świat Ciebie nie poznał, mając wśród siebie,
idziesz dla jego zbawienia, on Ci odmawia schronienia. (2x)

Za to u świata ubogich, ale w oczach Twoich drogich,
pastuszków, którzy czuwali, wzywasz, by Cię przywitali. (2x)

O szczęśliwi pastuszkowie! Któż radość waszą wypowie,
czego ojcowie żądali, wyście pierwsi oglądali. (2x)

Obietnica w raju dana dziś została wykonana,
Boże jakżeś miłosierny! W darach hojny, w słowach wierny. (2x)

Takeś świat ten umiłował, iżeś Syna nie żałował,
zesłałeś Go na cierpienia, od samego narodzenia. (2x)

O Jezu, nasze kochanie, czemu nad niebios mieszkanie,
przedkładasz nędzę, ubóstwo i wyniszczasz swoje Bóstwo? (2x)

Miłości to, Twoje dzieło, z miłości początek wzięło,
byś nas zrównał z aniołami, ponizasz się między nami. (2x)

Spraw to Jezu, Boskie Dziecię, niech Cię kochamy nad życie,
niech miłością odwiedzamy miłość, której doznawamy. (2x)

Święta Panno, Twa przyczyna, niech nam wyjedna u Syna,
by to Jego narodzenie zapewniło nam zbawienie. (2x)

niecodzienna

**Gazeta
Polska**

24-27 GRUDNIA 2020

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

Puste miejsca przy wigilijnym stole

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

Puste miejsca prz

Zabiegani, zaganiani, w przedświątecznym zakupowym szale. Prezenty kupowane często na ostatnią chwilę z przyciągającej oko klienta... sklepowej wyprzedaży. Jakże przyzwyczailiśmy się do takiej formy spędzania świąt Bożego Narodzenia. Przez wiele ostatnich lat, łamiąc się opłatkiem, życzyłem każdemu „chwili zatrzymania w tym całym świątecznym zabieganiu”. Zgodnie z zasadą: „uważaj, o co prosisz”, moje życzenia spełniły się w tym roku...

Piotr Łuczuk

Nie ulega wątpliwości, że Boże Narodzenie Anno Domini 2020 na długo pozostanie w naszej pamięci. W zasadzie pandemia koronawirusa naznaczyła całe żyjące w tym czasie pokolenie. Za kilkanaście, kilkadziesiąt, a może nawet i kilkaset lat o pandemii będą się uczyć dzieci naszych dzieci. O ile będą jeszcze dzieci... Bo jeśli na skalę globalną zwyciężą skrajne pomysły forsowane przez ruch wyzwolonych błyskawic, to czarno to wszystko widzę. Wróćmy jednak do meritum. Te święta Bożego Narodzenia z pewnością będą inne niż wszystkie inne. W związku z tym, że sami nie byliśmy w stanie nawet na chwilę zatrzymać się w codziennym zabieganiu, stało się tak, jakby ktoś wcisnął nam wszystkim przycisk z napisem „STOP”. Konsekwencją tego wszystkiego są święta tak kameralne, jak tylko można to sobie wyobrazić. Z wieloma członkami naszych rodzin nie spotkamy się ze względu na obostrzenia i odpowiedzialność za los drugiego człowieka. Z wieloma innymi też już się nie spotkamy, zdając sobie sprawę z tego, że ostatnie przedpandemiczne święta były dla nich rzeczywiście ostatnimi świętami. Nie ma chyba cienia przesady w stwierdzeniu, że teraz nic już nie będzie takie jak dawniej. Na wszystko i na wszystkich będziemy patrzeć przez pryzmat pandemii. Pozostaje tylko mieć nadzieję, że wyciągniemy z tej trudnej i bolesnej lekcji jakąś naukę. Że to wszystko, co teraz przeżywamy, i to, czego przeżywać już nie możemy – nie pójdzie na marne. Czego, korzystając z okazji, sobie i Wam, Drodzy Czytelnicy, życzę!

y wigilijnym stole

Dziś w „Niecodziennej Liście Przebojów” utwór niezwykły, dlatego pozwalam sobie na opatrzenie go nieco przydługim wstępem. „Kolęda dla nieobecnych” powstała w 1997 r. Poznałem ją w tym właśnie czasie, pochodzi z płyty „Moje kolędy na koniec wieku” Zbigniewa Preisnera. Od chwili wydania płyta ta towarzyszyła mojej rodzinie w każde święta Bożego Narodzenia, a także w okresie bezpośrednio je poprzedzającym. Przez te wszystkie lata wryła mi się w pamięć niemal każda nuta. Ktoś mógłby powiedzieć, że słuchanie tej samej płyty co rok jest nudne, jednak zderzenie z tekstami tych niezwykłych kolęd porusza za każdym razem tak samo (a może nawet bardziej, wraz z wiekiem).

Mam to szczęście, że nie znam
nikogo, kogo „Kolęda dla

nieobecnych” nie wzrusza. Utwór w wykonaniu Beaty Rybotyckiej to kwintesencja tęsknoty za tymi, których brakuje nam przy wigilijnym stole, gdy zdajemy sobie sprawę, że chcielibyśmy spędzić razem z nimi chociaż jeszcze kilka dni.

Ta pieśń stworzona przed ponad 20 laty to prorocstwo i kolęda na czas pandemii.

„A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz,
W jeszcze jedno Boże Narodzenie.
I choć przygaśł świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegoś głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj,
Wbrew tak zwanej ironii losu.

Daj nam wiarę, że to ma sens.
Że nie trzeba żałować przyjaciół.
Że gdziekolwiek są – dobrze im jest,
Bo są z nami choć w innej postaci.
I przekonaj, że tak ma być,
Że po głosach tych wciąż drży powietrze.
Że odeszli po to, by żyć,
I tym razem będą żyć wiecznie.

Przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat,
Żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole.
Jeszcze raz pozwól cieszyć się dzieckiem w nas,
I zapomnieć, że są puste miejsca przy stole.

A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz,
W jeszcze jedno Boże Narodzenie.
I choć przygaśł świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegoś głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj,
Wbrew tak zwanej ironii losu.

Przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat,
Żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole.
Jeszcze raz pozwól cieszyć się dzieckiem w nas,
I zapomnieć, że są puste miejsca przy stole”. **N**

Posłuchaj utworu:

#NaturaUzdrowia

Herbatki łagodzące skutki zjedzenia 12 potraw

Działają rozkurczowo na mięśnie gładkie jelit, pobudzają wydzielanie soku żołądkowego, przyspieszając przemianę materii, oraz chronią i regenerują przeciążoną wątrobę. Dzisiaj zioła i herbatki ziołowe, które sprawiają, że będziemy mogli bezkarnie spożywać wszystkie świąteczne potrawy.

Justyna **Pietrzykowska**, fitoterapeuta, dietetyk tradycyjnej medycyny chińskiej

Na start polecamy herbatkę na trawienie, szczególnie w przypadku dań mięsnych, tłustych pasztetów, kapusty, grochu czy generalnie bardzo obfitego posiłku. Warto sobie przygotować większą ilość mieszanki, którą możemy przechowywać w słoiku.

Pomagamy jelitom

Potrzebujemy: po 50 g krwawnika i owocu kopru włoskiego, po 30 g mięty i kminku. Warto też dodać 20 g korzenia lukrecji, o ile nie cierpimy na nadciśnienie. Pijemy 1 czubatą łyżeczkę mieszanki na 1 szklankę wrzątku po jedzeniu, do 3 razy dziennie. Przed użyciem można ilość przeznaczoną do zaparzenia rozdrobnić, np. w moździerzu, aby poprawić przenikanie substancji czynnych do naparu (chodzi zwłaszcza o nasiona kopru włoskiego, kminek i lukrecję). Istotnym składnikiem w tej recepturze jest owoc kminku, który zapobiega wzdęciom, przyspiesza trawienie oraz hamuje rozwój bakterii. Szczególnie osoby z chorobami dwunastnicy, żołądka i wątroby powinny go stosować jako dodatek do chleba, sosów, serów, zup, a nawet likierów. Z owoców kminku możemy także przygotować domową nalewkę, która wymaga tylko macerowania przez 10 dni 40 g owocu kminku, 200 g cukru i 1 l wódki. Pijemy kieliszek po posiłku szczególnie przy wzdęciach i niestrawnościach. Warto dodać, że kminek ma właściwości ogrzewające i najlepiej go stosować zimą, co szczególnie rekomenduje o tej porze roku tradycyjna medycyna chińska.

Jeżeli świąteczne przejedzenie zdarzy się również naszym mniejszym członkom rodziny, to oprócz herbatki z owoców kopru włoskiego czy anyżowej w literaturze znajdziemy przepis na następującą mieszankę: po 30 g kłącza tataraku, korzenia arcydzięgla, ziela drapacza lekarskiego oraz po 15 g ziela bazylii i owocu kopru włoskiego. Zaparzamy przez 15–20 min płaską łyżkę mieszanki, czekamy, aż trochę przestygnie, i koniecznie dodajemy łyżeczkę miodu lub ziołomiodu mniszkowego.

Profilaktycznie, zapobiegając niestrawnościom, możemy stosować także mieszanki przyprawowe do głównych posiłków w ilości 1/2 łyżki. Potrzebujemy po 1 łyżce liścia mięty, owocu kminku i kopru włoskiego, ziela krwawnika, liścia bobrka trójlistnego, ziela piołunu i bazylii, korzenia omanu, ziela centurii. Wszystkie

Ciekawe właściwości ma także gorzka pomarańcza. Zawiera ona m.in. dwie substancje – synefrynę i oktopaminę, które zwiększają metabolizm tłuszczów oraz zmniejszają łaknienie, a także pobudzają organizm, zwiększając jego wydolność.

składniki mielimy w młynku do kawy i przechowujemy w szczelnie zamkniętym słoiku.

Przyspieszamy przemianę materii

Na start receptura, która przyspiesza spalanie kalorii, a przy okazji zapewnia dobry nastrój. Potrzebujemy po 50 g ziela dziurawca, liścia mięty, korzenia prawoślazu, ziela krwawnika i owocu anyżu oraz 100 g rumianku. Wszystko dokładnie mieszamy i przechowujemy w szczelnie zamkniętym słoiku. Pijemy rano i wieczorem po 1 szklance naparu (1 łyżeczka mieszanki ziół zalana wrzątkiem na 1/2 godz.).

Dbając o szybką przemianę materii, nie zapominajmy o regularnym piciu zielonej herbaty. Ten popularny napój pochodzący z Azji ma nie tylko właściwości przeciwnowotworowe i przeciwmiażdżycowe. Z uwagi na występujące w nim polifenole naukowcy z Uniwersytetu Genewskiego udowodnili w 1999 r., że wyciąg z zielonej herbaty ma zdolność utleniania, czyli spalania kwasów tłuszczowych. Ciekawe właściwości ma także gorzka pomarańcza. Zawiera ona m.in. dwie substancje – synefrynę i oktopaminę, które zwiększają metabolizm tłuszczów oraz zmniejszają łaknienie, a także pobudzają organizm, zwiększając jego wydolność. W przyspieszeniu trawienia mogą nam także pomóc przyprawy kuchenne, które doskonale znamy: papryka chili, curry, czarny pieprz czy cynamon. Systematyczne przyjmowanie papryki chili może o 25 proc. przyspieszyć przemianę materii, a ponadto poprawić krążenie i osłabić apetyt na tłuste i słodkie dania. Natomiast curry, które zawiera kurkumę, zapobiega odkładaniu się tłuszczu. Pieprz czarny, stymulując receptory termiczne w naszym organizmie, uruchamia procesy termoregulacji i wzmożonej emisji ciepła, co w efekcie powoduje intensywniejsze spalanie i zużywanie tkanki tłuszczowej. Z kolei zgodnie z badaniami klinicznymi spożywanie 3 g cynamonu dziennie (ok. 1/4 łyżeczki) przez 8 tygodni poprawia poziom glukozy i lipidów, a w efekcie obniża masę ciała. Polecamy także lecytynę, która nie tylko usprawnia funkcje mózgu i układu nerwowego (pisaliśmy o niej przy okazji wsparcia koncentracji u naszych uczących się dzieci), lecz także ochronnie działa na wątrobę, wspiera leczenie chorób neurologicznych (alzheimer, parkinson) oraz usprawnia metabolizm i gospodarkę tłuszczową – obniża poziom złego cholesterolu LDL i pozostaje bez wpływu na poziom trójglicerydów i dobrego cholesterolu HDL.

Dbamy o wątrobę

Polecamy owoce ostropestu, które działają regeneracyjne poprzez odtruwanie i ochronę miąższu wątroby, a także pomagają w oczyszczaniu krwi. Ponadto

wspierają usuwanie kamieni wątrobowych i rozkład tłuszczów, uszczelniają naczynia krwionośne, odżywiają organizm, szczególnie w przypadku osób z zaburzoną wchłanianiem pokarmów, oraz wzmacniają nerki, trzustkę i układ nerwowy.

Ostropest szczególnie sprawdzi się przy uszkodzeniach wątroby przez trucizny (np. ostre zatrucie muchomorem), leki, używki (np. alkohol), chemiczne zanieczyszczenia oraz dodatki w pokarmach i napojach. Można go stosować pomocniczo również w leczeniu cukrzycy, szczególnie gdy towarzyszą jej objawy zaburzeń, takie jak depresja i rozdrażnienie, w leczeniu zaburzeń ginekologicznych, w leczeniu chorób skóry związanych z nieprawidłową pracą wątroby i nagromadzeniem toksyn. Zgodnie z wytycznymi WHO dobową dawkę silymaryny to 200–400 mg, zatem możemy kupić gotowe preparaty dostępne na rynku, zwracając uwagę na dawkę substancji czynnych.

Przypominamy, że preparaty z ziela mniszka lekarskiego, w szczególności napary z liści, łagodzą objawy schorzeń wątroby, ponieważ ją wzmacniają. Poprawiają trawienie oraz apetyt i są jednocześnie nieodłącznym elementem ziołowych kuracji odchudzających. Dodatkowo obniżają poziom cukru we krwi, więc są sprzymierzeńcem cukrzyków w początkowej fazie choroby. Warto dodać, że hamują również rozwój bakterii i grzybów. Zawarte w mniszku witaminy, sole mineralne, terpeny i kwasy organiczne oczyszczają krew, poprawiają krążenie i pracę mózgu. Obecność prowitaminy A, flawonoidów i kwasu foliowego reguluje pracę jajników i cyklu miesięczkowego. Mniszek lekarski ma także działanie antynowotworowe. Badania kliniczne przeprowadzone na Uniwersytecie Windsor w Kanadzie potwierdzają, że herbata z mniszka lekarskiego (napar z korzenia) wpływa na rozpad komórek rakowych w ciągu 48 godz., zacho-

wując jednocześnie w całości zdrowe komórki. Herbatki z liści mniszka pijemy 2–3 razy dziennie 10 min przed posiłkiem – 1 łyżka sproszkowanych ziół na 1 szklankę wrzątku. Do sporządzenia herbatki z korzenia mniszka, którą pijemy 3 razy dziennie, potrzebujemy z kolei 1 łyżki sproszkowanych korzeni, którą zalewamy na 25 min szklanką wrzątku i przykrywamy. Obie herbatki stosujemy naprzemiennie, tzn. jednego dnia pijemy napar z liści, a kolejnego napar z korzenia. Z kolei do przygotowania herbatki hamującej apetyt i zalecanej przy cukrzycy potrzebujemy po 1 szklance suszu ziela mniszka, liści pokrzywy oraz 2 szklanek suszonego liścia morwy białej. 1 łyżkę mieszanki zaparzamy przez 20 min szklanką wrzątku i pijemy 3 razy dziennie ok. 1/2 godziny po posiłku. Tak przygotowana herbata obniża poziom cukru we krwi, usuwa z organizmu szkodliwe metabolity oraz wspomaga pracę trzustki. **N**

#NiecodziennyWehikułCzasu

Jak robot z człowiekiem

Żyjemy w czasach błyskawicznego rozwoju sztucznej inteligencji. Moc obliczeniowa komputerów wzrasta z roku na rok, w szeregach armii służą coraz bardziej samodzielne maszyny, a urządzenia, z których korzystamy, odgadują nasze zachcianki. I tylko z tyłu głowy kołacze się obawa, że nadejdzie dzień, gdy zyskawszy samoświadomość, elektroniczni słudzy zbuntują się przeciw swoim panom i się nas pozbędą.

Łukasz **Czarnecki**

Lęk wywoływany przez szybki postęp technologiczny towarzyszy ludzkości od czasów rewolucji przemysłowej. Podobnie jak wszystkie trapiące społeczeństwo problemy znalazł on odbicie w kulturze, doprowadzając w XIX w. do narodzin nowego gatunku literackiego – fantastyki naukowej. Autorzy utworów zaliczanych od tego nurtu na kartach swoich książek zadawali pytania o wpływ techniki na ludzką kondycję. Tymczasem w świecie rzeczywistym angielski uczony Charles Babbage (1791–1871) pracował nad stworzeniem maszyny różnicowej – mechanicznego kalkulatora – i snuł wizję jeszcze bardziej zaawansowanego tworu – maszyny analitycznej, mającej być napędzaną przez silnik parowy sztucznym umysłem zdolnym do wykonywania skomplikowanych działań. Jakkolwiek oba projekty ostatecznie spełzły na niczym, idea sztucznej inteligencji została zasiana i pielęgnowana przez następne pokolenia naukowców, takich jak choćby Alan Turing (1912–1954), a miała wydać owoce w postaci narodzin informatyki. Wkrótce też wielcy twórcy SF zaczęli zadawać pytanie o to, w jaki sposób mogłaby wyglądać interakcja człowieka z urządzeniami zdolnymi do samodzielnego myślenia.

Czescy sztuczni ludzie

Wizja sztucznego człowieka podnoszącego rękę na swojego stwórcę jest jednak starsza od informatyki. Pierwsza ekspluatująca ten motyw opowieść powstała

ponad 400 lat temu w kręgu kultury żydowskiej. Mowa tu o legendzie o Golemie – ulepionym z gliny i ożywionym za pomocą magii posągu mającym w XVI w. broń praskich Żydów przed pogromami. Zadanie to stwór spełnił, ale gdy pogonił prześladowców narodu wybranego, obrócił swoją siłę przeciwko społeczności, która go stworzyła. Tylko interwencja jego wynalazcy – rabina Maharala – ocaliła praskie getto przed totalną zagładą. Tak więc stolica Czech stanowiła miejsce akcji pierwszej historii inspirowanej wszystkie późniejsze fabuły o buncie androidów. Jednak na tym nie kończy się wkład Pragi w dzieje fantastyki. O wiele ważniejszy element gatunku, uważany wręcz za jego ikoniczną składową, również ma swoje korzenie w ojczyźnie Husa i Szwejkę. Mowa tu o słowie „robot”, które, o czym niewiele już dzisiaj pamięta, wywodzi się właśnie z języka czeskiego. Jego wynalezienie zawdzięczamy Josefowi Čapkovi (1887–1945), a popularyzację jego bratu – Karlowi (1890–1938) i napisanej przez niego w roku 1920 sztuce „R.U.R.”, która opowiada o korporacji produkującej sztucznych ludzi. Roboty ze sztuki Čapka znacząco odbiegały od tych znanych nam dzisiaj. Przede wszystkim nie były maszynami, lecz wyhodowanymi w specjalnych fabrykach humanoidalnymi tworami biologicznymi. Pozbawione zdolności odczuwania emocji i własnej woli, były idealnymi robotnikami. Ich szerokie wykorzystanie w gospodarce wprowadziło ludzkość w nową złotą erę. Cieleśne automaty wykonywały posłuszenie wszystkie rozkazy, z rzadka tylko się zacinając, stając bez ruchu i zgrzytając zębami. Jednym słowem, świat dramatu był jedną wielką utopią. Ale do czasu, bo pewnego

pięknego dnia roboty podniosły bunt i wymordowały wszystkich ludzi. Tym sposobem Karl Čapek wprowadził do kultury popularnej topos, który pozostaje żywy po dziś, czego efektem jest choćby seria filmów o Terminatorze. Na dobrą sprawę grany przez byłego gubernatora Kalifornii android zabójca śmiało mógłby mówić, że jego dziadek był Czechem.

Prawa Asimova

Idea robotów, które w międzyczasie przemieniły się w elektroniczne humanoidy z metalu, została szybko podchwycona przez innych twórców. Szczególnie rozwinął ją urodzony w Rosji amerykański pisarz SF i biochemik Isaac Asimov (1920–1992), wynalazca słowa „robotyka”. Termin ten zrobił zawrotną karierę, stając się oficjalną nazwą realnie istniejącej nauki. Współcześnie można ją studiować na większości uczelni technicznych. Innym fundamentalnym wkładem Asimova w rozważania na temat sztucznej inteligencji były sformułowane przez niego trzy prawa robotyki. Dla klarowności naszego wykładu warto je tu przytoczyć. Oto one:

1. Robot nie może skrzywdzić człowieka ani przez zaniechanie działania dopuścić, aby człowiek doznał krzywdy.

Wizja sztucznego człowieka podnoszącego rękę na swojego stwórcę jest starsza od informatyki. Autorzy SF ostrzegali przed niebezpieczeństwami związanymi z rozwojem sztucznej inteligencji na długo przed jej faktycznym powstaniem.

2. Robot musi być posłuszny rozkazom człowieka, chyba że stoją one w sprzeczności z pierwszym prawem.
3. Robot musi chronić samego siebie, o ile tylko nie stoi to w sprzeczności z pierwszym lub drugim prawem.
Trzy wymienione wyżej przykazania w zamyśle ich twórcy miały stanowić sztywny gorset pojęciowy, krępujący wolną wolę myślących maszyn i zapobiegający zwróceniu się ich przeciwko ludzkości. Koncepcję tę Asimov rozwijał na kartach kolejnych swoich publikowanych od lat 40. XX w. utworów – opowiadań oraz powieści, które ostatecznie utworzyły cykl „Roboty”. Zaproponowane przez autora idee do dziś są rozważane przez informatyków i robotyków, którzy pracując nad rozwojem sztucznej inteligencji, szukają sposobu na zabezpieczenie się przed jej ewentualnym buntem.

Komputer sadysta

Odpowiedzi na pytanie o to, jak może zakończyć się stworzenie przez człowieka elektronicznego intelektu pozbawionego moralności, udzielił w roku 1967 na kartach opowiadania zatytułowanego „Nie mam ust, a muszę krzyczeć” pisarz Harlan Ellison (1934–2018). Akcja tego drastycznego utworu toczy się w bliżej nieokreślonej przyszłości. Ze wzmianek głównego boha-

tera jako narratora dowiadujemy się tylko, że na 109 lat przed opisywanymi wydarzeniami ludzkość została zmieciona przez atomowe głowice, które z silosów wystrzelił Afiliacyjny Superkomputer – potężny sztuczny umysł powstały wskutek połączenia się systemów komputerowych USA, ZSRR i Chin. Poszczególne części składowe AS zaprojektowano jako elektroniczne mózgi mające nadzorować uzbrojenie walczących ze sobą mocarstw. Niestety, wszystkie trzy superkomputery nawiązały ze sobą kontakt i złąły się w jeden potężny byt – wszechmocnego sztucznego boga, który zniszczył swoich twórców. Po unicestwieniu ludzkiej cywilizacji elektroniczne bóstwo staje jednak wobec problemu braku celowości dalszego istnienia. Odnajduje zatem piątkę ostatnich ocalałych przedstawicieli gatunku homo sapiens i sensem bytu czyni poddawanie ich torturom. I tak już od ponad wieku więźniowie są raz za razem miazdżeni fizycznie i psychicznie przez obdarzonego nieskończoną inwencją i nieograniczoną mocą sadystę. Nieszczęśnicy prowadzą życie, przy którym los dusz potępionych spotkanych u Dantego w trakcie wędrówki po piekle wydaje się miłymi wakacjami. Jedynym ich marzeniem jest śmierć, ale superkomputer odbiera im tę łaskę. Za pomocą manipulacji biologicznych przedłuża

życie swoich jeńców w nieskończoność, by wypróbować na nich kolejne sposoby zadawania cierpienia.

Nie będziesz czynił maszyn...

Jak widać z powyższych przykładów, autorzy SF tworzący w okresie uznawanym dziś za klasyczną epokę tego gatunku ostrzegali przed niebezpieczeństwami związanymi z rozwojem sztucznej inteligencji na długo przed jej faktycznym powstaniem. Na ile prawdopodobne są ich wizje? Tego, Drodzy Czytelnicy, dowiemy się raczej wcześniej niż później, bo od stworzenia w pełni samoświadomych elektronicznych umysłów dzieli nas niewiele. Nie będę zaskoczony, jeśli takie urządzenia powstaną w ciągu kilku najbliższych lat. Czy okażą się one sojusznikami naszego gatunku, czy jego nemezis, to już inna sprawa. Na pocieszenie dodam jednak, że dokonana przez komputery zagłada ludzkości nie jest jedyną opcją przewidywaną przez autorów SF. Frank Herbert (1920–1986) na kartach cyklu „Kroniki Diuny” zaprezentował wizję zupełnie odwrotną. Oto w przyszłości ludzkość buntuje się przeciwko sztucznej inteligencji i niszczy wszystkie komputery, czyniąc najświętszym przykazaniem słowa: „Nie będziesz czynił maszyn na podobieństwo ludzkiego umysłu”. **N**

#PodejrzaneZnatury

Odstraszacz elfów i anielskie chwasty

Zapewne większość z naszych Drogich Czytelników postawiła na swoim stole bardzo ostatnio modną gwiazdę betlejemską, a grupa miłośników roślin zimozielonych ozdobiła stroiki ostrokrzewem. Obie rośliny stały się w wielu częściach świata nierozdzielalnym symbolem Bożego Narodzenia i trudno sobie wyobrazić bez nich to zimowe święto.

dr Natalia **Osten-Sacken**, zoolog

Jednak jak to jest z większością roślin symboli, historia ich sięga daleko w czasy przedchrześcijańskie. I tak ostrokrzew w kulturze celtyckiej poświęcony był bogu światła, według ludowych wierzeń chroni przed piorunami, a posadzony przed domem pełni funkcję strażnika. W Szkocji z kolei gałązki ostrokrzewu służyły dawniej do odstraszania... niesfornych i źle wychowanych elfów. Wraz z nadejściem chrześcijaństwa zaczęły się oczywiście pojawiać legendy łączące tę świętą roślinę z najważniejszymi wydarzeniami nowej religii. Jedną z nich mówi, że ostrokrzew był kiedyś bardzo małą i zupełnie niepozorną roślinką. Jednak spotkał ją niezwykle zaszczyt i to właśnie pod jej pędami szukała schronienia Święta Rodzina uciekająca przed żołnierzami Heroda. W tym momencie stał się cud i jej drobne rzadkie listki zostały zastąpione wspinałymi, nietracącymi swojej urody przez cały rok i soczystymi zielonymi. Inna, angielska legenda podaje, że małe kolce na listkach ostrokrzewu to ciernie symbolizujące koronę cierniową, dlatego też rośliny te zwane są krzewami cierniowymi, zaś owoce, które były kiedyś białe, po śmierci Jezusa stały się czerwone od jego krwi.

Także z Wielką Brytanią związana jest historia najstarszego ostrokrzewu na Wyspach. Według legendy został on posadzony w dzisiejszym opactwie Glastonbury przez Józefa z Arymatei, który przybył na Wyspy w celu ich chrystianizacji.

W Polsce ten piękny krzew również znalazł swoich miłośników i coraz częściej w ogrodach można napotkać kilka odmian znoszących nasz klimat. Jeśli jednak jesteśmy wielbicielami jego pięknych zimowych owoców, to musimy zdawać sobie sprawę z jednego związanego z ostrokrzewem szczegółu. Otóż owoce tworzą się tylko na żeńskich okazach i aby zimową porą cieszyć się ich soczystą czerwienią, należy w ogrodzie zawsze sadzić zarówno męskie, jak i żeńskie osobniki. Należy też zawsze zachowywać ostrożność, szczególnie w przypadku dzieci, gdyż owoce ostrokrzewu, mimo że chętnie zjadane przez ptaki, są silnie trujące dla ludzi.

Drugą rośliną, bez której wielu z nas nie może sobie już wyobrazić świąt Bożego Narodzenia, jest poinsecja czy też wilczomlecz nadobny. Zwyczaj dekorowania domu poinsecją, czyli gwiazdą betlejemską, przybył do nas z Ameryki. Także w przypadku tej rośliny nie mogło zabraknąć wzruszającej legendy tłumaczącej jej związek z Bożym Narodzeniem. Wedle meksykańskiej historii biedna dziewczyna, której nie było stać na piękne kwiaty, chciała udekorować żłobek z okazji narodzin Chrystusa. Było jej wstyd, że nie może przynieść najpiękniejszych kwiatów nowo narodzonemu Bogu, dlatego siadła i gorzko zapłakała. Właśnie podczas tej chwili rozpacz objawił się jej anioł, który nakazał jej zebrać rosnące wokół zwykłe chwasty i udekorować nimi kościół. Dziewczyna posłusznie wykonała jego polecenie i napełniła chwastami swoje ponczo, a gdy dotarła do kościoła, okazało się, że zmieniły się one w najpiękniejsze gwiazdy betlejemskie! Dzięki swojej niezwyklej urodzie poinsecje szybko stały się bardzo popularne, choć początkowo uprawiano je na kwiaty cięte, gdyż jako doniczkowe nie radziły sobie z warunkami panującymi w domach.

Dopiero w 1963 r. w Norwegii wyhodowano odmianę, którą znamy i która jest produkowana i sprzedawana w milionach sztuk. Obecnie jest tak popularna, że doczekała się nawet swojego święta, a Międzynarodowy Dzień Poinsecji obchodzony jest 12 grudnia! Niezależnie jednak od tego, co postawicie Państwo na swoim świątecznym stole, mam nadzieję, że spełnią się przede wszystkim nasze piękne staropolskie życzenia: „Zdrowych, spokojnych świąt Bożego Narodzenia”. I że spełni się także ich druga część, czyli „Szczęśliwego nowego roku”, czego Państwu i sobie na ten nowy, 2021 rok z całego serca życzę. **N**

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

24-30/ ^{grudnia} 2020

Koncert
Koleń
w Telewizji
Republika

KONCERT KOLEŃ W TELEWIZJI REPUBLIKA

KONCERT, **CZWARTEK** 24.12, GODZ. 21.30, TV REPUBLIKA

Nie ma polskich świąt Bożego Narodzenia bez kolęd, nie mogło ich zabraknąć także w Telewizji Republika. Już w Wigilię najpiękniejsze polskie kolędy wykonają Józef Broda i jego muzykująca rodzina. Tego wieczoru usłyszą Państwo znane i lubiane kolędy, takie jak „Wśród nocnej

ciszy”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Anioł pasterzom mówił”. W trakcie koncertu widzowie będą również mieli okazję usłyszeć życzenia świąteczne w imieniu całej redakcji Telewizji Republika, które zostaną złożone przez redaktorów Tomasza Sakiewicza oraz Dorotę Kanię.

RYSZARD CZARNECKI
(europoseł PiS)

SOBOTA 26.12 godz. 19.00, TVP HISTORIA

Giganci historii – Sarmatyzm

Teleturniej o kulturze polskiej szlachty w XVI i XVII w. Prowadzą go znani dziennikarze sportowi Przemysław Babiarczyk i Maciej Kurzajewski. Quiz ma trzy rundy: najpierw odpowiada na pytanie uczestnik, który zgłosi się pierwszy, następnie wybiera się pytania o różnym stopniu trudności, jest to tzw. bitwa o punkty. Wreszcie finał z pytaniami specjalistycznymi. Na zwycięzcę czeka 20 tys. zł i tytuł giganta historii.

NIEDZIELA 27.12 godz. 10.35, TV TRWAM

Kolędowanie z Włodkiem Pawlikiem

Tradycyjne polskie kolędy w kościele św. Klemensa Hofbauera zaprezentuje znany polski kompozytor, autor muzyki filmowej i laureat nagrody Grammy Włodek Pawlik.

PONIEDZIAŁEK 28.12 godz. 10.55, TVP SPORT

Siatkarski memoriał im. Prezydenta Kaczyńskiego

We Wrocławiu w hali Orbita po raz pierwszy rozegrany zostanie dwudniowy memoriał dla uczczenia pamięci prezydenta Rzeczypospolitej Lecha Kaczyńskiego. To cenna inicjatywa nie tylko w wymiarze sportowym. Prócz gospodarzy, E-Winner Gwardii Wrocław, wezmą w nim udział m.in. kluby PlusLigi Cuprum Lubin i MKS Będzin. Pierwszy półfinał w poniedziałek o godz. 11, drugi o 13, mecz o trzecie miejsce i finał odbędą się następnego dnia o tych samych porach. Dodajmy, że pod koniec roku odbędą się dwa inne memoriały imienia prezydenta Kaczyńskiego – oba w Częstochowie. Jeden żeński, organizowany przez klub Częstochowianka, a drugi męski – organizowany przez klub Norwid.

DOKUMENTALNY

KRZYSZTOF KRAWCZYK – CAŁE MOJE ŻYCIE
PIĄTEK 25.12 GODZ. 21.00, TVP1

Życie Krzysztofa Krawczyka napisało emocjonujący scenariusz godny filmu fabularnego. Jednak niech pierwszym etapem podróży śladami artysty będzie obraz dokumentalny, który pozwoli nam jeszcze raz przejść wraz z nim przez życie, przywołując najważniejsze wspomnienia i emocje. Pół wieku na arenie, równie długa lista sukcesów, jak i porażek. Chwile wzlotów, upadków, momenty polskiej eksplozji popularności i amerykańskich niespełnionych snów o wielkiej karierze. Chwile, w których raz serce biło szybciej, raz niosło rozczarowanie, a raz wyrzuty sumienia.

PODRÓŻNICZY

ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 26.12 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Druga odsłona niezwyklej podróży z Nazaretu do Betlejem. Stefan Czerniecki zaprasza na odtworzenie trasy, jaką Święta Rodzina pokonywała na kilka dni przed urodzeniem Jezusa. W tej podróży przewodnikiem jest bl. Anna Katarzyna Emmerich. W drugiej i zarazem ostatniej części serii dowiemy się m.in., dlaczego św. Józef wybrał akurat tę podbetlejemską grootę. Skąd o niej wiedział? Jak dokładnie wyglądała? Kto jeszcze próbował pomóc Świętej Rodzinie w wędrówce? Naszej wyobraźni będą pomagać przepiękne krajobrazy Judei i Samarii.

DRAMAT HISTORYCZNY

CRISTIADA

NIEDZIELA 27.12 GODZ. 14.10, TVP HISTORIA

Historia o niezłomności wiary. Film bazuje na prawdziwych wydarzeniach, które miały miejsce w Meksyku w latach dwudziestych XX w. Kierowany przez prezydenta Plutarco Elías Callesa (Rubén Blades) rząd dąży do uniezależnienia państwa od wpływów Kościoła. Przeciwno restrykcyjnemu, antykatolickiemu prawu oraz krwawym rządów występują chrystusowcy. Czteroletnia wojna, zwana La Cristiada, pochłania wiele tysięcy ofiar. Film jest przedstawiony z punktu widzenia dowodzącego powstańczą armią gen. Enrique Gorostieta (Andy Garcia).

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl O nas jest głośno!

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:35 Józef i Maryja - dramat obyczajowy, Kanada 2016 09:10 Weź pieska na święta - film obyczajowy, USA 2019 10:50 Opowieści o kołędach - film dokumentalny, Wielka Brytania 2019 12:00 Wśród nocnej ciszy - koledy Telewizji Polskiej i Radia Plus z archikatedry oliwskiej 13:00 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy	06:05 Latający renifer - film familijny, Kanada/USA 2003 07:55 Pytanie na śniadanie 10:50 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:35 Gwiazdy w południe: Siedmiu wspaniałych - western, USA 1960, reż. John Sturges, wyk. Yul Brynner, Steve McQueen, Charles Bronson, Eli Wallach. Siedmiu kowbojów podejmuje się na pozór niewykonalnej misji - obrony meksykańskiej wioski przed bandą ściągającą haracze. 14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej 14:35 Kolo fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej 15:20 Rodzinka.pl (145) - serial 15:45 Rodzinka.pl (225) - serial 16:25 Bella i Sebastian 3 - film familijny, Francja 2017 18:00 Panorama 18:30 Gwiazdkowe marzenia - film obyczajowy, USA 2018	07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (891) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (2) - serial 13:40 Złodzieje (1) - serial 14:25 Detektywi (759) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 W krzywym zwierciadle: Witaj, Święty Mikołaju! - komedia, USA 1989 18:00 Koledy z Białegostoku 19:00 Fakty 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:50 Uwaga! 20:05 To właśnie miłość - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2003 22:50 Godziny szczytu 2 - komedia sensacyjna, USA 2001, wyk. Chris Tucker, Jackie Chan. Inspektor Lee z Królewskiej Policji Hongkongu i detektyw James Carter z wydziału policji Los Angeles, przybywają do Hongkongu na zasłużony urlop. Niemal natychmiast po przybyciu na miejsce, mają możliwość sprawdzenia się w największej sprawie w ich dotychczasowych karierach. 00:40 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005 02:45 Ścigana - thriller, Irlandia/USA 2011	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:55 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po - film animowany, USA 2010 08:30 Smerfy: Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2011 08:55 Pingwiny z Madagaskaru: Misja świąteczna - film animowany, USA 2005 09:15 Madagwiazdka - film animowany, USA 2009 09:45 Świętastyczne kolędowanie - film animowany, USA 2010 09:50 Pada Shrek - film animowany, USA 2007 10:30 Zawód Święty Mikołaj - komedia, USA 2001 12:30 Wielkie kolędowanie z Polsatem 15:45 Golec uOrkiestra. Kolędowanie z Janem Pawłem II w 100-lecie urodzin świętego 16:45 Wielkie kolędowanie z Polsatem 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern 22:15 Dlaczego on? - komedia, Kambodża/USA 2016 00:45 Co wiecie o swoich dziadkach? - komedia, USA 2017 02:50 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Rekolekcje adwentowe 08:00 Polska na dzień dobry 09:10 Wigilia w Telewizji Republika 10:10 Telezakupy 10:30 Starcie cywilizacji 10:55 Telezakupy 11:25 Za siódmą górą 12:10 Telezakupy 12:25 Koniec systemu 13:00 Telezakupy 13:25 Polska na dzień dobry 14:05 Telezakupy 14:20 Republika sztuki 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Rekolekcje adwentowe 16:00 Wigilia w Telewizji Republika 17:05 Za siódmą górą 17:40 Wigilia w Telewizji Republika 18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego 18:45 Prognoza pogody 18:55 Wigilia w Telewizji Republika 19:30 Transmisja pasterki z Bazyliki św. Piotra w Watykanie z udziałem papieża Franciszka 21:30 Koncert kołęd w Telewizji Republika 22:45 Poland Daily 22:55 Poland Daily - Weather 23:00 Poland Daily - Business 23:09 Poland Daily - Weather 23:10 Poland Daily - Culture 23:20 Poland Daily - History 23:30 Poland Daily - Travel 23:45 Za siódmą górą 00:25 Wigilia w Telewizji Republika 00:50 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego	07:55 Pytanie na śniadanie 11:35 Barwy szczęścia (2308) - serial 12:05 Dzieła, arcydzieła 12:15 Co niesie dzień 12:30 Polskie święta - mag. 13:00 M jak miłość (1541) - serial 13:50 Polskie święta - mag. 14:20 Wielki test. Święta Bożego Narodzenia - widowisko 15:40 Polskie święta - mag. 16:10 Koncert kołęd w Bazylice Katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie 17:00 Rodzinka.pl (262) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Koledy z Wilna (1) - koncert 18:40 Barwy szczęścia (2308) - serial 19:15 Koledy Śląska - koncert 19:40 Alert Covid 20:00 Polonia 24 20:30 Orędzie arcybiskupa Józefa Kupnego na Boże Narodzenie 20:35 Pogoda 20:45 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze 22:35 Józef i Maryja - dramat obyczajowy, Kanada 2016 00:00 Transmisja pasterki z sanktuarium Matki Bożej Królowej Polski w Szczyрку 01:30 Zakopower koleduje w Bukowinie - koncert 02:00 Polonia 24 02:30 Orędzie arcybiskupa Józefa Kupnego na Boże Narodzenie 02:35 Pogoda 02:45 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze
PO POŁUDNIU	13:50 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze 15:25 Koncert kołęd w Bazylice Katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie 17:00 Teleexpress 17:30 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze 19:15 Wiadomości 19:30 Transmisja pasterki z bazyliki św. Piotra w Watykanie z udziałem papieża Franciszka 21:00 Orędzie abp Józefa Kupnego na Boże Narodzenie 21:10 Gwiazdy koledują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej 22:10 Czekając na cud - dramat obyczajowy, USA 2004 23:55 Przetrawić święta - komedia romant., USA 2004 01:35 Rodzina na Gwiazdkę - film obyczajowy, Kanada/USA 2017	14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej 14:35 Kolo fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej 15:20 Rodzinka.pl (145) - serial 15:45 Rodzinka.pl (225) - serial 16:25 Bella i Sebastian 3 - film familijny, Francja 2017 18:00 Panorama 18:30 Gwiazdkowe marzenia - film obyczajowy, USA 2018 20:10 Ojciec rodziny - komediodramat, USA 2000, wyk. Nicolas Cage, Don Cheadle, Jeremy Piven, Téa Leoni 22:25 Uratujmy święta - film obyczajowy, Kanada 2018 00:05 Moje wielkie greckie wesela - komedia romantyczna, Kanada/USA 2002 01:45 Wybuchowa para - komedia sensacyjna, USA 2010	18:00 Koledy z Białegostoku 19:00 Fakty 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:50 Uwaga! 20:05 To właśnie miłość - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2003 22:50 Godziny szczytu 2 - komedia sensacyjna, USA 2001, wyk. Chris Tucker, Jackie Chan. Inspektor Lee z Królewskiej Policji Hongkongu i detektyw James Carter z wydziału policji Los Angeles, przybywają do Hongkongu na zasłużony urlop. Niemal natychmiast po przybyciu na miejsce, mają możliwość sprawdzenia się w największej sprawie w ich dotychczasowych karierach. 00:40 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005 02:45 Ścigana - thriller, Irlandia/USA 2011	18:50 Wydarzenia 19:20 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern 22:15 Dlaczego on? - komedia, Kambodża/USA 2016 00:45 Co wiecie o swoich dziadkach? - komedia, USA 2017 02:50 Tajemnice losu - pr. rozryw.	21:30 Koncert kołęd w Telewizji Republika 22:45 Poland Daily 22:55 Poland Daily - Weather 23:00 Poland Daily - Business 23:09 Poland Daily - Weather 23:10 Poland Daily - Culture 23:20 Poland Daily - History 23:30 Poland Daily - Travel 23:45 Za siódmą górą 00:25 Wigilia w Telewizji Republika 00:50 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego	20:30 Orędzie arcybiskupa Józefa Kupnego na Boże Narodzenie 20:35 Pogoda 20:45 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze 22:35 Józef i Maryja - dramat obyczajowy, Kanada 2016 00:00 Transmisja pasterki z sanktuarium Matki Bożej Królowej Polski w Szczyрку 01:30 Zakopower koleduje w Bukowinie - koncert 02:00 Polonia 24 02:30 Orędzie arcybiskupa Józefa Kupnego na Boże Narodzenie 02:35 Pogoda 02:45 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze
WIECZOREM	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Syria. Z serca pustyni 09:00 Na zdrowie 09:25 Mój sekretny przyjaciel - opowieść o Aniele Stróżu 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Mysłąc Ojczyzna 11:35 Gdy Jezus rodzi się w Łątku 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 12:50 Wyszyński - historia 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Bieg życia 16:15 Święty Mikołaj - historia prawdziwa 17:10 Akademia pro-life 17:15 Słowo życia 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Życzenia bożonarodzeniowe 18:20 Kędyż go szukać, czyli pastorałki z gwiazdami 19:05 Mały pasterz 19:30 Opowieść wigilijna 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Życzenia bożonarodzeniowe 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Życzenia bożonarodzeniowe 21:30 Paweł VI, papież czasów burzy 23:15 Koledy i pastorałki w wykonaniu zespołu Nazaret	06:50 Był taki dzień: 24 grudnia 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:10 Święta z sąsiedztwa. Joanna Beretta Molla - dok. 07:55 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (5) - dok. 08:55 Megaloty - historia sprzed 5500 lat - dok. 10:05 Okrasa łamie przepisy 10:40 Litewskie drogi „Potopu” - dok. 11:20 Pani spod szóstki - dok. 12:10 Pan Am: Crossing the Pacific (1) - dok. 13:15 Kuchnia Jagiellonów 13:40 Biblia - Jezus (1) - serial 14:30 Giuseppe w Warszawie - komedia wojenna, Polska 1964 16:15 Klercy w komunistycznej armii - dok. 17:05 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze 18:00 Tajemnice początków Polski. Krzyż i korona - dok. 19:05 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze 20:00 Historia w postaciach zapisana 22:05 Giganci historii: Wawel królów polskich - od Bolesława Szczodrego do Zygmunta III - teleturniej 22:55 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger, Bernard Ładysz 01:15 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 20:03 Gość „Wiadomości” 20:15 Minęła dwudziesta 21:00 Serwis Info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:32 W akcji 23:50 Serwis info 00:03 Wiadomości	06:00 Zatrzymać wodę, czyli mała retencja w mieście - film dok., Polska 1995 06:35 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy, Polska 1974, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn. Trzej przyjaciele, Karol, Maks i Moryc, zakładają fabrykę w Łodzi, chcąc jak najszybciej dorobić się fortuny. 10:00 Nad Niemnem (1) - film obyczajowy, Polska 1986 11:40 Nad Niemnem (2) - film obyczajowy, Polska 1986 13:45 Nigdy nie mów nigdy - komedia obyczajowa, Polska 2009 15:55 Stawka większa niż życie (3) - serial 17:15 Stawka większa niż życie (4) - serial 18:50 Wesołych świąt - komedia obyczajowa, Polska 1977. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia dwóch pracowników Lasów Państwowych otrzymuje polecenie wyjazdu ciężarówką do Warszawy i sprzedania ładunku choinek. 20:00 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999 23:50 Ballada o Januszku (3) - serial 01:00 Ballada o Januszku (4) - serial 02:20 Boża podszewka (12) - serial	07:00 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial 08:40 Tamte lata, tamte dni - mag. 09:20 Magiczne drzewo - film fantasy, Polska 2008 11:00 Jan Serce (10) - serial 12:40 Trzeci punkt widzenia - pr. publ. 13:20 William Holden, między światłem a cieniem - dok. 14:30 Daleko na północy - film animowany, Francja 2015 16:05 Kolęda domowa - mag. 16:30 Pan Smith jedzie do Waszyngtonu - komediodramat, USA 1939. Po śmierci jednego z senatorów, jego koledzy partyjni szukają następcy, który w parlamencie zajmie miejsce zmarłego. Ponieważ wszyscy politycy są regularnie korumpowani przez milionera Jima Taylora, chcą wybrać człowieka, którym łatwo będzie manipulować i który będzie przyszywał oczy na wszechobecną korupcję. 18:45 Którędy po sztukę - mag. 19:00 David Copperfield (1) - serial 20:00 1900: Człowiek legenda - dramat obyczajowy, Włochy 1998 22:55 Scena muzyczna: Angelika Korszyńska-Górny: Koledy trzech narodów - koncert 00:00 Na wschód od Hollywood: Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie - komediodramat, Włochy 2016 01:35 Kolęda domowa - mag.	06:00 Nash Bridges (47) - serial 07:00 Nash Bridges (48) - serial 07:55 Lombard. Życie pod zastaw (5) - serial 08:40 Lombard. Życie pod zastaw (6) - serial 09:30 Lombard. Życie pod zastaw (274) - serial 10:25 Oz: Wielki i potężny - film fantasy, USA 2013 12:45 Biały Kieł - film przygodowy, USA 1991, reż. Randal Kleiser, wyk. Ethan Hawke, Klaus Maria Brandauer, Seymour Cassel. Alaska, druga połowa XIX w. Trwa gorączka złota. Jeden z poszukiwaczy złota, Jack, przybywa nad Klondike, by przejąć odziedziczoną po ojcu ziemię zasobną w złoto. 14:45 Szcześliwego Nowego Roku - komedia romantyczna, Słowacja/Czechy 2019 16:35 Świąteczna historia - komedia romantyczna, USA 2016 18:15 Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2009 20:00 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy 1999 22:00 Czarownica - film fantasy, Wielka Brytania/USA 2014 23:50 Człowiek w żelaznej masce - film kostiumowy, Wielka Brytania/USA 1998, wyk. Leonardo DiCaprio 02:25 Wielkie wakacje - komedia, Francja/Włochy 1967

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:

06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica

NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Miłość na święta
godz. 0.35Gambit, czyli jak ograć króla
godz. 21.55Ostatni smok
godz. 15.05Co wiecie o swoich dziadkach?
godz. 22.10Za siódmą górą
godz. 21.00U Pana Boga za piecem
godz. 21.35

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach

08:00 „Gdy się Chrystus rodzi...” - kolędy na Jasnej Górze

10:00 Święta pachnące miłością - film obyczajowy, Wielka Brytania 2019

11:55 Transmisja uroczystego błogosławieństwa Urbi et Orbi z Watykanu w Boże Narodzenie

12:45 Kolędy pod wspólnym niebem - koncert

13:35 Rodzina na Gwiazdkę - film obyczajowy, Kanada/USA 2017

15:15 Wyjście awaryjne - komedia, Polska 1982

17:00 Teleexpress

17:20 Pogoda

17:30 Gwiazdy koledują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej (1)

18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.

19:25 Sport

19:30 Wiadomości

20:05 Pogoda

20:15 Osiecka (1) - serial

21:00 Krzysztof Krawczyk - całe moje życie - film dokumentalny, Polska 2020

23:00 Poszukiwany, poszukiwana - komedia, Polska 1972

00:35 Miłość na święta - film obyczajowy, USA 2017, reż. Kevin Fair

02:15 Czekając na cud - dramat obyczajowy, USA 2004

07:00 Pomocnik Świętego Mikołaja i magiczne płatki śniegu - film animowany, Belgia/Francja 2013

08:25 Oredzie arcybiskupa Józefa Kupnego na Boże Narodzenie

08:40 Piesek pod choinkę - komedia, USA 2016

10:20 Bella i Sebastian 3 - film familijny, Francja 2017

12:00 Gwiazdy w południe: Muły siostry Sary - western, Meksyk/USA 1970

14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej

14:35 Kolo fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej

15:15 Postaw na milion: Odcinek świąteczny - teleturniej

16:20 Paddington - film familijny, Francja/Wielka Brytania 2014

18:00 Panorama

18:25 Świąteczna zamiana - komedia, USA 2007

20:10 Legalna blondynka 2 - komedia, USA 2003

21:55 Gambit, czyli jak ograć króla - komedia kryminalna, USA 2012.

Harry Deane planuje okraść jednego z najbogatszych ludzi świata. Do pomocy potrzebna mu jest piękna kobieta. Gdy poznaje Nicole, sam się w niej zakochuje.

23:35 Radosne święta - komedia, Kanada 2019

01:10 Uratujmy święta - film obyczajowy, Kanada 2018

07:05 Kolędy z Białegostoku

08:05 Ekspres polarny - film animowany, USA 2004

10:00 Potop (1) - film historyczny, Polska 1974

13:15 Podróż do wnętrza Ziemi - film przyg., USA 2008

15:05 Ostatni smok - film przygodowy, USA 1996. Ocalony przez smoka książę staje się złym i bezwzględnym królem, którego dotychczasowy przyjaciel, rycerz Bowen, próbuje obalić.

17:20 Pingwiny z Madagaskaru - film animowany, USA 2014

19:00 Fakty

19:20 Uwaga! Koronawirus

19:30 Sport

19:40 Pogoda

19:50 Uwaga!

20:05 Królowna Śnieżka i Łowca - baśń filmowa, USA 2012

22:45 Godziny szczytu 3 - komedia sensacyjna, Niemcy/USA 2007.

00:35 Inspektor Lee z pomocą Detektyw Jamesa Cartera muszą zmierzyć się z chińską Triadą we Francji.

00:35 Złotodziób - film sensacyjny, USA 1990. Partner doświadzonego detektywa ginie w trakcie akcji. Na jego miejsce zostaje przydzielony nowicjusz.

02:55 Masz wiadomość - komedia romantyczna, USA 1998

05:25 Telezakupy TV Okazje

06:00 Nowy dzień

07:30 Artur ratuje Gwiazdkę - film animowany, Wielka Brytania/USA 2011

09:35 Smerfy: Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2011

10:05 Madagwiazdka - film animowany, USA 2009

10:30 Pada Shrek - film animowany, USA 2007

11:15 Golec uOrkiestra. Kolędowanie z Janem Pawłem II w 100-lecie urodzin świętego - koncert

12:05 Święty Mikołaj z 34. ulicy - film familijny, USA 1994

14:35 Dirty dancing - film muzyczny, USA 1987

16:40 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990

18:50 Wydarzenia

19:20 Gość „Wydarzeń”

19:45 Sport

19:55 Pogoda

20:00 Dziadek do orzechów i cztery królestwa - film przygodowy, USA 2018

22:10 Co wiecie o swoich dziadkach? - komedia, USA 2017, reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Mel Gibson, John Lithgow. Brad i Dusty muszą oporać się ze swoimi natrętnymi ojcami podczas świąt Bożego Narodzenia.

00:20 Dlaczego on? - komedia, Kambodża/USA 2016

02:55 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry

08:00 Polska na dzień dobry

09:10 Telezakupy

09:25 Święta Bożego Narodzenia w Telewizji Republika

10:10 Telezakupy

10:40 Za siódmą górą

11:25 Telezakupy

11:40 Republika sztuki

12:00 Transmisja uroczystego błogosławieństwa Urbi et Orbi z Watykanu

12:45 Polska na dzień dobry

13:20 Telezakupy

14:05 Film - Zapomniane męczeństwo

15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego

15:20 Film - Rzeka życia

16:50 Za siódmą górą

17:10 Republika sztuki

17:40 Święta Bożego Narodzenia w Telewizji Republika

18:30 Dzisiaj - serwis inform.

18:50 Sport w Republice

18:55 Prognoza pogody

19:00 Koncert kolęd w Telewizji Republika

20:30 Geopolityczny tygiel

21:00 Specjaliści od wszystkiego

21:30 Republika sztuki

22:00 Poland Daily

22:10 Poland Daily - Weather

22:15 Poland Daily - Business

22:22 Poland Daily - Weather

22:25 Święta Bożego Narodzenia w Telewizji Republika

22:50 Dzisiaj - serwis inform.

23:05 Sport w Republice

23:10 Prognoza pogody

23:20 Poland Daily - Culture

07:55 „Śpiewajcie Aniołowie” - świąteczna pocztówka z Wilna

09:15 Koncert kolęd w bazylice katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie

10:05 W pustyni i w puszczy (1) - serial

11:00 W pustyni i w puszczy (2) - serial

11:55 Transmisja mszy świętej z kościoła św. Rafała Archaniola w Wilnie

13:10 Gwiazdy koledują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej (1)

14:10 M jak miłość (1542) - serial

15:00 Mikołaj i spółka - film familijny, Belgia/Francja 2017

16:40 Koncert kolęd w bazylice katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie (2)

17:30 Dziennik regionów

17:50 „Prowadź mnie, mój Aniele” - świąteczna pocztówka z Wilna

19:00 Teatr Telewizji: Helskie dzwony

19:30 Agatka (13) - serial

19:45 Kolęda domowa

20:00 Polonia 24

20:20 Pogoda

20:25 Sport

20:35 Na dobre i na złe (787) - serial

21:35 U Pana Boga za piecem - komedia, Polska 1998

23:15 Świętokrzyskie kolędowanie

00:15 Krzysztof Krawczyk - całe moje życie - dok.

19:00 Teatr Telewizji: Helskie dzwony

19:30 Agatka (13) - serial

19:45 Kolęda domowa

20:00 Polonia 24

20:20 Pogoda

20:25 Sport

20:35 Na dobre i na złe (787) - serial

21:35 U Pana Boga za piecem - komedia, Polska 1998

23:15 Świętokrzyskie kolędowanie

00:15 Krzysztof Krawczyk - całe moje życie - dok.

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Zatraskana kolęda - pokój dla niepodległej - koncert

08:45 Mały pasterz - film anim.

09:10 Święty na każdy dzień

09:15 Duc in altum

09:30 Msza święta

10:30 Życzenia bożonarodzeniowe

10:35 Magia świąt - film familijny

12:00 Anioł Pański z przesłaniem Ojca Świętego i błogosławieństwem Urbi et Orbi

12:30 Koncert „Pierwsza gwiazdka nad Trzebinia”

14:30 Kantata „Cicha noc”

15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia

15:20 Kantata „Anioł pasterzom mówił”

15:40 Narodzenie Chrystusa - Nadzieja ludzkości

16:05 Życzenia bożonarodzeniowe

16:10 Koncert życzeń

17:00 Życie z pasją

17:30 Boże Narodzenie w Krainie Jezior

18:00 Anioł Pański

18:05 „Bóg się rodzi”. Koncert kolęd i pastorałek

19:20 Życzenia bożonarodzeniowe

19:30 Brat Franciszek: Pan się narodził

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Życzenia bożonarodzeniowe

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Informacje dnia

21:40 Boże Narodzenie w zamku - komedia romantyczna, USA 2019

23:20 Ziemia Obiecana (117) - serial

00:00 Msza święta

06:55 Był taki dzień: 25 grudnia

06:55 Wszystkie kolory świata

08:00 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy (1)

09:00 O zwierzętach i ludziach - film dokumentalny, Polska 2019

10:05 Korfanty - film dokumentalny, Polska 2020

11:10 Akademia Pana Kleksa: Przygoda księcia Mateusza (1) - film przygodowy, ZSRR/Polska 1983

12:45 Tajemnice Paryża: Katedra Notre Dame

13:45 Biblia - Jezus (2) - serial

14:40 Zezowate szczęście - komedia obyczajowa, Polska 1960

16:35 Kuchnia Jagiellonów

17:05 Wojna światów - film dokumentalny, USA 2018

18:10 Janosik - film przygodowy, Polska 1974

20:30 Historia w postaciach zapisana: Niezwykłe dzieje Joanny d'Arc

22:40 Cristiada - dramat historyczny, Meksyk 2012. Film opowiada o prawdziwych zdarzeniach, jakie miały miejsce w Meksyku lat 20. XX wieku, kiedy to chrystusowcy walczyli z restrykcyjnym i krwawym reżimem państwa.

01:05 Bitwa o Dom Katolicki. Wydarzenia Zielonogórskie 1960 roku - film dokumentalny, Polska 2017

02:10 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy (2)

08:00 Serwis info

08:09 Poranek TVP Info

08:30 Serwis info, pogoda

08:39 Poranek TVP Info

09:00 Serwis info, pogoda

09:15 Salon dziennikarski

10:00 Serwis info

10:11 Pogoda info

10:15 Poranek TVP Info

10:30 Serwis info

10:50 Pogoda info

11:00 Serwis info weekend

12:00 Serwis info weekend

12:25 Pogoda info

12:30 Serwis info weekend

13:00 Serwis info weekend

13:23 Pogoda info

13:29 Serwis info weekend

14:00 Serwis info weekend

14:22 Pogoda info

14:29 Serwis info weekend

16:00 Panorama info

16:50 Pogoda info

17:00 Teleexpress

17:15 Teleexpress extra

17:32 Studio Wschód

18:00 Panorama

18:16 Serwis info weekend

18:30 Kobięcym okiem

19:18 Serwis info weekend

19:30 Wiadomości

19:58 Gość „Wiadomości”

20:13 Minęła dwudziesta

21:00 Nie da się ukryć

21:28 Flesz info wieczór

21:40 Studio LOTTO

21:50 Studio Polska

23:30 Info wieczór

00:00 Wiadomości

00:28 Gość „Wiadomości”

00:55 Salon dziennikarski

01:50 Minęła dwudziesta

06:00 Fetysz - komedia obyczajowa, Polska 1984

07:50 Stawka większa niż życie (1) - serial

09:00 Stawka większa niż życie (2) - serial

10:20 Górskie kolejki linowe - film dok., Polska 1950

10:40 Szatan z siódmej klasy - film przygodowy, Polska 1960

12:55 Rzeczpospolita babska - komedia, Polska 1969, wyk. Aleksandra Zawieruszczyńska, Irena Karel, Krystyna Sienkiewicz, Jan Machulski. Perypetie dwóch grup żołnierzy - kobiecej i męskiej - zdemobilizowanych z Ludowego Wojska Polskiego. Choć kobiety są już w cywilu, porucznik Krystyna nadal utrzymuje wśród nich rygor wojskowy. Początkowa zawzięta rywalizacja obu grup z czasem przeradza się we współpracę

15:00 Podejrzeni zakochani - komedia romantyczna, Polska 2013

17:25 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981

20:00 Sztoś - film sensacyjny, Polska 1997

22:00 Poranek kłoty - komedia, Polska 2001

23:55 Wesole - komediodramat, Polska 2004

02:05 Kroll - film sensacyjny, Polska 1991

07:00 Kolędy Śląska

07:50 Kolęda domowa: Na jazzowo

08:10 Trzej królowie - film krótkometrażowy, Polska 2014

08:20 Wigilia w lesie - film dla dzieci, Polska 1996

09:35 Kolęda domowa: Na ludowo

09:55 Obraz - film animowany, Belgia/Francja/Kanada 2011

11:25 Scena muzyczna: Angelika Korszyska-Górny: Kolędy trzech narodów

12:30 Lawrence z Arabii (1) - dramat przygodowy, Wielka Brytania 1962

14:20 Kolęda domowa: Operowa

14:30 Orfeusz i Eurydyka - film krótkometrażowy, Polska 1961

14:55 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981

17:15 Czarodziej z kulis - film dokumentalny, Belgia 2016

19:00 David Copperfield (2) - serial

20:00 Małe kobiety - dramat obyczajowy, USA 1994

22:10 Pat Garrett i Billy Kid - western, Meksyk/USA 1973

00:05 Teraz animacje!

00:30 Kolęda domowa: Na jazzowo

00:40 Kolęda domowa: Na ludowo

00:50 Kolęda domowa: Operowa

01:05 Kino nocne: Księstwo - dramat obyczajowy, Polska 2011

06:50 Nash Bridges (49) - serial

07:45 Najpiękniejsze baśnie: Dziadek do orzechów - baśń filmowa, Niemcy 2015

08:50 Alicja po drugiej stronie lustra - film fantasy, Wielka Brytania/USA 2016

10:50 Przygoda na Antarktydzie - film przygodowy, USA 2006

13:00 7 krasnoludków - Las to za mało! - komedia, Niemcy 2006

14:40 Czarownica - film fantasy, Wielka Brytania/USA 2014

16:25 Królewskie święta - komedia, USA 2014, wyk. Lacey Chabert, Stephen Hagan, Jane Seymour. Książę Leopold, dziedzic tronu Cordinii, pragnie poślubić Emily Taylor - prostą szwaczkę z Filadelfii. Jednak inne plany co do przyszłości mężczyzny ma jego matka - królowa Isadora.

17:55 Księga dżungli - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2016

20:00 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - komedia, Francja/Niemcy 2002, wyk. Gérard Depardieu, Christian Clavier

22:00 Moje skarby - komedia, Francja 2017

23:30 Sztoś 2 - komedia sensacyjna, Polska 2011

01:20 Castle 2 (28) - serial

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Ostatni pasażer
godz. 23.00

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
08:00 Rok w ogrodzie
08:25 Rok w ogrodzie extra
08:45 Pełnosprawni
09:05 Prywatne życie zwierząt
09:35 Gwiazdy kołędują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej (1)
10:25 Kolędowanie na Świętym Krzyżu - koncert
10:55 K-9: Pies, który uratował święta - film familijny, USA 2013
12:35 Miłość na Gwiazdkę - film obyczajowy, USA 2017
14:05 Z pamięci
14:15 Święta wśród dzikiej przyrody - film dok., Austria 2018
15:20 Poszukiwany, poszukiwana - komedia, Polska 1972
17:00 Teleexpress
17:30 Uwierz w Świętego Mikołaja (1) - świąteczny koncert
18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:15 Osiecka (2) - serial
21:15 Dzień dobry, Kocham Cię - komedia romantyczna, Polska 2014
23:00 Ostatni pasażer - thriller, Wielka Brytania 2013
00:45 Weź pieska na święta - film obycz., USA 2019
02:20 Miłość na Gwiazdkę - film obyczajowy, USA 2017

Wybuchowa para
godz. 22.05

TVP 2

07:50 Gorące święta - film familijny, USA 2012
09:30 Paddington - film familijny, Francja/Wielka Brytania 2014
11:10 Rodzinny ekspres
11:40 Gwiazdy w południe: Przygody barona Münchhausen - komedia przygodowa, Wielka Brytania/RFN 1988
14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej
14:35 Kóło fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej
15:25 Szansa na sukces. Opole 2021
16:25 Pomocnik Świętego Mikołaja i magiczne płatki śniegu - film animowany, Belgia/Francja 2013
17:50 Panorama
18:00 Pogoda
18:25 Wymarzone święta - film obyczajowy, USA 2018
20:00 Szalona trzydziestka zespołu Boys (1) - koncert
21:00 Szalona trzydziestka zespołu Boys (2) - koncert
22:05 Wybuchowa para - komedia sensacyjna, USA 2010
00:00 Agent Roy wplątuje atrakcyjną June w niebezpieczną intrygę. Razem muszą uciekać przed ścigającymi ich terrorystami.
01:55 Wyścig z czasem - thriller, USA 2003
01:55 Gambit, czyli jak ograć króla - komedia kryminalna, USA 2012

Masz wiadomość
godz. 15.05

TVN

07:45 Kosmiczny wykop - serial anim.
08:00 Kosmiczny wykop - serial anim.
08:20 Mój przyjaciel delfin - film familijny, USA 2011
10:25 Potop (2) - film historyczny, Polska 1974
13:15 Podróż na tajemniczą wyspę - film przygodowy, USA 2012
15:05 Masz wiadomość - komedia romantyczna, USA 1998, reż. Nora Ephron, wyk. Meg Ryan, Tom Hanks, Parker Posey, Jean Stapleton. Kathleen Kelly prowadzi małą księgarnię w Nowym Jorku. Jej biznes zostaje zagrożony przez powstającą po drugiej stronie ulicy olbrzymią księgarnię sieci FoxBooks. Kobieta postanawia walczyć o swoje.
17:25 Kolekcja smaków - mag.
18:00 Totalne remonty Szelągowskiej - wydanie specjalne
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 #TVNpomagamysobie
20:05 Holiday - komedia romantyczna, USA 2006
22:55 Złe mamuśki 2: Jak przetrwać święta - komedia, Chiny/USA 2017
01:00 To właśnie miłość - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2003

Gwiezdne wojny...
godz. 13.20

POLSAT

06:55 Scooby-Doo i Król Goblinów - film animowany, USA 2008
08:30 Ewa gotuje - mag.
09:00 W głowie się nie mieści - film animowany, USA 2015
11:00 Gdzie jest Nemo? - film animowany, USA 2003. Błazenek Nemo zostaje porwany. Jego tata Marlin wyrusza na poszukiwania synka. Pomaga mu zapominalska Dory.
13:20 Gwiezdne wojny: Przebudzenie Mocy - film SF, USA 2015. Najwyższy Porządek, który powstał na gruzach pokonanego 30 lat wcześniej złośliwego Imperium, próbuje podbić resztę galaktyki. Przeciwstawiają mu się jedynie członkowie Ruchu Oporu.
16:15 Ant-Man - film SF, USA 2015
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Iron Man 3 - film SF, Chiny/USA 2013.
22:55 Point Break - na fali - film sensacyjny, Niemcy/Chiny/USA 2015. Banda nieuchwytnych przestępców od lat napada na banki. Trop prowadzi policję do grupy surferów.
01:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Polityczna kawa
godz. 12.00

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
08:00 Polska na dzień dobry
09:05 Za siódmą górą
09:40 Republika sztuki
10:05 Za siódmą górą
10:30 Geopolityczny tygiel
10:50 Telezakupy
11:25 Polska na dzień dobry
12:10 Telezakupy
12:40 Specjaliści od wszystkiego
13:00 Telezakupy
13:30 Film na sobotę - Rzeka życia
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Republika sztuki
15:55 Telezakupy
16:10 Starcie cywilizacji
16:50 Koncert kołęd w Telewizji Republika
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Film na sobotę - Rzeka życia
20:35 Geopolityczny tygiel
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:22 Poland Daily - Weather
22:25 Specjaliści od wszystkiego
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:05 Sport w Republice
23:10 Prognoza pogody
23:15 Za siódmą górą
23:35 Poland Daily - Culture
23:45 Poland Daily - History
23:55 Poland Daily - Travel
00:05 Poland Daily

U Pana Boga za miedzą
godz. 21.00

POLONIA

06:45 „Prowadź mnie, mój Aniele” - świąteczna pocztówka z Wilna
07:50 Mikołaj i spółka - film familijny, Belgia/Francja 2017
09:35 W pustyni i w puszczy (3) - serial
10:25 W pustyni i w puszczy (4) - serial
11:25 Nela Mała Reporterka
11:45 Koncert kołęd w bazylice katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie
12:30 Ojciec Mateusz (241) - serial
13:25 Na dobre i na złe (787) - serial
14:15 Kolęda domowa: Na ludowo
14:30 Krzysztof Krawczyk - całe moje życie - dok.
16:30 Kulturalni PL
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gwiazdy kołędują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej (2)
18:40 Szansa na sukces. Opole 2021
19:40 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Stulecie Winnych 2 (26) - serial
21:30 U Pana Boga za miedzą - komedia, Polska 2009
23:30 Gwiazdy kołędują w Zakopanem
00:25 Randka w ciemno - komedia romantyczna, Polska 2009

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

07:55 Opowieść o świętym Polikarpie - dramat historyczny, USA 2015
09:30 Msza święta
10:30 Świąteczny duch - komediodramat, USA 2013
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:20 Jasełka tradycyjne - Cieszyń 2014
14:20 Święta za dolara - film obyczajowy, USA 2013
16:00 Informacje dnia
16:10 Ocalić od zapomnienia
16:20 Dobrze ześ się Jezu pod Giewontem narodził
16:50 Kantata „Cicha noc”
17:05 Ukryte treści
17:30 Mocni Jego mocą: Pieśń nad Pieśniami
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Motywy Bożego Narodzenia zawarte w sztuce Bazyliki Santa Maria Maggiore w Rzymie
18:55 Kolory świętości
19:00 Tam, gdzie gwiazda goreje
19:30 Jezus. Królestwo bez granic
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Życzenia bożonarodzeniowe
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Kantata „Mędrcy świata”
22:00 Mojżesz - 10 przykazań
22:50 Życzenia bożonarodzeniowe
23:00 Głos serca (44) - serial
23:45 Kolory świętości
23:50 Życzenia bożonarodzeniowe
00:00 Słowo życia
00:10 Informacje dnia

HISTORIA

06:55 Był taki dzień: 26 grudnia
07:00 Wszystkie kolory świata: Magiczna Sabaudia
08:05 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy
09:05 Szabla Polska - dok.
09:45 Tajemnice początków Polski: Z otchłani pradziejów
11:00 Akademia Pana Kleksa: Tajemnica golarza Filipa (2) - film przygodowy, ZSRR/Polska 1983
12:35 Życie ukryte w jeziorze
13:35 Spór o historię
14:10 Pan Wołodyjowski (1) - film historyczny, Polska 1968. Po śmierci narzeczonej Wołodyjowski porzuca służbę żołnierską i wstępuje do klasztoru. Tymczasem Rzeczpospolita przygotowuje się na turecki najazd.
15:40 Pan Wołodyjowski (2) - film historyczny, Polska 1968
17:10 Biblia - Jezus (1) - serial
18:10 Medyceusze: władcy Florencji (7) - serial
19:00 Giganci historii: Sarmatyzm. Kultura polskiej szlachty XVI i XVII wieku - teleturniej
20:00 Historia w postaciach zapisana: Książę Karol, wieczny następca tronu
22:05 Noce i dnie: Bogumił i Barbara (1) - film obyczajowy, Polska 1975
01:05 Uratowane z Potopu - film dokumentalny, Polska 2014

TVP INFO

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

KINO POLSKA

06:00 Niezawodny system - film obyczajowy, Polska 2008
07:45 Stawka większa niż życie (3) - serial
09:00 Stawka większa niż życie (4) - serial
10:30 Cztery pancerni i pies (3) - serial
11:45 Cztery pancerni i pies (4) - serial
12:55 Urowadzenie Agaty - komediodramat, Polska 1993
14:40 Filip z konopi - komedia obyczajowa, Polska 1981
16:25 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999
20:00 Kiler - komedia sensacyjna, Polska 1997
22:05 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988, reż. Janusz Zaorski. Jan Laguna jest sędzią piłkarskim. Kiedyś był dobrym zawodnikiem teraz coraz częściej zagląda do kieliszka. Jedną z rzeczy nie może sobie pozwolić: „ustawiania” meczów. Kiedy odkrywa, że prezes Kmita i jego żona nim manipulują, postanawia się zemścić na swój sposób. Razem z Bolem, dawnym kolegą z drużyny, postanawiają „wydrukować” ostatnią kolejkę I ligi i zgarnąć 50 milionów złotych.
00:15 Głina 2 (25) - serial
01:15 Zakłętą rewir - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975

KULTURA

06:50 Kolędy na szlaku Kolberga
07:50 Kolęda domowa: Rockowa
08:15 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981
10:35 Serialowa nostalgia: Przygody pana Michała (2) - serial
11:05 Serialowa nostalgia: Przygody pana Michała (3) - serial
11:35 Kolęda domowa: Haliny Frackowiak
11:55 Urodzeni artyści: Zofia i Magdalena Forteckie
12:30 Lawrence z Arabii (2) - dramat przygodowy, Wielka Brytania 1962
14:25 Kolęda domowa: Chopinowska
14:40 Kabaret Jeszcze Starszych Panów
16:05 Kolędy z Mazowszem - koncert
16:55 Sekret księgi z Kells - film animowany, Belgia/Francja/Irlandia 2009
18:20 Zaginione skarby: Architektura, rzeźba i malarstwo
18:30 Tamte lata, tamte dni: Maja Komorowska
19:00 David Copperfield (3) - serial
20:00 Bilet do kina: Cudowny chłopak - dramat obyczajowy, Hongkong/USA 2017
22:05 Warszawskie Combo Taneczne - koncert
23:15 Seans kultowy: Chaplin na Bali - film dokumentalny, Francja 2017
00:15 Urodzeni artyści

PULS

06:50 Taki jest świat
07:35 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Pani Zameć - baśń filmowa, Niemcy 2008
08:40 Biały Kieł - film przygodowy, USA 1991
10:30 Świąteczna historia - komedia romantyczna, USA 2016
11:55 Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2009
13:45 Księga dżungli - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2016
15:35 Pamiętnik księżniczki - komedia, USA 2001
17:40 Giganci ze stali - film SF, USA/Indie 2011
20:00 Mocne sobotnie kino: Parker - film sensacyjny, USA 2013
22:05 W obronie własnej - dramat sensacyjny, USA 2013, wyk. Jason Statham, James Franco. Emerytowany agent wydziału narkotykowego staje do walki z dilerem, który terrorizuje jego nowe miejsce zamieszkania.
23:50 Angielska robota - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2008, wyk. Jason Statham, Saffron Burrows. Film oparty na prawdziwych wydarzeniach przedstawiających kulisy legendarnego napadu na londyński bank przy Baker Street z 1971 roku.
01:50 Castle 2 (29) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Sisi
godz. 22.15Dla Ciebie wszystko
godz. 21.50Charlie i fabryka czekolady
godz. 20.00Gliniarz z Beverly Hills 3
godz. 22.10Starcie cywilizacji
godz. 21.30Mała matura 1947
godz. 22.05

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach

08:00 Tydzień

08:30 Piotr Małachowski - dok.

09:05 Gwiazdy koledują w Zakopanem - świąteczny koncert pod patronatem Pary Prezydenckiej (2)

10:05 Stulecie Winnych 2 (16) - serial

10:55 Słowo na niedzielę

11:00 Msza święta z Jasnej Góry

11:55 Między ziemią a niebem

12:00 Anioł Pański

12:15 Między ziemią a niebem

12:50 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach

13:15 BBC w Jedynce

14:15 Z pamięci

14:25 Okrasa łamie przepisy

15:10 Miłość w Laponii - komediodramat, Francja 2017

15:10 Telexpress

17:00 Pogoda

17:20 Pogoda

17:30 Uwierz w Świętego Mikołaja (2) - świąteczny koncert

18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.

19:25 Sport

19:30 Wiadomości

20:05 Pogoda

20:15 Osiecka (3) - serial

21:15 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.

22:15 Sisi (2) - film kostiumowy, Niemcy/Włochy/Austria

00:05 Reguła milczenia - dramat obyczajowy, USA 2012

02:10 Miłość w Laponii - komediodramat, Francja 2017

07:00 M jak miłość (1552) - serial

07:55 Pytanie na śniadanie

10:40 Ostoja - mag.

11:10 Dotka. Zebra w kropki - pr. rozryw.

12:05 Gwiazdy w południe: Wpływ księżycy - komedia romantyczna, USA 1987

14:00 Familiada - teleturniej

14:35 Koło fortuny - teleturniej

15:15 Szansa na sukces. Odcinek świąteczny - widowisko

16:10 Świąteczny koncert życzeń (1) - koncert

17:05 Jutro należy do nas (17) - serial

18:00 Panorama

18:20 Pogoda

18:30 Na dobre i na złe (793) - serial

19:25 Na sygnale (284) - serial

20:00 Kabaret. Supershow

20:50 Kabaret. Supershow

21:50 Dla Ciebie wszystko - melodramat, USA 2014, wyk. Michelle Monaghan, James Marsden, Luke Bracey.

00:00 Robbie Williams Christmas Present. Gala piosenek świątecznych - koncert

01:00 Legalna blondynka 2 - komedia, USA 2003

02:40 Wyścig z czasem - thriller, USA 2003

05:35 Mango - telezakupy

07:35 Nowa Maja w ogrodzie

08:05 Akademia ogrodnika

08:10 Psy i koty - film familijny, USA 2001

09:50 Kolekcja smaków

10:10 Na Wspólnej (3144) - serial

10:35 Na Wspólnej (3145) - serial

11:00 Na Wspólnej (3146) - serial

11:40 Totalne remonty Szelągowskiej - wydanie specjalne - pr. rozryw.

12:40 Piotruś. Wyprawa do Nibylandii - film fantasy, Australia/Wielka Brytania/USA 2015

14:50 Pingwiny z Madagaskaru - film animowany, USA 2014

16:35 Królowna Śnieżka i Łowca - baśń filmowa, USA 2012

19:00 Fakty

19:25 Sport

19:35 Pogoda

19:45 Uwaga!

20:00 Charlie i fabryka czekolady - komedia przygodowa, USA 2005.

22:20 Kontakt - film SF, USA 1997.

01:25 Kuba Wojewódzki - talk-show

06:00 Nowy dzień

08:45 Bella i Sebastian - film familijny, Francja 2013

10:55 Kevin sam w domu - po raz czwarty - komedia, USA 2002

12:50 Dziadek do orzechów i cztery królestwa - film przygodowy, USA 2018

15:05 Iron Man 3 - film SF, Chiny/USA 2013

17:40 Nasz nowy dom - reality show

18:50 Wydarzenia

19:20 Sport

19:25 Pogoda

19:30 Państwo w państwie - pr. publ.

20:00 Opolska Noc Kabaretowa - Uśmiech z Opola - pr. rozryw.

22:10 Gliniarz z Beverly Hills 3 - komedia sensacyjna, USA 1994, reż. Eddie Murphy.

00:25 Baby Driver - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2017

02:55 Kabaret na żywo. Przystanek Radość - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie

08:00 Starcie cywilizacji

08:40 Specjaliści od wszystkiego

09:06 W punkt

10:06 Studio prasowe

11:00 Salonik polityczny

12:00 Polityczna kawa

13:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego

13:15 Telezakupy

13:40 Geopolityczny tygiel

14:00 Telezakupy

14:30 Starcie cywilizacji

15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego

15:20 Telezakupy

15:35 Moja droga do wolności

15:50 Telezakupy

16:35 Salonik polityczny

17:35 Studio prasowe

18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego

18:50 Sport w Republice

18:55 Prognoza pogody

19:10 W punkt

20:10 Polityczna kawa

21:10 Na pomoc!

21:30 Magazyn filmowy Piotra Goćka

22:00 Poland Daily

22:10 Poland Daily - Weather

22:15 Poland Daily - Business

22:20 Poland Daily - Weather

22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewiczza

23:30 Poland Daily - Culture

23:40 Poland Daily - History

23:50 Poland Daily - Travel

00:00 Poland Daily

07:40 Kolęda domowa: Rockowa

07:55 Pytanie na śniadanie

10:40 Kolędy Śląska - koncert

11:25 Ziarno - pr. dla dzieci

11:55 Między ziemią a niebem

12:00 Anioł Pański

12:15 Między ziemią a niebem

12:50 Słowo na niedzielę

13:00 Transmisja mszy świętej z kościoła św. Jana XXIII w Komornikach

14:15 Świętokrzyskie kołędowanie

15:15 Mały Książę - film animowany, Francja/Kanada 2015

17:05 Powroty - mag.

17:30 Dziennik regionów

17:50 Robbie Williams Christmas Present. Gala piosenek świątecznych - koncert

19:05 Kamerą TVP Sport

19:40 Dobranocka

20:00 Polonia 24

20:20 Pogoda

20:25 Sport

20:35 Wielkie serca Polaków - Nagroda TVP Polonii „Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju” - widowisko

22:05 Uwaga - premiera!: Mała matura 1947 - dramat obyczajowy, Polska 2010, wyk. Artur Zmijewski, Marian Opania, Sonia Bohosiewicz

00:35 Oratorium „Betlejemską gwiazdą nad Tatrami”

01:45 Dobranocka za oceanem: Baśnie i bajki polskie

02:00 Polonia 24

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia

08:10 Święty Mikołaj - historia prawdziwa

09:10 Spotkanie z Magdą Buczek

09:20 100 cudownych miejsc na świecie

09:30 Msza święta

10:35 Kołędowanie z Włodkiem Pawlikiem

11:35 Jesteśmy katolikami - Boże Narodzenie

12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem

12:20 Wieś - to też Polska

13:30 Papież Polak do rodaków

14:00 Wędrowniacy - film animowany

16:00 Informacje dnia

16:10 Koncert życzeń

17:00 Tam, gdzie Bóg płacze

17:30 Nowa Ewangelizacja

18:00 Anioł Pański

18:05 Informacje dnia

18:15 Rozmowy niedokończone

19:30 Jezus. Królestwo bez granic

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Pełnia życia. Rozwój dziecka w łonie matki

20:55 Kolory świętości

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Informacje dnia

21:40 Niepodzielny - dramat wojenny, USA 2018

23:40 Jak my to widzimy

00:10 Informacje dnia

00:30 Nowa Ewangelizacja: Gore gwiazda Jezusowi

01:00 Msza święta

02:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem

06:40 Był taki dzień: 27 grudnia

06:55 Wszystkie kolory świata: Florencja - miasto talentów

08:00 Transmisja liturgii greckokatolickiej z Archikatedry w Przemyślu

09:00 Dominum montes. Góry Jana Pawła II - dok.

10:05 Tajemnice początków Polski: Droga do królestwa

11:05 Giuseppe w Warszawie - komedia wojenna, Polska 1964

12:50 Na tropach prehistorii: Tajemnice pierzastych smoków

13:40 Kuchnia Jagiellonów

14:10 Cristiada - dramat historyczny, Meksyk 2012

16:30 Giganci historii: Wawel królów polskich - od Bolesława Szczodrego do Zygmunta III - teleturniej

17:25 Biblia - Jezus (2) - serial

18:15 Medyceusze: władcy Florencji (8) - serial

19:20 Powstanie Wielkopolskie. Most na Noteci - dokument fabularyzowany, Polska 2015

20:05 Zwycięstwo. Powstanie Wielkopolskie 1918-1919

21:40 Magnat - dramat historyczny, Polska 1986

00:40 Kulig - pr. rozryw.

01:20 Konnica - western, USA 1959.

02:00 Pułkownik Unii John Marlow dostaje zadanie przedostania się na tyły konfederatów i zniszczenia ważnych strategicznych torów kolejowych.

08:00 Wiadomości

09:00 Serwis Info

09:09 Minęła dziewiąta

10:00 Serwis info

10:25 Pogoda info

10:29 Serwis info

10:50 Pogoda info

11:00 Serwis info

11:30 Serwis info, pogoda

12:00 Serwis info

12:25 Pogoda info

12:30 Serwis info, pogoda

13:00 Serwis info

15:00 Serwis info

15:20 Pogoda info

15:29 Serwis info

16:00 Panorama info

16:52 Pogoda info

17:00 Telexpress

17:15 Telexpress extra

17:32 O co chodzi

18:00 Panorama

18:20 Panorama opinii

18:37 O tym się mówi

19:30 Wiadomości

19:58 Gość „Wiadomości”

20:15 Minęła dwudziesta

21:00 Serwis Info

21:40 Studio Lotto

21:50 W tyle wizji

22:24 Serwis Info

22:30 W tyle wizji extra

23:00 Info wieczór

23:30 W akcji

23:50 Serwis Info

00:03 Wiadomości

00:37 Gość „Wiadomości”

00:48 Pogoda Info

00:50 Minęła dwudziesta

01:40 W tyle wizji

02:15 Serwis Info

02:21 W tyle wizji extra

06:05 Wszyscy kochają Romana (7) - serial

06:40 TV okazje

07:55 Stawka większa niż życie (5) - serial

09:05 Stawka większa niż życie (6) - serial

10:20 Czwerej pancerni i pies (5) - serial

11:25 Czwerej pancerni i pies (6) - serial

12:35 TV okazje

12:55 Powrót lasu - film dokumentalny, Polska 1998

13:35 Komedia małżeńska - komedia obycz., Polska 1993

15:40 Milioner - film obyczajowy, Polska 1977.

17:40 Miś - komedia, Polska 1981

20:00 Kiler-ów 2-óch - komedia, Polska 1999

22:20 Psy - dramat sensacyjny, Polska 1992

00:45 Drogówka - dramat kryminalny, Polska 2013

03:05 Superprodukcja - komedia, Polska 2002

07:00 Liturgia prawosławna z cerkwi w Krakowie

08:25 Od ucha do ucha: Odkrywając Beethovena

09:30 Od ucha do ucha: Dziadek do orzechów - balet

11:20 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.

11:50 Kolędy z Mazowszem - koncert

12:20 Aleksander Wielki - dramat kostiumowy, Hiszpania/USA 1956

14:40 Halka - opera

17:15 Niedziela z...: SBB

18:05 Scena muzyczna: SBB - koncert

19:00 David Copperfield (4) - serial

20:00 Podróż na sto stóp - komediodramat, Zjednoczone Emiraty Arabskie/USA/Indie 2014.

22:05 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.

22:35 Visconti: Między prawdą a pasją - dok.

23:50 Teraz animacje!: Niezapominajki - film krótkometrażowy, Dania 2019

23:55 Teraz animacje!: Antarktyda - film krótkometrażowy, Belgia 2016

00:20 Kino nocne: Nawet góry przemina - dramat obyczajowy, Chiny 2015

02:35 Złodziej - film obyczajowy, Polska 1988

06:45 Rodzinny interes (87) - serial

07:40 Gwiazdka z Holly - film familijny, Kanada/USA 2012

09:15 Zona pastora - komedia romantyczna, USA 1996

11:25 Szczęśliwego Nowego Roku - komedia romantyczna, Słowacja/Czechy 2019

13:20 Najpiękniejsze baśnie: Dziewczynka z zaparkami - baśń filmowa, Niemcy 2013

14:25 Królewskie święta - komedia, USA 2014

15:55 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy 1999

17:55 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - komedia, Francja/Niemcy 2002

20:00 Niedziela z gwiazdami: Transporter 3 - film sensacyjny, Francja/Wielka Brytania 2008

21:55 Czarny pies - film sensacyjny, Francja/Niemcy/Japonia/Wielka Brytania/USA 1998.

23:30 Uciec, ale dokąd? - film sensacyjny, USA 1993

01:25 Dyżur 3 (37) - serial

02:00 Dyżur 3 (38) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Wesołych świąt
godz. 21.00

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Ranczo (14) - serial
09:35 Komisarz Alex (169) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (221) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 BBC w Jedyńce
14:00 Elif (885) - serial
15:00 Wiadomości
15:15 Alarm!

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Koncert kołód w bazylice katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie (1)
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3722) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!

20:30 Leśniczówka (311) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Wesołych świąt - sztuka Alana Ayckbourn
22:25 Słub za milion dolarów - film dokumentalny, Wielka Brytania 2019
23:30 Warto rozmawiać - talk-show
00:25 Sisi (2) - film kostiumowy, Niemcy/Włochy/Austria 2009
02:10 Testament Nobla - thriller, Szwecja 2012

Dobrze się kłamię w miłym...
godz. 22.50

07:20 Familiada - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (26) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2352) - serial
12:25 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (17) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Coś dla ciebie
15:00 Zainwestuj w marzenia (16) - serial
15:10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (101) - serial

16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (459) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (18) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2352) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2353) - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1554) - serial
21:50 O mnie się nie martw 13 (12) - serial

22:50 Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie - komedio-dramat, Włochy 2016. Grupa przyjaciół podczas wspólnej kolacji postanawia w ramach niewinnej zabawy upublicznić wszystkie swoje e-maile, rozmowy i tajemnice.
00:30 Warto kochać (39) - serial
01:20 Dla Ciebie wszystko - melodramat, USA 2014

Steve Jobs
godz. 23.15

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda (878) - serial
12:35 Rozwód. Walka o wszystko (3) - serial
13:40 Złodzieje (2) - serial
14:25 Detektywi (760) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (625) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (4) - serial

18:00 Ukryta prawda (892) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3147) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:35 Pasażer 57 - film sensacyjny, USA 1992, wyk. Wesley Snipes
23:15 Steve Jobs - dramat biograficzny, Wielka Brytania/USA 2015, reż. Danny Boyle, wyk. Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen, Jeff Daniels.

Historia życia Steve'a Jobsa, twórcy amerykańskiego koncernu elektronicznego Apple.
01:40 Na granicy światów (1) - serial
00:10 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:35 Uwaga!
02:55 NOC Magii - pr. rozryw.

Baby Driver
godz. 20.00

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (12) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (13) - serial
09:40 Sekrety rodziny (35) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1037) - serial
11:40 Gliniarze (356) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (914) - serial
14:40 Dlaczego ja? (920) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (382) - serial

17:00 Gliniarze (433) - serial „Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szeregi wyzwań, które wymagają będa sprytu, inteligencji i kreatywności.
18:00 Pierwsza miłość (3140) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Megahit: Baby Driver - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2017, wyk. Ansel Elgort, Jon Bernthal

G.I. Joe: Odwet - film sensacyjny, USA 2013
00:55 Szklana pułapka 4.0 - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2007
03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Koniec systemu
godz. 21.30

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 Na pomoc!
09:35 Specjaliści od wszystkiego
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Polska na dzień dobry
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:45 Telezakupy

14:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
14:15 Telezakupy
14:30 Moja droga do wolności
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice

18:55 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Na pomoc!
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 TweetUp
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel

Focus on Poland
godz. 23.55

07:00 Okrasa łamie przepisy
07:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2309) - serial
12:00 Turystyczna jazda
12:15 Co niesie dzień
12:30 Stulecie Winnych 2 (26) - serial
13:20 Welcome to Poland
13:40 Kulturalni PL
14:35 Rok 1920. Kalendarium
14:45 Klub pod baobabem - reportaż

15:15 Okrasa łamie przepisy
15:45 Miłość bez granic
16:15 Zwierzęta Czytali
16:30 Domisie - pr. dla dzieci
17:00 Rodzinka.pl (263) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Polska misja katolicka w Niemczech w dobie pandemii
18:50 Barwy szczęścia (2309) - serial

19:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:40 Olą Polonia
20:00 Polonia 24
20:30 Pogoda
20:35 Sport
20:40 O mnie się nie martw (13) - serial
21:35 Determinator (13) - serial
22:25 Kasta - serial
22:55 Lengsel znaczą tęsknota - film dok., Norwegia 2020
23:55 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (263) - serial

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:30 Jezus. Królestwo bez granic
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Prawda a historia
11:30 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolory świętości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:40 Ten cmentarz musi żyć - dok.
12:50 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner

13:20 Prawda a historia
13:30 Msza święta
14:30 Koncert kołdowy Eleni
15:30 Boże Narodzenie w Indiach
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:25 Kolory świętości
17:30 Natura obiektywnie: Człowiek obrońcą lasu
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starożytności

20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłac Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:05 Antarktyda - podróż na kraniec Ziemi
00:00 Słowo życia

06:50 Był taki dzień: 28 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:10 Megaloty - historia sprzed 5500 lat
08:25 Ex Libris
08:50 Alfabet Andrzeja Dobosza
09:10 Rodziny Wyklętych mają głos
09:40 Sensacje XX wieku
10:10 Sensacje XX wieku
10:40 Życie ukryte w jeziorze
11:40 Ten cmentarz musi żyć - dok.
12:00 Parada oszustów (1) - serial

13:05 Konnica - western, USA 1959
15:15 Na tropach prehistorii: Tajemnice pierzastych smoków
16:15 Czarne chmury nad aktorem - dok.
16:50 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:25 Flesz historii
17:50 Historia Polski: Powstanie Wielkopolskie. Bitwa o Chodzież
18:45 Polska Kronika Filmowa
19:00 Wiktoria (1) - serial
19:55 Kolęda domowa: Rodziny Pospieszalskich
20:10 Historia w postaciach zapisan
21:55 Marian na wojnie. Animowana historia Mariana Walentynowicza
22:10 Spór o historię: Traktat brzeski
22:45 Wielki głód w Chinach - dok.
23:50 Przemysł - złamane marzenia - dok.
00:55 Sensacje XX wieku

00:00 Słowo życia

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info

12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości

20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

06:05 Wszyscy kochają Romana (8) - serial
06:40 TV okazje
07:55 Dziewczyna i chłopak - film przygodowy, Polska 1980
09:45 Obywatel Piszczek - komediodramat, Polska 1988
11:55 TV okazje
12:10 Podejrzani zakochani - komedia romantyczna, Polska 2013
14:35 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film obyczajowy, Polska 1973

15:40 Stawka większa niż życie (5) - serial
16:50 Stawka większa niż życie (6) - serial
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010
22:35 Święty interes - komedia, Polska 2010, wyk. Piotr Adamczyk, Adam Woronowicz, Patricia Kazadi.

Dwaj bracia dostają w spadku po ojcu samochód Warszawa, który podobno należał do biskupa Karola Wojtyły. Zwiertzywszy interes, bracia kombinują, jak na tym zarobić.
00:20 Ballada o Januszku (4) - serial
01:35 Ballada o Januszku (5) - serial
02:50 Kroll - film sensacyjny, Polska 1991

07:00 Muzyczne poranki
08:00 Rower z Pekinu - film obyczajowy, Tajwan/Francja/Chiny 2001
10:00 Reżyserzy: Akira Kurosawa
11:00 Ogniem i mieczem (1) - serial
12:05 Ogniem i mieczem (2) - serial
13:30 Szlakiem Kolberga: Alicja Majewska
14:00 Niedziela z...: SBB
14:55 Zaginione skarby: Architektura, rzeźba i malarstwo

15:05 Cykl o Leopoldzie Tyrmandzie (1) - pr. publ.
15:55 Bracia Lumiere - film dokumentalny, Francja 2016
17:30 Rok 2020
17:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Małe kobietki (1) - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2017
20:00 Kino mocnych wrażeń: Labirynt - thriller, USA 2013

22:40 Kronos - pr. publ.
23:25 Panorama kina polskiego: Ostatnia rodzina - dramat obyczajowy, Polska 2016, wyk. Andrzej Seweryn, Dawid Ogrodnik
01:35 15. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jazzowej Jazz Jamboree'72
01:50 Jazz Jamboree'78 - Laboratorium - koncert
02:40 Żelazna klasyka: Wypadek - dramat kryminalny, Wielka Brytania 1967

06:00 Nash Bridges (49) - serial
07:00 Nash Bridges (50) - serial
07:55 Lombard. Życie pod zastaw (6) - serial
08:45 Lombard. Życie pod zastaw (275) - serial
09:35 Lombard. Życie pod zastaw (60) - serial
10:25 Kobra - oddział specjalny (12) - serial
11:20 Kobra - oddział specjalny (14) - serial
12:15 Kobra - oddział specjalny (1) - serial

13:10 Zaklinaczka duchów 3 (48) - serial
13:55 Zaklinaczka duchów 3 (49) - serial
14:40 Lombard. Życie pod zastaw (59) - serial
15:30 Lombard. Życie pod zastaw (61) - serial
16:20 Rodzinny interes (88) - serial
17:10 Rodzinny interes (89) - serial
18:05 Lombard. Życie pod zastaw (274) - serial

19:00 Lombard. Życie pod zastaw (276) - serial
20:00 Wasabi: Hubert zawodowiec - film sensacyjny, Francja/Japonia 2001, wyk. Jean Reno
21:45 Pięty element - film SF, Francja 1997, reż. Luc Besson, wyk. Bruce Willis, Milla Jovovich, Gary Oldman, Ian Holm
00:00 Człowiek ringu - dramat biograficzny, USA 2005
02:55 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

Zemsta szeryfa
godz. 23.45

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo (15) - serial
09:35 Komisarz Alex (170) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (222) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Natura w Jedynce
14:00 Elif (886) - serial
15:00 Wiadomości

PO POŁUDNIU

15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:10 Skoki narciarskie - studio
16:30 Skoki narciarskie: Turniej Czterech Skoczní w Oberstdorfie
17:35 Teleexpress
17:40 Skoki narciarskie: Turniej Czterech Skoczní w Oberstdorfie
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport

WIECZOREM

19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (312) - serial
20:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
21:00 Magazyn kryminalny 997
21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Ocaleni - reality show
23:45 Zemsta szeryfa - western, USA 1968
01:40 Kumple na zabój - komedia sens., Niemcy/USA 2005

Dobrze się kłamię w miłym...
godz. 1.40

TVP 2

07:20 Familiada - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (27) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2353) - serial
12:25 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (18) - serial
14:00 Va banque - teleturniej
14:30 Operacja zdrowie!
15:00 Zainwestuj w marzenia (17) - serial
15:10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (102) - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (460) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (19) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2353) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2354) - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”

20:55 M jak miłość (1555) - serial
21:50 Kiedy zakwitną gwiazdy (2) - film obyczajowy, Kanada 2018
22:50 Ludzkie historie: Pieniężno. Polscy misjonarze - film dokumentalny, Australia 2018
00:15 O mnie się nie martw 13 (12) - serial
01:05 Rodzinka.pl (148) - serial
01:40 Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie - komedio-dramat, Włochy 2016

W sieci kłamstw
godz. 21.35

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:40 Ukryta prawda (892) - serial
12:40 Rozwód. Walka o wszystko (4) - serial
13:40 Złodzieje (3) - serial
14:25 Detektywi (761) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (626) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (5) - serial
18:00 Ukryta prawda (893) - serial

19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3148) - serial
20:55 Milionery - teleturniej
21:35 W sieci kłamstw - film sensacyjny, USA 2008, wyk. Leonardo DiCaprio, Russell Crowe. Roger Ferris, były dziennikarz, zostaje zwerbowany przez CIA. Jego szef, Ed Hoffman, zleca mu odszukanie wysokiej rangi terrorysty powiązanego z Al-Ka'ida. Do pomocy ma wywiad Jordani. Ale tak naprawdę nie wiadomo, komu może zaufać...

00:05 Kuba Wojewódzki - talk-show
01:05 Uproszczona 2 (14) - serial
02:05 Uwaga!

Szkłana pułapka 4.0
godz. 20.05

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (14) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (15) - serial
09:40 Sekrety rodziny (36) - serial
10:40 Dlaczego ja? (363) - serial
11:40 Gliniarze (434) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (915) - serial
14:40 Dlaczego ja? (921) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda

16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (383) - serial
17:00 Gliniarze (434) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3141) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Szkłana pułapka 4.0 - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2007, reż. Len Wiseman, wyk. Bruce Willis, Timothy Olyphant, Maggie Q, Justin Long. Policjant John McClane znowu staje na drodze grupy przestępczej. Tym razem terroryści planują komputerowy zamach, który może sparaliżować całe Stany Zjednoczone.

22:50 13 - thriller, USA 2010, wyk. Jason Statham, Sam Riley
00:55 Granie ławy - komedia, USA 2006
03:35 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Dzisiaj - serwis informacyjny
godz. 18.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 TweetUp
10:15 Telezakupy
10:30 Dziennikarski poker
10:50 Codziennie ***** burza
11:00 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
13:10 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego

15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Biznes Polska
21:30 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

23:50 Codziennie ***** burza

Mrok
godz. 21.35

POLONIA

07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2310) - serial
12:00 Pod Tatrami
12:15 Co niesie dzień
12:30 O mnie się nie martw 12 (13) - serial
13:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
13:40 Lengsel znaczy tęsknota - film dokumentalny, Norwegia 2020

14:45 Kasta - serial
15:15 Zrób to ze smakiem
15:45 Miłość bez granic
16:15 Przyjaciele Misia i Margolci
16:35 Margolcia i Miś zapraszają dziś
16:50 Czy wiesz, że...
17:00 Rodzinka.pl (264) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:15 Zaczarowana wieś - rep.
18:35 Godki fest ucieczne
18:50 Barwy szczęścia (2310) - serial

19:20 Magazyn z Wysp
19:40 Alert Covid
20:00 Polonia 24
20:30 Pogoda
20:35 Sport
20:40 Ojciec Mateusz (242) - serial
21:35 Mrok (1) - serial
22:25 Kasta - serial
22:55 Warto rozmawiać - talk-show
23:55 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (264) - serial

RANO

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Słowo życia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:35 Wodzirejski maraton
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza

PO POŁUDNIU

12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuarium polskie
12:40 Spis powszechny i gwiazda
13:20 Kolory świętości
13:30 Msza święta
14:30 „Cicha noc, święta noc”. Zespół Pieśni i Tańca Ziemia Bydgoska
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Boże Narodzenie w Indiach
17:10 Prosto o gospodarce

WIECZOREM

17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Albert Schweitzer
00:00 Słowo Życia

06:50 Był taki dzień: 29 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:10 Wiktoria (1) - serial
08:05 Flesz historii
08:30 Historia Polski: Przemysł - złamane marzenia
09:40 Sensacje XX wieku
10:15 Sensacje XX wieku
10:40 Giganci historii: Wawel królów polskich - od Bolesława Szczodrego do Zygmunta III - teleturniej
11:25 Przeczytaj mi tę historię
11:30 Rok 1920. Kalendarium
11:35 Wojownicy czasu
12:10 Parada oszustów (2) - serial
13:05 Ten cmentarz musi żyć - dok.
13:25 Ekspertyza
13:55 Historia w postaciach zapisana
16:00 Kuchnia Jagiellonów
16:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:05 Tu wszystko jest Polską
17:35 Historia Polski: Powstanie Wielkopolskie. Czarnków Odzyskany

18:35 Polska Kronika Filmowa
18:50 Wiktoria (2) - serial
19:45 Wojna w eterze
19:55 Wojna na pustyni: El Alamein
21:00 Gulag: Szczyt i upadek (3) - dok.
22:00 Po PRL-u - pr. publ.
22:35 Magnat - dramat historyczny, Polska 1986
01:30 Sensacje XX wieku
02:00 Sensacje XX wieku
02:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

02:18 Serwis Info

06:00 Wszyscy kochają Romana (9) - serial
06:35 TV okaze
07:50 Dotknięcie nocy - film kryminalny, Polska 1961
09:45 Pierwszy dzień wolności - dramat obyczajowy, Polska 1964
11:30 TV okaze
12:00 Nikt nie woła - dramat psychologiczny, Polska 1960
13:45 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996
15:45 Wodzirej - dramat obyczajowy, Polska 1977, wyk. Jerzy Stuhr, Sława Kwaśniewska, Janusz Cichalewski, Wiktor Sadecki. Lutek Danielak pracuje jako wodzirej. Gdy dowiaduje się o prestiżowym balu, za wszelką cenę chce zostać jego prowadzącym.

18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Wyjazd integracyjny - komedia obyczajowa, Polska 2011
21:50 Głina 2 (25) - serial
22:50 Wesółych świąt - komedia obyczajowa, Polska 1977
00:00 Ballada o Januszku (5) - serial
01:15 Ballada o Januszku (6) - serial
02:35 Zabawa w chowanego - komedia obyczajowa, Polska 1985

08:00 Informacje kulturalne
08:30 Film dokumentalny
09:30 Latająca maszyna - film familijny, Wielka Brytania/Polska 2010
11:00 Ogniem i mieczem (3) - serial
12:05 Ogniem i mieczem (4) - serial
13:10 Lekcje pana Kuki - komedia, Austria/Polska 2008
15:00 Cykl o Leopoldzie Tyrmandzie - pr. publ.
15:50 Kolorowe wzgórza - dramat obyczajowy, Panama/Kolumbia 2010.
Widziana oczami dziecka wzruszająca opowieść o tym jak konflikt zbrojny powoli niszczy życie mieszkańców górskich wiosek w kolumbijskiej dżungli.

17:30 Co dalej? - pr. publ.
17:50 Kronos - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Małe kobietki (2) - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2017
20:00 Batsheva Dance Company - Last Work - balet
21:20 Lekkie obyczaje: Kalifornia - dramat obyczajowy, Brazylia 2015
23:00 Co dalej? - pr. publ.
23:20 Informacje kulturalne
23:45 Młoda Polska: Lokatorki - film krótkometrażowy, Polska 2016
00:30 Ostatnia rodzina - dramat obyczajowy, Polska 2016
02:40 Kino nocne: Nibelungi: Śmierć Zygryda - baśń filmowa, Niemcy 1924

06:00 Nash Bridges (50) - serial
07:00 Nash Bridges (51) - serial
07:55 Lombard. Życie pod zastaw (7) - serial
08:45 Lombard. Życie pod zastaw (276) - serial
09:35 Lombard. Życie pod zastaw (59) - serial
10:25 Kobra - oddział specjalny (13) - serial
11:15 Kobra - oddział specjalny (1) - serial
12:10 Kobra - oddział specjalny (2) - serial
13:05 Zaklinaczka duchów (49) - serial
13:55 Zaklinaczka duchów (50) - serial
14:40 Lombard. Życie pod zastaw (61) - serial
15:30 Lombard. Życie pod zastaw (62) - serial
16:20 Rodzinny interes (89) - serial
17:15 Rodzinny interes (90) - serial
18:05 Lombard. Życie pod zastaw (276) - serial
19:05 Lombard. Życie pod zastaw (277) - serial
20:00 Moje skarby - komedia, Francja 2017
21:35 Śniadanie do łóżka - komedia romantyczna, Polska 2010
23:00 Wyścig szczurów - komedia, Kanada/USA 2001, wyk. Rowan Atkinson, Whoopi Goldberg, John Cleese

01:00 Zawieszeni na drzewie - komedia, Francja 1971

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	To nie ja zabiłam godz. 23.30	Córka mojego kumpla godz. 22.50	Poszukiwany godz. 23.25	Hancock godz. 20.05	Dziennikarski poker godz. 19.00	Ranczo godz. 20.40
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLICA	POLONIA
RANO	07:00	06:50	07:00	06:00	07:00	07:55
	Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	Pożyteczni.pl	Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	Nowy dzień z Polsat News	Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry	Pytanie na śniadanie
	07:30	07:20	08:00	08:40	07:30	11:35
	Rodzinny ekspres	Familiada - teleturniej	Dzień Dobry TVN	Malanowski i partnerzy (16) - serial	Polska na dzień dobry	Barwy szczęścia (2311) - serial
	08:00	07:55	11:30	09:10	09:20	12:00
	Wiadomości	Pytanie na śniadanie	Doradca smaku	Malanowski i partnerzy (17) - serial	W punkt	Języczek u wagi
	08:10	10:45	11:40	09:40	09:40	12:15
	Pogoda	Panorama	Ukryta prawda (893) - serial	Sekrety rodziny (37) - serial	Telezakupy	Co niesie dzień
	08:15	10:50		10:40	09:55	12:30
	Kwadrans polityczny	Pytanie na śniadanie		Dlaczego ja? (364) - serial	Biznes Polska	Ranczo (11) - serial
PO POŁUDNIU	08:35	11:25	12:40	11:40	10:15	13:25
	Ranczo (16) - serial	Rodzinka.pl (28) - serial	Rozwód. Walka o wszystko (5) - serial	Gliniarze (358) - serial	Telezakupy	Poland in Undiscovered
	09:35	11:55	13:40	12:50	10:30	13:40
	Komisarz Alex (171) - serial	Barwy szczęścia (2354) - serial	Złodzieje (4) - serial	Wydarzenia	Dziennikarski poker	Przystanek Historia
	10:35	12:25	14:25	13:25	11:00	14:00
	Ojciec Mateusz (223) - serial	Kolo fortuny - teleturniej	Detektywi (762) - serial	Interwencja	Codziennie ***** burza	Giganci historii: 13 grudnia 1981 roku - przyczyny i skutki stanu wojennego - teleturniej
	11:25	13:15	15:00	13:40	11:25	
	Kasta - serial	Kozacka miłość (19) - serial	Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	Trudne sprawy (916) - serial	Telezakupy	
	12:00	14:05	16:00	14:40	11:40	
	Wiadomości	Va banque - teleturniej	Szpital (627) - serial	Dlaczego ja? (922) - serial	Polska na dzień dobry	
WIECZOREM	12:10	14:35	17:00	15:50	13:10	14:45
	Agrobiznes	Na sygnale (284) - serial	Rozwód. Walka o wszystko (6) - serial	Wydarzenia	Telezakupy	Kasta - serial
	12:35	15:10	18:00	16:10	13:25	15:15
	Agropogoda	Doktor Kleist - lekarz rodzinny (103) - serial	Ukryta prawda (894) - serial	Pogoda	Wolne głosy	To je Borowicz. Podróże ze smakiem
	12:40	16:00	19:00	16:15	13:40	15:40
	Rok w ogrodzie extra	Kolo fortuny - teleturniej	Fakty	Interwencja	Wolne głosy - zagranica	Znani nieznani. Wielcy Polacy. Wielcy odkrywcy
	12:55	16:35	19:35	16:30	14:00	16:15
	Natura w Jedyńce	Familiada - teleturniej	Sport	Na ratunek 112 (384) - serial	Telezakupy	Przygody Dordo
	14:00	17:10	19:45	17:00	14:15	16:30
	Elif (887) - serial	Więzy miłości - telenowela	Pogoda	18:00	Koniec systemu	Nela Mała Reporterka
	15:00	18:00	20:15	18:50	14:45	16:50
	Wiadomości	Panorama	Na Wspólnicy (3149) - serial	Gliniarze (435) - serial	Telezakupy	Złoty Pompik
	15:10	18:20	20:55	19:20	15:00	17:00
	Pogoda	Va banque - teleturniej	Milionerzy - teleturniej	Gość „Wydarzeń”	Koronka do Miłosierdzia Bożego	Rodzinka.pl (265) - serial
	15:15	18:45	21:35	19:45	15:30	17:30
	Alarm!	Kozacka miłość (20) - serial	Scigana - thriller, Irlandia/USA 2011.	Sport	Republika po południu	Dziennik regionów
	15:35	19:35	Agentka CIA, Mallory Kane, zostaje zdradzona przez zwierzchników. Uciekając przed	Pogoda	17:15	17:50
	Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	Barwy szczęścia (2354) - serial	23:25	20:05	17:35	18:20
	16:05	20:10	Poszukiwany - film sensacyjny, USA 1997. Weteran wojenny zostaje wrobiony w zabójstwo żony prezydenta Stanów Zjednoczonych. Mężczyzna musi zdobyć dowód swojej niewinności.	Hancock - film sensacyjny, USA 2008.	Wolne głosy - zagranica	Studio Lwów
	17:00	20:50	01:25	20:10	18:15	18:40
Teleexpress	27 sukienek - komedia romantyczna, USA 2008	Dobre, podaj dalej - mag.	W rytmie hip-hopu - film obyczajowy, USA 2001	18:30	Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945	
	17:15	22:50	01:30		18:50	18:50
	Jaka to melodia? - pr. rozryw.	Kino relaks: Córka mojego kumpla - komediodramat, USA 2012, wyk. Leighton Meester, Hugh Laurie, Catherine Keener. Powrót córki państwa Ostroff i jej romans z sąsiadem Wallingiem burzy przyjaźń między dwiema rodzinami.	Uwaga!		18:55	Barwy szczęścia (2311) - serial
	17:55	00:30			19:00	19:20
	Klan (3723) - serial	Terror w podziemiach (7) - serial			Dziennikarski poker	Kierunek Zachód
	18:20	01:20			19:30	19:40
	Kasta - serial	Moje pokolenie - film dokumentalny, Wielka Brytania 2017			Codziennie ***** burza	Alarm!
	18:55				19:45	20:00
	Jeden z dziesięciu - teleturniej				Nie daj się epidemii	Polonia 24
	19:25				20:00	20:30
	Sport				Koncert „Ku pocieszeniu serc”	Pogoda
	19:30				21:00	20:35
	Wiadomości				Pilnujmy Polski!	Sport
	20:05				21:30	20:40
	Pogoda				Biznes Polska	Ranczo (11) - serial
	20:10				22:00	21:35
	Alarm!				Poland Daily	Mrok (2) - serial
	20:30				22:25	22:25
	Leśniczówka (313) - serial				Ekonomia raport	Kasta - serial
	21:00				22:50	22:55
	Wielki test sylwestrowy - widowisko				Suma dnia	Nasze Hollywood, czyli początki kina w Polsce
	22:30				23:22	23:55
	Historia bez tajemnic: Frank Sinatra - głos Ameryki				Poland Daily - Culture	Focus on Poland
	23:30				23:32	00:10
	To nie ja zabiłam - thriller, Kanada 2017				Poland Daily - History	Rodzinka.pl (265) - serial
					23:42	00:40
					Poland Daily - Travel	Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
					23:50	
					Codziennie ***** burza	

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.